

B&M

Prof. Dr. Erdener YURTCAN

YARGITAY KARARLARI IŐIŐINDA HAKARET SUÇLARI

Mart 2015
İtibariyle GüncellenmiŐ

2. Bası

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ

Türkiye Barolar Birliği Yayınları : 286

*Yargıtay Kararları Işığında
Hakaret Suçları*

ISBN: 978-605-9050-43-2

Tasarım
Mehmet TAMER
Türkiye Barolar Birliği Yayın İşleri

© Türkiye Barolar Birliği
Nisan 2015, Ankara

Türkiye Barolar Birliği
Oğuzlar Mah. Barış Manço Cad.
Av. Özdemir Özok Sokağı No: 8

06520 Balgat - ANKARA
Tel: (312) 292 59 00 (pbx)
Faks: 312 286 55 65
www.barobirlik.org.tr
yayin@barobilik.org.tr

Baskı
Şen Matbaa
Özveren Sokağı 25/B
Demirtepe-Ankara
(0312. 229 64 54 - 230 54 50)

B&M

Prof. Dr. Erdener YURTCAN

**YARGITAY KARARLARI IŞIĞINDA
HAKARET SUÇLARI**

**Mart 2015
İtibariyle G¼ncellenmiŐ**

2. Bası

İÇİNDEKİLER

Önsöz	7
Hakaret (Madde 125)	9
Mağdurun belirlenmesi (Madde 126)	123
İsnadın ispatı (Madde 127)	125
İddia ve savunma dokunulmazlığı (Madde 128)	131
Haksız fiil nedeniyle veya karşılıklı hakaret (Madde 129)	138
Kişinin hatırasına hakaret (Madde 130)	145
Soruşturma ve kovuşturma koşulu (Madde 131)	148

Önsöz

Hakaret suçları ceza yasalarında genelde şerefe karşı suçlar başlığı altında düzenlenir.

Şeref, haysiyet, onur, toplum içindeki itibar, kişilik haklarının ekseninde yer alan kavramlardır. Bunlara yapılacak saldırılar hukuken korunur; bu korumanın önemli bir bölümünü ceza hukuku sağlar. Yeryüzünde şerefe karşı suçları ya da hakaret suçlarını düzenlemeyen ceza yasası yoktur.

Kitabın konusu, TCK'nın 2. Kitabının, 2. Kısımının, 8. Bölümü ile sınırlıdır. Bu bölümde, şerefe karşı suçlar, başlığı altında hakaret suçları yer almaktadır.

Bu kitaptaki çalışma yönteminin temel niteliği, kısa süre önce yayınladığım, Malvarlığına Karşı Suçlar ile Kamu Yönetimine Karşı Suçlar başlıklı kitaplarımla uyuşmaktadır. Kitapta bilinenleri tekrarlamadım, yeni TCK'nın yaklaşımlarını ve tartışmalı noktalarını öne çıkarmaya çalıştım.

Bu noktada, çalışmamın temelini oluşturan bir hususu açıklamam gerekir. Elinizdeki kitapta, uygulamacı dikkate alınmıştır. Bu nedenle, konuyla ilgili temel kavramların açıklanmasından mümkün olduğunca kaçınılmıştır. Ayrıca, önceki dönemlerin aksine, madde gerekçelerinde bilimsel bir yaklaşım sergilenmektedir. Bu nedenle, bu açıklamalardan da yararlandım. Hatta bazen yalnızca yollama yapmakla yetindim. Doğru ve yeterli açıklamaları tekrar etmeye hiç gerek yoktu.

Kitabı zenginleŖtiren elbette Yargıtay kararlarıdır. Bu kararlara iki kaynaktan ulaŖtım. Yargıtay Kararları Dergisi, bu kaynaklardan ilkidir.

İkinci kaynak ise, www.adalet.org baŖlığını taŖıyan web sitesidir.

Aynı sahneyi paylaŖan kiŖiler olarak, temel amacımız, AB'ye giriŖ sürecinde yasalarını yeniden yapan bir Türkiye'de, tüm hukukçulara ve topluma en iyiyi verebilmektir. Hukukçular, toplumun vazgeçilmezleri arasında en öndeki yerini alan adalet hizmetinin birer "nefer" i olduklarına göre, bu hizmetin her türlü özveri ile görülmesinden baŖka bir amaç olabilir mi ?

Bu basıyı Türkiye Barolar Birliği ile birlikte yapıyoruz. Emeği geçen herkesi yürekten kucaklıyorum.

Yeni alıŖmalarda buluŖmak dileğiyle.

Prof.Dr.Erdener Yurtcan

Tarabya, Mart 2015

ŞEREF KARIŞI SUÇLAR

Hakaret

MADDE 125- (1)(5377 sayılı yasayla değişik) Bir kimseye onur, şeref ve saygınlığını rencide edebilecek nitelikte somut bir fiil veya olgu isnat eden veya sövmek suretiyle bir kimsenin onur, şeref ve saygınlığına saldıran kişi, üç aydan iki yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır. Mağdurun gıyabında hakaretin cezalandırılabilmesi için, fiilin en az üç kişiyle ihtilat ederek işlenmesi gerekir.

(2) Fiilin mağduru muhatap alan sesli, yazılı veya görüntülü bir iletiyle işlenmesi hâlinde, yukarıdaki fıkrada belirtilen cezaya hükmolunur.

(3) Hakaret suçunun;

a) Kamu görevlisine karşı görevinden dolayı,

b) Dinî, siyasi, sosyal, felsefi inanç, düşünce ve kanaatlerini açıklamasından, değiştirmesinden, yaymaya çalışmasından, mensup olduğu dinin emir ve yasaklarına uygun davranmasından dolayı,

c) Kişinin mensup bulunduğu dine göre kutsal sayılan değerlerden bahisle, işlenmesi hâlinde, cezanın alt sınırı altı aydan az olamaz.

(4) (5377 sayılı yasayla değişik) Hakaretin alenen işlenmesi halinde ceza altında biri oranında artırılır.

(5) (5377 sayılı yasayla değişik) Kurul hâlinde çalışan kamu görevlilerine görevlerinden dolayı hakaret edilmesi hâlinde suç, kurulu oluşturan üyelere karşı işlenmiş sayılır. Ancak, bu durumda zincirleme suçla ilişkin madde hükümleri uygulanır.

Maddenin Yorumu:

Maddenin birinci fıkrasında, önceki yasadaki terimlerle ifade etmek gerekirse, hem hakaret hem de sövme düzenlenmektedir. Bu iki suç arasındaki fark, hakarete mağdura bir fiil ya da olgu isnat etmek, sövmeye ise, mağdurun şerefini ve saygınlığını rencide edecek harekette bulunmaktır. Örnek(sövme) : Failin mağdura, “sen bir eşeksin” demesi. Örnek(hakaret) : Failin mağdura, “sen şeker üretip satan şirketin müdürü iken, rüşvet almadığın müşteriye yeterli malı vermezdin.” demesi.

Yeni madde her iki suçun cezasını eşitlemiştir. Böylece önceki yasadaki ayrılıştır. Oysa hakaret sövmeye oranla daha ağır bir fiildir. Cezanın eşitlenmesi, ceza aralığının açılmasını, üç aydan iki yıla kadar hapis öngörülmesini sonuçlamıştır. Maddede, hapis cezası ile adli para cezası seçilebilir ceza olarak yargıcın takdirine sunulmuştur. Bu konuda şu açıklamalara yer vermek uygun olur :

Adli para cezası

MADDE 52- (1) Adli para cezası, beş günden az ve kanunda aksine hüküm bulunmayan hâllerde yedi yüz otuz günden fazla olmamak üzere belirlenen tam gün sayısının, bir gün karşılığı olarak takdir edilen miktar ile çarpılması suretiyle hesaplanan meblağın hükümlü tarafından Devlet Hazinesine ödemesinden ibarettir.

- (2) En az yirmi ve en fazla yüz Türk Lirası olan bir gün karşılığı adli para cezasının miktarı, kişinin ekonomik ve diğer şahsi hâlleri göz önünde bulundurularak takdir edilir.
- (3) Kararda, adli para cezasının belirlenmesinde esas alınan tam gün sayısı ile bir gün karşılığı olarak takdir edilen miktar ayrı ayrı gösterilir.
- (4) Hakim, ekonomik ve şahsi hâllerini göz önünde bulundurarak, kişiye adli para cezasını ödemesi için hükmün kesinleşme tarihinden itibaren bir yıldan fazla olmamak üzere mehil verebileceği gibi, bu cezanın belirli taksitler hâlinde

ödemesine de karar verebilir. Taksit süresi iki yılı geçemez ve taksit miktarı dörtten az olamaz. Kararda, taksitlerden birinin zamanında ödenmemesi hâlinde geri kalan kısmın tamamının tahsil edileceği ve ödenmeyen adli para cezasının hapse çevrileceği belirtilir.

52. Maddenin Yorumu:

Yasa, para cezası konusunda yeni bir sistem kurmuştur. Yasada adli para cezası adı verilen ceza, bazı Avrupa ülkelerinde uygulanmaktadır. Orada kullanılan terim, gün para cezasıdır, çünkü gün temel alınmak ve ülkenin parasında öngörülen bir değerle çarpılmak suretiyle, para cezasının hesaplanmasına dayanan bir yöntemdir.

Gereğede adli para cezasının temel alınmasının nedeni, para cezalarının enflasyon karşısında erimesini önlemektir. Yakın geçmişte ülkemizde denenen değişik yöntemler, para cezalarının ceza olma niteliğini, etkisini kaybetmesi nedeniyle yitirmiştir.

Yasa koyucunun adli para cezası terimini tercih etmesinin nedeni, bazı fiiller karşılığı bizde idari para cezasının uygulanmasıdır. Ayrıca belirtmem uygun olur ki, idari para cezasını gerektiren fiillerin sayısını artırmak biçiminde bir eğilim dikkati çekmektedir. Bu eğilimin temel amacı, adliyenin yükünü azaltmaktır. Bu tür para cezasını gerektiren fiillerden ötürü savcılık ve ceza mahkemeleri devre dışı kaldığı içindir ki, adliyeye gelen iş sayısında bir azalma söz konusudur.

Maddenin dördüncü fıkrası önemlidir, çünkü adli para cezasına hükmetmek konusunda yargıca takdir yetkisi tanınmaktadır. Yargıç, suçlunun ekonomik durumu ile şahsi hallerini dikkate alarak bu cezaya hükmedecektir.

Adli para cezasının ödenmesinde, yargıca tanınan bir başka takdir yetkisi, cezanın ödenmesi için suçluya bir yıla kadar (bir yıl dahil) bir süre tanınmasıdır. Cezanın taksitlendirilmesi, Türk hukukunun 647 sayılı yasanın 5 inci maddesinden aşına olduğu bir sonuçtur. Bu sonuç yeni yasada da tekrarlanmaktadır.

Ayrıca adli para cezasının ödenmemesi halinde hapse çevrilmesi de 5 inci maddede yer alan bir hükümdür. Bu sonuç 52nci maddenin son fıkrasında yer almaktadır. Yargıç hapse çevirme sonucunu da kararında önceden belirtecektir. Bu husus, suçlu için bir uyarı niteliği taşıyacaktır. Hapse çevirmede ölçünün ne olacağı yasada yer almamaktadır. Bu bir eksiklik değildir, çünkü adli para cezası gün bazında bir değerle hesaplandığına göre, hapse çevirme halinde de aynı ölçünün uygulanması gerekir.

Gerekçe:

Hâlen yürürlükte olan ve Hükümet Tasarında da muhafaza edilen, para cezası sistemi, cezadan beklenen amaçları gerçekleştirmekten uzak kalmaktadır. Özellikle enflasyon nedeniyle Türk para-sının değerinin düşmesi karşısında, para cezalarını artırmak için sık sık yapılan kanun değişiklikleri de, uygulamada çeşitli sorunlara yol açmaktadır. Bu sorunların giderilmesi için para cezasının miktarının belirlenmesinde “memur maaş katsayısı” veya “yeniden değerlendirme oranı” gibi ölçütlerin dikkate alınması ise, ceza hukuku ilkeleriyle bağdaşmamaktadır.

Diğer yandan, suç işleyen kişinin ekonomik durumu dikkate alınmadan hükmolunan para cezası, eşitlik ilkesine aykırı sonuçlar doğurmaktadır. Ödeme gücü olan kişi üzerinde etkisi olmayan, ödeme gücü olmayanı ise sonuçta yine infaz kurumuna gönderilmesini sonuçlayan bu sistemden vazgeçilerek; gün para cezası olarak adlandırılan ve günümüzde Almanya, Avusturya Polonya, İsveç, Finlandiya, Danimarka ve hatta, Fransa gibi bir çok ülkede uygulanan sisteme geçilmiştir.

Gün para cezası sisteminin temel amacı, para cezasının kişinin ödeme gücüne göre belirlenmesi yoluyla, suç işleyen zengin ile fakir arasındaki eşit-sizliği gidermektir. Bunun yanında sistem, uygulaması basit, etkili, saydam ve para cezasından güdülen amaçları yerine getirebilecek özelliktedir.

Söz konusu yaptırım adli para cezası olarak ifade edilmiştir. Bu suretle söz konusu yaptırımın, idari nitelikteki “para cezası”ndan farklılığına işaret edilmek istenmiştir.

Adli para cezası ilke olarak hapis cezası ile birlikte değil bu cezaya alternatif olarak uygulanacaktır. Buna karşılık ekonomik kazanç elde etme amacının güdüldüğü belli suçlarda, kanunda ayrıca gösterilmesi koşuluyla hapis ve adli para cezasına birlikte hükmedilebilecektir.

Adli para cezasına hükmederken hakim önce, suç karşılığı olarak kanundaki sınırlar arasında gün birimi sayısını saptayacaktır. Toplam gün birimi sayısı belirlenirken hakim cezanın bireyselleştirilmesindeki ölçüleri esas alarak bir sonuca varacaktır. Örneğin yüz gün birimi gibi. İkinci aşamada ise kişinin, ekonomik ve diğer şahsi hâlleri göz önünde tutularak bir gün biriminin parasal miktarı tayin edilecektir. Bu miktarı hakim, kişinin malvarlığını, bir gün-de kazandığı veya kazanması gereken gelirini dikkate alarak takdir edecektir. Örneğin elli milyon Türk Lirası gibi. Daha sonra toplam gün birimi sayısı ile bir gün biriminin parasal miktarı çarpılarak, adli para cezasının miktarı tespit edilecektir. Örnekte yüz (gün) ile elli milyon (Türk Lirası) çarpıldığında adli para cezasının miktarı beş milyar Türk Lirası olarak bulunmaktadır.

Hakim gerektiğinde bu miktarın taksitle ödenmesin karar verebilecek ve bunu taksit sayısı ile birlikte kararında ifade edecektir. Taksitle ödemeye hükmedildiğinde, taksitlerden birinin zamanında ödenmemesi hâlinde geri kalan kısmın tamamının tahsil edileceği ve ödenmeyen adli para cezasının hapse çevrileceği kararda ayrıca belirtilecektir.

Yeni yasanın genel yaklaşımı olarak yargıca geniş takdir yetkisinin verildiği göz önünde bulundurulursa, hakaret ve sövme cezalandırılırken, yargıç cezayı somut olaya göre belirleyecek, 61 inci maddedeki kriterleri araç olarak kullanacaktır.

Birinci fıkrada, mağdurun gıyabında hakaretin cezalandırılabilmesi için, fiilin en az üç kişiyle ihtilat edilerek işlenmesi gerekmektedir. Gıyapta hakaret, faille mağdurun karşılıklı gelmediği, aynı ortamda bulunmadığı, aleniyetin de söz konusu olmadığı bir varsayımdır. Yasa koyucu kişilerin toplum içindeki şeref ve itibarlarını korumak amacıyla, onların gıyaplarında da hakareti

cezalandırmıştır. Bu bakımdan 125. Maddenin birinci fıkrasında bu konuda bir düzenleme yapılmıştır. Buna göre, gıyapta hakaretin kabulü ve suçun oluşması için, failin en az 3 kişiyle ihtilat ederek, fiili işlemesi gerekir. Konuya açıklık getirmek bakımından belirtmek uygun olur ki, bu üç kişi failin dışında kişiler olmalıdır. İhtilat etmek terimi, failin muhatabı hedef alan ve hakaret oluşturan söz ve ibareleri bu kişilere söylemeli, yazıyı onlara okumalı, resmi/fotoğrafi onlara göstermelidir. Yasanın formülünde en az üç kişinin gıyapta hakaret için aranması, önemli bir unsurdur. Bu konudaki eksiklik, fiilin suç oluşturmamasını önler.

Üçüncü fıkrada bir grup ağırlatıcı neden yer almaktadır :

Kamu görevlisine karşı görevinden dolayı hakaret edilmesi böyle bir ağırlatıcı nedendir. Bu konuda iki nokta önemlidir. İlk, hakaret fiili bir kamu görevlisine karşı işlenmek gerekir. Kamu görevlisini TCK'nın 6. maddesi tanımlar. Buna göre, kamu görevlisi deyiminden; kamusal faaliyetin yürütülmesine atama veya seçilme yoluyla ya da herhangi bir surette sürekli, süreli veya geçici olarak katılan kişi, anlaşılır. Öte yandan, kamu görevlisine gördüğü görevden ötürü hakaret edilmiş olmak gerekir. Bunun için mağdurun görevinin kapsam ve içeriğinin tam olarak belirlenmesi şarttır. Bir olayda bu ağırlatıcı nedenin kullanılabilmesi için, olayın bu niteliğinin ortaya konulmuş olması aranacaktır. Aksi takdirde bu ağırlatıcı neden uygulanmaz. Unsurlar ve şartlar oluştuğunda, failin fiilinin basit hakaret olarak nitelenmesi mümkündür.

Bu ağırlatıcı neden yönünden bir noktanın daha belirtilmesi uygun olur. Yasa koyucu bu ağırlatıcı nedeni düzenlerken, hakaretin kamu görevlisine karşı görevinden ötürü yapılmış olmasını aramaktadır. Bu nedenle, kamu görevlisinin failin fiili işlediği sırada o görevde olması ya da olmamasının farkı yoktur. Her iki halde de suç oluşur ve ağırlatıcı neden uygulanır. Söz gelimi, emekli olmuş bir tapu sicil muhafızına, başkalarının haklarını çiğneyerek ve rüşvet alarak 3. kişilere tapu belgeleri verdiği söylendiğinde, ağırlatıcı nedenin uygulanacağı hakaret suçu oluşur. Kamu görevlisi görevini sürdürmekte ise, ağırlatıcı nedenin uygulanacağında kuşku yoktur.

Hakaret suçu bir kişiye karşı, dinî, siyasi, sosyal, felsefi inanç, düşünce ve kanaatlerini açıklamasından, değiştirmesinden, yaymaya çalışmasından, mensup olduğu dinin emir ve yasaklarına uygun davranmasından dolayı işlenmesi halinde de bir başka ağırlatıcı nedendir. Bu bentte sayılan kavram ve terimler her somut olayda, o olayın nitelik ve özellikleri dikkate alınarak belirlenmelidir.

Teknik ceza hukuku yaklaşımı ile, yasa koyucunun belirlediği kavram ve terimler numerus clausus(sınırlı sayı) ilkesi çerçevesinde uygulanır. Bunlara ek yapmak mümkün değildir. Failin fiilini oluşturan hareketler ve olgular, yukarıda sayılan kavramları ve terimleri kapsıyorsa, ağırlatıcı neden uygulanır; aksi takdirde uygulanmaz. Örnek : Yasa koyucunun çizdiği çerçeve içinde, kişinin sportif düşüncelerini açıklamasından ötürü hakarete uğraması yer almamaktadır. Bu nedenle, incelediğimiz ağırlatıcı neden böyle bir olayda uygulanmaz.

Yine teknik hukuk bağlamında belirtmek gerekir ki, daha önce incelediğimiz ağırlatıcı neden, yani bir kamu görevlisine görevinden ötürü hakaret etmek varsayımı ile bu ağırlatıcı neden aynı olayda birlikte uygulanabilir. Bu durumda yasa koyucunun koyduğu ilke çerçevesinde şöyle düşünmek uygun olur. 125. maddenin 3. Fıkrasındaki ağırlatıcı nedenlerin gerçekleştiği olaylarda, failin cezasının altı sınırı en az 6 ay hapistir. Yargıç, cezayı bu sınırın altında belirleyemez. Bir olayda, yukarıda açıklamaya çalıştığım gibi, bu fıkradaki ağırlatıcı nedenlerden birden çoğu aynı olayda gerçekleştiğinde, bu durumu dikkate alarak, yargıcın cezayı 6 ay sınırının da üstünde belirlemesi uygun olur. Böylece bir açıdan 61. Maddenin gereğini yapmış olur; bir başka açıdan da bir olayda tek ağırlatıcı neden/birden çok ağırlatıcı neden varsayımı içinde, ceza adil bit temele oturmuş olur.

125. maddenin 3. fıkrasında yer alan üçüncü ağırlatıcı neden şudur : Hakaret suçunun, kişinin mensup bulunduğu dine göre kutsal sayılan değerlerden bahisle işlenmesi. Bu ağırlatıcı nedenin uygulanması için, failin, mağdurun mensup bulunduğu dine göre kutsal sayılan değerlerden bahisle,

muhabatına hakaret etmesi aranacaktır. Failin fiili doğrudan doğruya muhabatını esas almalıdır. Ancak, failin hareketlerinde, mağdurun mensup bulunduğu dine göre kutsal sayılan değerlerden söz edilmelidir. Başka bir ifade ile, fail muhabatın dinini ve o dinin değerlerini tahkir etmemeli, bu değerleri araç olarak kullanarak muhabatına hakaret etmelidir. Örnek : Fail, bir hıristiyanın önemli bir bayramı olan Noel'i konu ederek, muhabatını aşağıladığında, bu ağırlatıcı neden uygulanır. Örnek : Fail, bir müslümanın Ramazan'da oruç tutmasını, hiçbir anlamı olmayan bir aç kalma olarak niteleyerek, muhabatının aptal bir kişi olduğunu ifade etmesi halinde, ağırlatıcı neden söz konusudur.

125. maddenin 3. fıkrasında yer alan ağırlatıcı nedenlerden birden çoğunun aynı olayda gerçekleşmesi halinde nasıl bir çözümün üretilmesi gerektiği konusunda belirttiğim hususlar, bu ağırlatıcı neden açısından da geçerlidir.

İkinci fıkrada, fiilin mağduru muhatap alan sesli, yazılı veya görüntülü bir iletiyle işlenmesi hâlinde, fail 1. Fıkradaki cezayla cezalandırılır. Yasa koyucu, kullandığı formül içinde sesi, yazıyı ve görüntüyü aynı temelde mütalaa etmiştir. Bir olayda bu yollardan biriyle hakaret ya da sövmenin oluşabilmesi için, fiilin muhabata yönelik olması, bu konuda bir tereddüdün olmaması şarttır. Mağdurun belirlenmesi konusunda 126. Madde de birlikte mütalaa edilecektir. Bu konuda 126. Maddedeki açıklamalar dikkate alınmalıdır.

İkinci fıkrada sayılan araçların fail tarafından kullanılmasında, bunların seçimlik hareketler olduklarının bilinmesi gerekir. Bu nedenle, bir olayda fail hem yazı hem de görüntü kullandığı takdirde, fiil tektir ve faile tek hakaret/sövmeden ötürü ceza tayini gerekir.

5377 sayılı yasa maddede üç değişiklik yapmıştır :

1. Birinci fıkradaki "yakıştırmalarda bulunmak "ibaresi metinden çıkarılmıştır. Bu ibare gereksiz sayılmıştır; bu fıkradaki kavramlar yeterli sayılmıştır.

2. Hakaret suçlarının alenen işlenmesi ağırlatıcı neden sayılmıştır. Aleniyet konusunda şu hususların altı çizilmelidir. Önceki TCK'nın 153/4. maddesinde aleniyet tanımlanmıştı. Yeni TCK'da bir tanım yoktur. Ancak, 153/4. Maddenin tanımı, gerek doktrin gerek uygulamada kabul görmüştür. Belirtmek gerekir ki, o dönemde TCK'da yer alan aleniyet tanımı geniş bir çerçevede ele alınmıştır. Buna göre, fiil:

a) Basın yoluyla veya herhangi bir propaganda aracı ile;

Fiilin basın yoluyla işlenmesinin tespitinde Basın Yasasının kuralları geçerlidir. Bu konuda iki kavram öne çıkar.

İlki basılmış eser yoluyla hakaret etmektir. Basılmış eser, yayımlanmak üzere her türlü basım araçları ile basılan veya diğer araçlarla çoğaltılan yazı, resim ve benzeri eserler ile haber ajansı yayınlarını kapsar(Basın K. m.2).

İkinci kavram yayımdır. Yayımda, basılmış eserin herhangi bir şekilde kamuya sunulmasını ifade eder(Basın, K. m.2).

Hakaret suçunun herhangi bir propaganda aracı ile işlenmesine gelince, bu şıkkin uygulanması propaganda aracı kavramına bağlanmıştır. Propaganda, bir bütün olarak toplumun ya da belirli bir kesimin inanç, tutum ve davranışlarını yönlendirmek amacıyla, bilinçli olarak seçilmiş bilgi, olgu ve savları sistemli bir çaba içinde ve çeşitli araçları kullanarak yayma etkinlikleridir(Ana Britannica, c. 26). Propaganda araçları ise çeşitlidir. Yazılı kitle iletişim araçları arasında mektup, el ilanı, duvar yazısı, afiş, poster, gazete, dergi, kitap, günümüzün teknik ve elektronik gelişmesi kapsamında, telefon mesajları, e-postalar sayılabilir. Göze ve kulağa hitap eden kitle iletişim araçlarından telefon, televizyon belirtilmelidir. Öte yandan tiyatro, sinema, sergi ve sanat gösterileri, panel, konferans, seminer, sempozyum, miting de propaganda araçları arasında sayılmalıdır.

Maddede fiilin basın yoluyla ya da propaganda araçları ile işlenmesi birlikte düzenlenmiştir. Teknik ceza hukuku yaklaşımı ile, bu iki araç seçimlik hareketli suç olarak ele alınmak ge-

rekir. Bu nedenle, basın yolu ile propaganda aracının kesiştiği bir olayda, fiil tektir ve bu ağırlatıcı neden bir kez uygulanır.

b) Umumî veya umuma açık bir yerde ve birden çok kimse huzurunda;

Bu hükümde sözü edilen, umumi ya da umuma açık yer kişilerin girişinin serbest olduğu yerlerdir. Buralara girmek için bir izin almak gerekmez. Bu kavram değerlendirilirken, güvenlik amacıyla yapılan denetimlerin bu yerleri umuma açık ya da umumi yer olmaktan çıkarmayacağını düşünmek gerekir.

Öte yandan, bazı umumi yerlere belirli bir ücret ödeyerek girmek mümkündür; söz gelimi bir futbol maçı. Bir maçı seyretmek için bir stadyuma ücret ödeyerek girilmesi, burayı umumi bir yer olmaktan çıkarmaz.

Bu şıkkın uygulanmasında, madde metninde yer alan bir hususa dikkat etmek gerekir. Buna göre, fiil umumi ya da umuma açık bir yerde, birden çok kimse huzurunda işlenmek gerekir. Bu iki öge birlikte gerçekleşmelidir. Birden çok kimse ibaresi, en az iki kişinin huzurunda fiilin işlenmesini zaruri kılar. Maddede bu sayıdaki kişilerin huzurunun aranması şu açıdan da önem taşır. Bu kişiler olay yerinde bulunmalı ve fiili görmeli ve duymalıdır. Bu nedenle yalnız olay erinde bulunmak yeterli değildir.

Belirtmek gerekir ki, açıklamaya çalıştığım hususların maddede aranmasının nedeni, fiilin etkisinin gücünün çokluğu ve alanının genişliğidir. Yasa koyucu bu tür hakaret fiillerinde mağdurun şeref ve haysiyetinin daha çok zarar göreceğini dikkate almıştır.

c) Toplanılan yer veya topluluğa katılanların sayısı veya toplantının konusu ve amacı bakımından özel bir niteliği olmayan bir toplantıda işlenmiş olursa;

Ceza Kanununun uygulamasında alenî olarak işlenmiş sayılır.

Bu kriterler maddedeki suçlar yönünden aleniyetin saptanmasına kullanılacaktır.

3. maddenin son fıkrası ile ilgili olarak, fıkranın ilk şekli için şu düşüncelere yer vermişim : “Kurul halinde çalışan kamu görevlilerine görevlerinden ötürü hakaret edilmesi cezalandırılmaktadır. Yasa koyucu bu durumda suçun kurulu oluşturan üyelere karşı işlendiğini hükme bağlamıştır. Bu sonuç açık değildir. Gerekçede de bir açıklık yoktur. İki çözüm düşünülebilir. Birincisi, failin kuruldaki kişi sayısı kadar suç işlediğinin kabul etmektir. Faile bu durumda verilecek cezalar toplanacaktır. İkincisi, 43/2nci maddedeki çözümü benimsemektir. Bu maddede, aynı suçun birden fazla kişiye karşı tek bir fiille işlenmesi durumunda, zincirleme suç sonucu kabul edilmekte ve failin cezası artırılmaktadır.

Yasa koyucu bu konuda açık bir hüküm sevk etmemiştir: Ayrıca 43/2 nci maddeye yollama(atıf) yapmamıştır. Bu sorunu uygulama çözecektir. Kanımca, yasada atıf konusunda bir hüküm olmamasına rağmen, 43/2nci maddenin uygulanması uygun olur. Bu sonucun temelini, failin fiilinin tek, fakat mağdurlarının birden çok olmasına dayandırdığımı ifade etmek isterim. Örnek: Sanık, bir ağır ceza mahkemesi heyetini şerefsizlikle itham ettiğinde, 125/son maddedeki ihtimal gerçekleşmiş olur. “

Bu eleştirilerin sonucu olarak, 5377 sayılı yasa son fıkrayı yeniden düzenlemiştir. Buna göre son fıkra, “Kurul hâlinde çalışan kamu görevlilerine görevlerinden dolayı hakaret edilmesi hâlinde suç, kurulu oluşturan üyelere karşı işlenmiş sayılır. Ancak, bu durumda zincirleme suçla ilişkin madde hükümleri uygulanır. “şekline getirilmiş ve sorun çözülmüştür.

Zincirleme suç konusunda TCK'nın 43. maddesi uygulama alanı bulacaktır.

Bu konuda şu hususları dikkate almak gerekecektir.

Zincirleme suç

MADDE 43- (1) (5377 sayılı yasayla değişik) Bir suç işleme kararının icrası kapsamında, değişik zamanlarda bir kişiye karşı aynı suçun birden fazla işlenmesi durumunda, bir cezaya

hükmedilir. Ancak, bu ceza, dörtte birinden dörtte üçüne kadar artırılır. Bir suçun temel şekli ile daha ağır veya daha az cezayı gerektiren nitelikli şekilleri, aynı suç sayılır. Mağduru belli bir kişi olmayan suçlarda da bu fıkra hükmü uygulanır.

(2) Aynı suçun birden fazla kişiye karşı tek bir fiille işlenmesi durumunda da, birinci fıkra hükmü uygulanır.

(3) (5377 sayılı yasayla değişik) Kasten öldürme, kasten yaralama, işkence ve yağma suçlarında bu madde hükümleri uygulanmaz.

43. maddenin yorumu :

Madde metninde, önceki yasanın 80 inci maddesinin uygulanmasında ortaya çıkan sorunlara çözümler üretilmiştir.

Öncelikle, zincirleme suçta, birden fazla suçun aynı mağdura karşı işlenmesi, maddede öngörülmüştür. Mağdur değiştiğinde, zincirleme suç (müteselsil suç) hükümleri uygulanmaz.

İkinci fıkrada, aslında müteselsil suç kavramının dışına çıkılarak yapılan bir düzenleme söz konusudur. Zincirleme suçun temeli, birden fazla suçun işlenmesine dayanır. Bu hükmünde, yasa koyucuya göre fiil tektir, fakat mağdurlar birden çoktur. Oysa burada tek olan fiil değil, fakat harekettir. Tek hareketle birden fazla fiil meydana gelmektedir.

Örnek : Öğretmenin sınıftaki tüm öğrencilere karşı hakaret suçunu işlemesi. Bu durumda öğrenci sayısı kadar hakaret suçu vardır. Ancak yasa koyucunun bu varsayıma bağladığı sonuç, bu fiili zincirleme suç gibi cezalandırmaktır. Burada ceza politikası rol oynamıştır. Bu istisna olmadığı takdirde, birden fazla suçun varlığı kabul edilecek ve faile verilecek cezalar toplanacaktı. Ancak yasa koyucu bu sonucu ağır bulmuştur ki, birinci fıkraya göre cezalandırmayı öngörmüştür.

Türk hukuku yönünden çarpıcı olan husus, maddenin üçüncü fıkrasında yer almaktadır. Bu hükümle belirli suçların zincirleme suç olarak işlenmesi halinde, bunların zincirleme suç olarak cezalandırılması mümkün değildir. Bu suçlar yö-

nünden istisna söz konusudur. Önemli bazı suçların işlenmesini önlemek amacı taşıyan bir hüküm olarak nitelenmelidir.

Bu kapsamda maddenin ilk şeklinde yer alan, cinsel saldırı, çocukların cinsel istismarı suçları, 5377 sayılı yasa ile madde metninden çıkarılmıştır. Bunun anlamı şudur : Bu suçlar hakkında zincirleme suç kuralları uygulanacaktır.

Yargıtay Uygulaması :

Daire: 15 **Tarih:**2014 **Esas No:** 2013/13727 **Karar No:** 2014/2583

Mala zarar verme suçu, başkasının mülkiyetinde bulunan taşınır veya taşınmaz malın kısmen veya tamamen yıkılması, tahrip edilmesi, yok edilmesi, bozulması kullanılamaz hâle getirilmesi veya kirletilmesiyle oluşur. Bu bakımdan, söz konusu suç, seçimlik hareketli bir suçtur. Yıkma, yalnızca taşınmazlar için söz konusudur. Taşınmazın önceki kullanılış biçimine uygun olarak bir daha kullanılamaz duruma getirilmesini ifade eder. Yok etme, suça konu şeyin maddî varlığını ortadan kaldırmaktır. Bozma, ,suça konu şeyin, amacına uygun olarak kullanılması olanağını ortadan kaldırmaktır. Kirletme, başkasının binasının duvarına yazı yazmak, resim yapmak, afiş ve ilân yapıştırmak şeklinde gerçekleştirilmektedir.

Hakaret suçunun oluşabilmesi için, bir kimseye onur, şeref ve saygınlığını incitecek ölçüde, somut bir fiil veya olgu isnat etmek ya da yakıştırmalarda bulunmak yada sövmek gerekmektedir. Kişiye isnat edilen somut fiil veya olgunun gerçek olup olmamasının bir önemi yoktur. İsnadın ispatın konusu ayrıdır. Somut bir fiil ve olgu isnat etmek; isnat, mağdurun onur şeref ve saygınlığını incitecek nitelikte olacaktır. Mağdura yüklenen fiil ve olgunun belirli olması şarttır. Fiilin somut sayılabilmesi için, şahsa, şekle, konuya, yere ve zamana ilişkin unsurlar gösterilmiş olmalıdır. Bu unsurların tamamının birlikte söylenmesi şart değildir. Sözlerin isnat edilen fiilî belirleyecek açıklıkta olması yeterlidir. Çoğu zaman isnat edilen fiil ve olgunun, hangi zaman ve yerde meydana geldiğinin belir-

tilmesi, onur ve saygınlığı incitecek niteliği tespit için yeterli olmaktadır. Tarafların sosyal durumları, sözlerin söylendiği yer ve söyleniş şekli, söylenmeden önceki olaylar nazara alınarak suç vasfı tayin olunmalıdır.

Hakaretin kişiyi küçük düşürmeye yönelik olması gerekir. Kişiyi onu toplum nazarında küçük düşürmek amaçlı belli bir siyasi kanaatin isnat edilmesi hâlinde de suç oluşacaktır. Bir kişiye yönelik sözlerin veya yapılan davranışın o kişiyi küçük düşürücü nitelikte olup olmadığını tayin ederken, topluma hâkim olan anlayışlar, örf ve adetler göz önünde bulundurulmalıdır.

Hakaret huzurda işlenebileceği gibi, gıyapta da işlenebilir. Gıyapta hakaretin cezalandırılabilmesi için, mağdurun yokluğunda en az ikiden fazla kişilerle ihtilat edilerek yani en az üç kişinin hakaret sözünü öğrenmiş olması kaydıyla hakaretin yapılması şarttır. Mağdur bu sayıya dâhil değildir. Mağdurun hazır olması halinde gıyapta hakaret den bahsedilemez. Kendileriyle ihtilat edilen kişilerin bir arada bulunmaları ve hakaret sözünü aynı anda öğrenmelerine gerek yoktur. İhtilat aktarma suretiyle gerçekleşmişse hakaret sözlerinin aynı ya da benzer olması aranmalıdır. Fail, sözlerini ikiden fazla kişiye söylemekte ya da daha çok kişinin duyabileceği bir yerde konuşmakta ve sözleri başkaları tarafından duyulabilmekte, failde bu durumun bilincinde ise ihtilat oluşmuştur.

Suçun alenen işlenmesi, nitelikli hâl kabul edilmiştir. Aleliyet, belirsiz sayıda kişilerin hakaret oluşturan sözü duymalarına olanak sağlamak suretiyle suçun işlenmesini ifade eder. Failin, hakaret oluşturan sözün duyulması olanağını yaratmış olması yeterlidir. Söylenen sözün fiilen duyulmuş olup olmaması önemli değildir.

Başka bir suçtan yargılanmakta olan sanığın, olay günü çıkarıldığı Asliye Ceza Mahkemesindeki duruşmada hırsızlık, mala zarar verme ve konut dokunulmazlığının ihlali suçlarından ceza aldığı, mahkeme hakimi tarafından hüküm tefhim

edildikten sonra sanığın duruşma salonundan çıkarılacağı sırada kapıya tekme attığı ancak kapıda zarar oluşmadığı, bunun üzerine mahkeme hakimi sanığa hakkında tutanak tutulacağını söylemesi üzerine sanığın, mahkeme salonuna dönerek hakimin gıyabında sinkaflı sözlerle küfrederek hakaret ettiği, sanığın hakime küfrettiğini duruşma salonunda görevli tanık Ramazan ile cezaevi karakolunda görevli uzman çavuş ve erlerin duyduğu ve bu şekilde sanığın kamu malına zarar vermeye teşebbüs ve gıyapta kamu görevlisine hakaret suçlarını işlediği iddia ve kabul olunan somut olayda;

1- Hakaret suçundan kurulan mahkumiyet hükmüne yönelik temyiz itirazlarının incelenmesinde;

Yapılan yargılamaya, toplanıp karar yerinde gösterilen delillere, mahkemenin kovuşturma sonuçlarına uygun olarak oluşan kanaat ve takdirine, incelenen dosya kapsamına göre, sanık müdafinin yerinde görülmeyen temyiz itirazlarının red-iyle hükmün ONANMASINA,

2- Kamu malına zarar verme suçundan kurulan mahkumiyet hükmüne yönelik temyiz itirazlarının incelenmesinde;

07.01.2010 tarihli mahkeme hakimi tarafından tutulan tutanak ile olayı gören tanık beyanlarına göre sanığın kapıya hafif bir şekilde vurması sonucu kapıda herhangi bir zararın oluşmadığının belirtilmesi, kapıda herhangi bir göçük, çizik veya kirlenme olduğuna dair görgü ve tespit tutanağı da düzenlenmemiş olması, ayrıca sanığın icrai hareketlerini tamamlamış olması karşısında, kamu malına zarar vermeye teşebbüs suçunun ne şekilde oluştuğu denetime imkan verecek şekilde karar yerinde tartışılmadan eksik gerekçeyle yazılı şekilde hüküm kurulması,

Bozmayı gerektirmiş, sanık müdafinin temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülmüş olduğundan hükmün bu sebepten dolayı 5320 sayılı Kanununun 8/1. maddesi gereğince uygulanması gereken 1412 sayılı CMUK'nın 321. maddesi uyarınca BOZULMASINA, 12.02.2014 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Daire: 4 Tarih: 2014 Esas No: 2014/4628 Karar No: 2014/4628

Yerel Mahkemece verilen hüküm temyiz edilmekle, başvurunun süresi, kararın niteliği ile suç tarihine göre dosya görüşüldü:

Temyiz isteğinin reddi nedenleri bulunmadığından işin esasına geçildi.

Vicdani kanının oluştuğu duruşma sürecini yansıtan tutanaklar belgeler ve gerekçe içeriğine göre yapılan incelemede başkaca nedenler yerinde görülmemiştir.

Ancak;

Hakaret fiillerinin cezalandırılmasıyla korunan hukuki değer, kişilerin onur, şeref ve saygınlığı olup, bu suçun oluşabilmesi için, davranışın kişiyi küçük düşürmeye matuf olarak gerçekleşmesi gerekmektedir. Bir hareketin tahkir edici olup olmadığı bazı durumlarda nispi olup, zamana, yere ve duruma göre değişebilmektedir. Kamu görevlileri veya sivil vatandaşa yönelik her türlü ağır eleştiri veya rahatsız edici sözlerin hakaret suçu bağlamında değerlendirilmemesi, sözlerin açıkça, onur, şeref, ve saygınlığı rencide edebilecek nitelikte somut bir fiil veya olgu isnadını veya sövmek fiilini oluşturması gerekmektedir. Somut olayda sanığın, oğlunun yargılandığı ağır ceza mahkemesine yazdığı dilekçelerde “...Ağır Ceza Mahkemesinin hukuk ve adalet sınırları içinde yargılama yapmadığı, suçluyu suçsuzu bulmak gibi bir niyetlerinin bulunmayışı olaya sebep veren tek görgü şahidi olan M. B.u dinlememesinden açıkça anlaşılmaktadır”, “Sayın Başkan dosyanın tamamı ve 28 celse süren yargılanmanın celse tutanakları incelendiği takdirde Cerrahpaşa Adli Tıp Kurumuna yazılan bu iğrenç yazının hakkında ağır ceza mahkemesi tarafından hiç bir araştırma yapılmaksızın yazıldığı görülecektir. Böyle bir araştırma yapılmadığı halde bu yapılan hareket yüce Türk yargısının temsilcisi olan yüce Türk mahkemesi ve mahkeme başkanlarına ne kadar yakışmıştır”, “Aynı kemik filmlerini inceleyen Bartın tam teşekküllü devlet hastanesinin verdiği heyet raporunda

raporun verildiği gün A.Anun 19 yaş içerisinde olduğu belirtilmiş ama ağır ceza mahkemesinin yönlendirdiği ve aleyhte rapor verildiği Cerrahpaşa Adli Tıp Kurumu Raporunda A. A. nun suçu işlediği anda 21 yaş içerisinde olduğu belirtilmiştir. ...Ağır Ceza Mahkemesi hukuk kurallarını ihlal etmiştir” şeklindeki sözlerin mahkeme heyetinin onur, şeref ve saygınlığını rencide edici boyutta olmayıp ağır eleştiri niteliğinde olduğu ve hakaret suçunun unsurlarının oluşmadığı gözetilmeden, kanuni olmayan ve yerinde görülmeyen gerekçe ile mahkumiyet kararı verilmesi,

Kanuna aykırı ve sanık K. Anun temyiz nedenleri yerinde görüldüğünden tebliğnamedeki onama düşüncesinin reddiyle HÜKMÜN BOZULMASINA, yargılamanın bozma öncesi aşamadan başlayarak sürdürülüp sonuçlandırılmak üzere dosyanın esas/hüküm mahkemesine gönderilmesine, 13/02/2014 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Daire:4 Tarih:2014 Esas No:2012/35914 Karar No:2014/2639

Yerel Mahkemece verilen hüküm temyiz edilmekle, başvurunun süresi ve kararın niteliği ile suç tarihine göre dosya görüşüldü:

Temyiz isteğinin reddi nedenleri bulunmadığından işin esasına geçildi.

Vicdani kanının oluştuğu duruşma sürecini yansıtan tutanaklar, belgeler ve gerekçe içeriğine göre yapılan incelemede başkaca nedenler yerinde görülmemiştir.

Ancak;

1-Hakaret fiillerinin cezalandırılmasıyla korunan hukuki değer, kişilerin onur, şeref ve saygınlığı olup, bu suçun oluşabilmesi için, davranışın kişiyi küçük düşürmeye matuf olarak gerçekleşmesi gerekmektedir. Bir hareketin tahkir edici olup olmadığı bazı durumlarda nispi olup, zamana, yere ve duruma göre değişebilmektedir. Kamu görevlileri veya sivil vatandaşa yönelik her türlü ağır eleştiri veya rahatsız edici sözlerin ha-

karet suçu bağlamında değerlendirilmemesi, sözlerin açıkça, onur, şeref, ve saygınlığı rencide edebilecek nitelikte somut bir fiil veya olgu isnadını veya sövmek fiilini oluşturması gerekmektedir. Olay günü sanığın, kendisinin ifadesini almaya çalışan polis memuru müşteki Öztürk Çelikten'e söylediği kabul edilen "beni burada tutamazsınız lan" şeklinde ve kaba hitap tarzı niteliğindeki sözlerin, müştekinin onur, şeref ve saygınlığını rencide edici boyutta olmaması nedeniyle hakaret suçunun unsurlarının oluşmadığı gözetilmeden, mahkumiyet kararı verilmesi,

2-Kabule göre de, hakaret eyleminin, karakoldaki ifade alma odasında gerçekleştiğinin anlaşılması karşısında, aleniyet unsurunun ne suretle oluştuğu tartışılıp açıklanmadan, yeter-siz gerekçe ile cezanın artırılması,

Kanuna aykırı ve sanık Hakan Tokgöz müdafinin temyiz nedenleri ile tebliğnamedeki düşünce yerinde görüldüğünden HÜKMÜN BOZULMASINA, yargılamanın bozma öncesi aşamadan başlayarak sürdürülüp sonuçlandırılmak üzere dosyanın esas/hüküm mahkemesine gönderilmesine, 30/01/2014 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Daire:15 Tarih:2014 Esas No:2013/20955 Karar No:2014/11675

Dosya incelenerek gereği düşünüldü;

Temyiz talebinin sanık Halit Yaşar hakkında görevi yaptır-mamak için direnme, kamu malına zarar verme, hakaret ve tra-fik güvenliğini tehlikeye sokma suçlarından kurulan hükümler-e ilişkin olduğunun tespitiyle yapılan incelemede;

Mala zarar verme suçu; başkasının mülkiyetinde bulunan taşınır veya taşınmaz malın kısmen veya tamamen yıkılması, tahrip edilmesi, yok edilmesi, bozulması kullanılamaz hâle getirilmesi veya kirletilmesiyle oluşur. Bu bakımdan, söz konusu suç, seçimlik hareketli bir suçtur. Yıkma, yalnızca taşınmazlar için söz konusudur. Taşınmazın önceki kullanım biçimine uygun olarak bir daha kullanılamaz duruma getirilmesini ifade

eder. Yok etme, suçta konu şeyin maddî varlığını ortadan kaldırmaktır. Bozma, suçta konu şeyin, amacına uygun olarak kullanılması olanağını ortadan kaldırmaktır. Kirletme, başkasının binasının duvarına yazı yazmak, resim yapmak, afiş ve ilân yapıştırmak şeklinde gerçekleştirilmektedir.

5237 sayılı TCK'nın "Millete ve Devlete Karşı Suçlar ve Son Hükümler" başlıklı dördüncü kısmının, "Kamu İdaresinin Güvenilirliğine ve İşleyişine Karşı Suçlar" başlıklı birinci bölümünde,265. maddesi ile düzenlenen;"Görevini Yaptırmamak İçin Direnme" suçuyla korunan hukuki yarar, kamu idaresinin güvenilirliği ve işleyişi olup; bu suçta, kamu faaliyetlerine kişilerin saygı göstermelerinin sağlanması ve kamu görevlerinin yerine getirilmesini dolayısıyla da kamu görevini yerine getirenleri engellemeye yönelik fiillerin önüne geçilmesi amaçlanmıştır. Öte yandan, kendisine verilen görevi yerine getirmekte olan kamu görevlisine karşı cebir ve/veya tehdit fiili gerçekleştirilmiş bulunduğundan bu suçla aynı zamanda kişi özgürlüğü ve beden bütünlüğü de korunmaktadır. Maddede düzenlenen görevini yaptırmamak için direnme suçu, seçimlik hareketli bir suç olup kamu görevlisinin görevini yapmasını engellemek amacıyla, cebir ve/veya tehdit kullanılması ile suç oluşmaktadır. Bu suçun oluşabilmesi için, öncelikle engellenmek istenen işin o kamu görevlisinin görevine giriyor olması zorunludur. Zira madde, kamu görevlisinin yerine getirdiği herhangi bir iş için değil, görevine giren bir iş için koruma sağlamaktadır. Cebir, kamu görevlisine karşı fiziki güç kullanılmasıdır. Cebirin sınırı, kasten yaralama suçunun temel şekli veya daha az cezayı gerektiren hâli kapsamında değiştirilebilecek boyutta olmasıdır. Cebirle, kasten yaralamanın neticesi sebebiyle ağırlaşmış hallerine sebebiyet verilirse, fail ayrıca bu suçtan da beşinci fıkra uyarınca cezalandırılacaktır. Cebir veya tehdidin alenî olması şart değildir. Bu manada cebir ve tehdit, kamu görevlisinin görevini yerine getirmesini engellemeye elverişli, doğrudan kamu görevlisine yönelik ve ortadan kaldırılmadığı sürece göreve devam edilmesine engel olan güç kullanılmasını ifade eder.

Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 02.03.2010 gün 9-259-47 sayılı kararında belirlendiği gibi, Olayın gelişimi sırasında sanığın, cebir ve/veya tehdit kullandığı polis memuru olan müştekiler suçun mağduru, kamu idaresi ise suçtan zarar gören konumundadır. “Görevini Yaptırmamak İçin Direnme” suçunun 5237 sayılı TCK’nın “Kamu İdaresinin Güvenilirliğine ve İşleyişine Karşı Suçlar” başlıklı bölümünde düzenlenmiş olması da kamu görevlilerinin suçun mağduru olamayacakları anlamına gelmemektedir. Aksinin kabulü halinde, görevleri dışında kendilerine karşı cebir ve/veya tehdit kullanılması halinde işlenen bu suçların mağduru olacaklarında kuşku bulunmayan kişilerin, aynı suçlara görevlerinin ifası sırasında kamu görevlisi sıfatıyla maruz kaldıklarında ise suçun mağduru olmadıklarını ileri sürmek çelişkisine düşülecektir ki, bunun yasal bir dayanağı bulunmamaktadır.

Sanığın suçun yasal tanımında yer alan ve hukuksal anlamda tek bir fiili oluşturan davranışları, görevini ifa eden kamu görevlilerine karşı görevlerini yaptırmamak için gerçekleştirmiş olması nedeniyle aynı nev’iden fikri içtiman koşulları gerçekleşmiş bulunduğundan, sanık hakkında 5237 sayılı TCY’nın 43/2. maddesinin uygulanması gerekmektedir.

Hakaret suçunun oluşabilmesi için, bir kimseye onur, şeref ve saygınlığını incitecek ölçüde, somut bir fiil veya olgu isnat etmek yada yakıştırmalarda bulunmak yada sövmek gerekmektedir. Kişiye isnat edilen somut fiil veya olgunun gerçek olup olmamasının bir önemi yoktur.İsnadın ispatın konusu ayrıdır. Somut bir fiil ve olgu isnat etmek; isnat, mağdurun onur şeref ve saygınlığını incitecek nitelikte olacaktır. Mağdura yüklenen fiil ve olgunun belirli olması şarttır. Fiilin somut sayılabilmesi için, şahsa, şekle, konuya, yere ve zamana ilişkin unsurlar gösterilmiş olmalıdır. Bu unsurların tamamının birlikte söylenmesi şart değildir. Sözlerin isnat edilen fiili belirleyecek açıklıkta olması yeterlidir. Çoğu zaman isnat edilen fiil ve olgunun, hangi zaman ve yerde meydana geldiğinin belirtilmesi, onur ve saygınlığı incitecek niteliği tespit için yeterli olmaktadır. Tarafların sosyal durumları, sözlerin söylendiği yer ve

söyleniş şekli, söylenmeden önceki olaylar nazara alınarak suç vasfı tayin olunmalıdır.

Hakaretin kişiyi küçük düşürmeye yönelik olması gerekir. Kişiyi onu toplum nazarında küçük düşürmek amaçlı belli bir siyasi kanaatin isnat edilmesi hâlinde de suç oluşacaktır. Bir kişiye yönelik sözlerin veya yapılan davranışın o kişiyi küçük düşürücü nitelikte olup olmadığını tayin ederken, topluma hâkim olan anlayışlar, örf ve adetler göz önünde bulundurulmalıdır.

Suçun alenen işlenmesi, nitelikli hâl kabul edilmiştir. Aleniyet, belirsiz sayıda kişilerin hakaret oluşturan sözü duymalarına olanak sağlamak suretiyle suçun işlenmesini ifade eder. Failin, hakaret oluşturan sözün duyulması olanağını yaratmış olması yeterlidir. Söylenen sözün fiilen duyulmuş olup olmaması önemli değildir.

Somut olayda; sanık Halit Yavuz'un, alkollü halde aşırı süratli bir şekilde araç kullandığı, yol üzerindeki ekipler amirliğinde görevli nöbetçi polis memuru Metin Menekşe'nin son anda kaldırılma çıkararak kurtulduğu, bunun üzerine sanık Halit'in kullandığı aracın park halindeyken bulunduğu şikayetçi polis memurlarının alkol kontrolü yapmak istedikleri sırada benim ehliyetim yok a... koyduğumun çocukları, siz beni götüremezsiniz, beni götüreceksiniz polisin anasını, doğmamış çocuğunu sinkaf ederim şeklinde sözler sarf ettiği, tekme atarak alkolmetre ile ölçüm yapılmasına engel olduğu, sanık Halit ve o esnada yanında bulunan temyize gelmeyen sanık Soner Ahmet'in zor kullanma yetkisi kullanılarak karakola alındıklarında sizin ananızı sinkaf edeceğiz, bunun hesabını sizlere soracağız, sizleri burada yaşatmayacağız dedikleri, raporlarının aldırılması için hastaneye götürüldükleri sırada aracın iç döşemelerine ve nezarethane kısmına zarar verdikleri, hastane önüne geldiklerinde araçtan inerken sanık Halit'in şikayetçi Mehmet Aydeniz'in sağ eline tekme atarak basit tıbbi müdahale ile giderilebilecek nitelikte yaraladığı, sanığın bu şekilde görevi yaptırmamak için direnme, kamu malına zarar verme, hakaret ve trafik güvenliğini tehlikeye sokma suçlarını işlediğine yönelik kabulde bir isabetsizlik görülmemiştir.

Sanığın görevi yaptırmamak için direnme suçunun yasal tanımında yer alan ve hukuksal anlamda tek bir fiili oluşturan davranışları, görevini ifa eden kamu görevlilerine karşı görevlerini yaptırmamak için gerçekleştirmiş olması nedeniyle aynı nev'iden fikri içtimanın koşulları gerçekleşmiş olduğu halde, 5237 sayılı TCK'nın 43/2. maddesinin uygulanmaması aleyhe temyiz bulunmadığından bozma nedeni yapılmamıştır.

Yapılan yargılamaya, toplanıp karar yerinde gösterilen delillere, mahkemenin kovuşturma sonuçlarına uygun olarak oluşan kanaat ve takdirine, incelenen dosya kapsamına göre, sanık müdafinin yerinde görülmeyen temyiz itirazlarının reddiyle, hükmün ONANMASINA, 11/06/2014 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Daire:4 Tarih:2014 Esas No:2013/34980 Karar No:2014/21164

Hakaret fiillerinin cezalandırılmasıyla korunan hukuki değer, kişilerin onur, şeref ve saygınlığı olup, bu suçun oluşabilmesi için, davranışın kişiyi küçük düşürmeye matuf olarak gerçekleşmesi gerekmektedir. Bir hareketin tahkir edici olup olmadığı bazı durumlarda nispi olup, zamana, yere ve duruma göre değişebilmektedir. Kamu görevlileri veya sivil vatandaşa yönelik her türlü ağır eleştiri veya rahatsız edici sözlerin hakaret suçu bağlamında değerlendirilmemesi, sözlerin açıkça, onur, şeref ve saygınlığı rencide edebilecek nitelikte somut bir fiil veya olgu isnadını veya sövmek fiilini oluşturması gerekmektedir.

Yargılamaya konu somut olayda sanığın, kendisine müdahale etmek isteyen müşteki polisler hitaben söylediği kabul edilen "İlan ben kaçmıyorum, bizi neden kovalıyorsunuz." şeklinde ve kaba hitap tarzı niteliğindeki sözlerin, müştekinin onur, şeref ve saygınlığını rencide edici boyutta olmaması nedeniyle, hakaret suçunun unsurlarının oluşmadığı gözetilmeden, kanuni olmayan ve yerinde görülmeyen gerekçeyle mahkumiyet kararı verilmesi,

Kanuna aykırı ve sanık .. temyiz nedenleri yerinde görüldüğünden tebliğnamedeki onama düşüncesinin reddiyle HÜKMÜN BOZULMASINA..

Daire:5 **Tarih:**2014 **Esas No:**2013/1886 **Karar No:**2014/6079

Mahalli mahkemece verilen hüküm temyiz edilmekle dosya incelenerek, gereği düşünüldü:

TCK'nın 265. maddesinde "görevi yaptırmamak için direnme" başlığıyla "seçenekli hareketli" ve "amaçlı bir fiil" olarak düzenlenen ve görevin yapılmasını önleme maksadıyla kamu görevlisine karşı gelinmesi eylemleri cezalandırılan suç tipinde; hareketin "cebir veya tehdit" şeklindeki icrai davranışlarla işlenebileceğinin öngörüldüğü ve belirtilen tipik hareketleri içermeyen pasif direnme fiillerinin bu suçu oluşturmayacağı göz önüne alındığında; 01/05/2009 tarihli olay tutanağında sanığın polis memurlarının görevini yaptırmamak için cebir ve tehdit içeren herhangi bir fiilinden söz edilmediği, "biz görevlilere zorluk çıkarmaya, taşkınlık yapmaya çalıştığı" gibi açıklık taşımayan ibarelere yer verildiği, müşteriler Hasan Kabadayı, Metin Erol ve Rifat Yıldırım ile tanık Turgay Yorulmaz'ın yargılama aşamasında alınan ayrıntılı beyanlarında da kendilerine yönelik cebir ve tehdit içeren bir davranışta bulunmadığını özellikle ifade etmeleri karşısında unsurları oluşmayan suçtan beraeti yerine oluşa uygun düşmeyen, yetersiz gerekçelerle yazılı şekilde mahkumiyetine karar verilmesi,

Kabule göre de;

Mükerrer olduğu ve görevi yaptırmamak için direnme fiilini birden fazla kamu görevlisine karşı işlediği kabul edilen sanık hakkında TCK'nın 43/2 ve 58/6-7. maddelerinin uygulanmaması,

Kanuna aykırı, sanığın temyiz itirazları bu itibarla yerinde görüldüğünden, hükmün bu sebeplerden dolayı 5320 sayılı Yasanın 8/1. maddesi gözetilerek kazanılmış hak saklı kalmak üzere CMUK'nın 321 ve 326/son maddeleri uyarınca BOZULMASINA, 03/06/2014 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Daire:4 Tarih:2014 Esas No:2012/16704 Karar No:2014/376

Yerel Mahkemece verilen hükümler temyiz edilmekle, başvurunun süresi ve kararın niteliği ile suç tarihine göre dosya görüşüldü:

Temyiz isteğinin reddi nedenleri bulunmadığından işin esasına geçildi.

Vicdani kanının oluştuğu duruşma sürecini yansıtan tutanaklar, belgeler ve gerekçe içeriğine göre yapılan incelemede:

Sanıklar A ve B hakkında hakaret suçundan kurulan hükümlerin temyizine gelince;

Başkaca nedenler yerinde görülmemiştir.

Ancak;

1-Oluşa göre, sanık A'nın katılana yönelik "bilgisiz, tecrübesiz" biçimindeki sözlerinin aşağılamaya yönelik değil eleştirel nitelik taşıdığı ve hakaret suçunun oluşmadığı gözetilmeden, mahkumiyet kararı verilmesi,

2- Sanık B'nin katılanın yokluğunda katılana yönelik "komikaze dergisine konu olacak bir tip" dediğini iki tanık dışında kimsenin doğrulaması karşısında, yoklukta hakaret suçunun unsuru olan ihtilat ögesinin varlığı için en az üç kişiye tahkir edici sözlerin sanık tarafından söylenip söylenmediği araştırılarak sonucuna göre hukuki durumunun değerlendirilmesi yerine, eksik inceleme ve yetersiz gerekçeyle yazılı şekilde mahkumiyet kararı verilmesi,

3- Kabule göre ise; Dairemizce de benimsenen YCGK'nın 03.02.2009 gün ve 08/250-09/13 sayılı kararında belirtildiği üzere; CMK'nın 231/6-c maddesindeki zarar kavramının yalnız basit bir araştırma ile belirlenebilecek maddi, somut ve belirlenebilir nitelikteki zararı kapsamaması ve sanığa yükletilen hakaret suçundan dolayı maddi nitelikte bir zararın oluşmaması karşısında, CMK'nın 231/6. maddesi uyarınca, sanıklar A ve

B'nin kişilik özellikleri ile duruşmadaki tutum ve davranışları göz önünde bulundurularak, yeniden suç işleyip işlemeyeceği hususunda bir değerlendirme yapıp, sonucuna göre hükmün açıklanmasının geri bırakılmasıyla ilgili bir karar verilmesi gerektiği gözetilmeden, "katılanların zararı karşılanmadığı" biçimindeki kanuni ve yeterli olmayan gerekçeyle CMK 231/5. maddesinin uygulanmamasına karar verilmesi,

HÜKÜMLERİN BOZULMASINA, yargılamanın bozma öncesi aşamadan başlayarak sürdürülüp sonuçlandırılmak üzere dosyanın esas/hüküm mahkemesine gönderilmesine, 14.01.2014 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Daire:9 **Tarih:**2014 **Esas No:**2013/14796 **Karar No:**2014/5495

Dosya incelenerek gereği düşünüldü:

1- İftira suçundan kurulan hükme yönelik temyiz incelemesinde;

Yapılan yargılamaya, toplanıp karar yerinde gösterilen delillere, mahkemenin kovuşturma sonuçlarına uygun olarak oluşan kanaat ve takdirine, incelenen dosya kapsamına göre sanık ve müdafinin yerinde görülmeyen temyiz itirazlarının reddiyle hükmün ONANMASINA,

2- Hakaret suçundan kurulan hükme yönelik temyize gelince;

Sanık tarafından söylenen "Allah hepinizi yaksın, geberin, Allah hepinizin belasını versin" biçimindeki sözlerin beddua teşkil edip bir kimsenin onur, şeref ve saygınlığını rencide edebilecek söz ve davranış niteliğinde olmadığı gözetilmeden sanığın yüklenen suçtan beraati yerine yazılı şekilde mahkumiyetine karar verilmesi,

Kanuna aykırı, sanık ve müdafinin temyiz itirazları bu nedenle yerinde görülüş olduğundan, hükmün bu sebepten BOZULMASINA, 06.05.2014 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Daire:4 Tarih:2014 Esas No:2012/30384 Karar No:2014/574

Yerel Mahkemece verilen hüküm temyiz edilmekle, başvurunun süresi ve kararın niteliği ile suç tarihine göre dosya görüşüldü:

Temyiz isteğinin reddi nedenleri bulunmadığından işin esasına geçildi.

Vicdani kanının oluştuğu duruşma sürecini yansıtan tutanaklar belgeler ve gerekçe içeriğine göre yapılan incelemede başkaca nedenler yerinde görülmemiştir.

Ancak;

Hakaret fiillerinin cezalandırılmasıyla korunan hukuki değer, kişilerin onur, şeref ve saygınlığı olup, bu suçun oluşabilmesi için, davranışın kişiyi küçük düşürmeye matuf olarak gerçekleşmesi gerekmektedir. Bir hareketin tahkir edici olup olmadığı bazı durumlarda nispi olup, zamana, yere ve duruma göre değişebilmektedir. Kamu görevlileri veya sivil vatandaşa yönelik her türlü ağır eleştiri veya rahatsız edici sözlerin hakaret suçu bağlamında değerlendirilmemesi, sözlerin açıkça, onur, şeref, ve saygınlığı rencide edebilecek nitelikte somut bir fiil veya olgu isnadını veya sövmek fiilini oluşturması gerekmektedir.

Sanığın, aynı apartmanda oturan ve uzun süredir aralarında husumet bulunan katılanı kast ederek, “çingene süprüntü atmış” şeklindeki ifadelerinde geçen “Çingene” sözü, Türk Dil Kurumunun Güncel Sözlüğünde “Hindistan’dan çıktıkları söylenen, dünyanın çeşitli yerlerinde yaşayan bir topluluk” olarak tarif edilmiş olup, sanığın “çingene” ifadesi ile halen ülkemizde kendilerini “roman” olarak nitelendiren ve Avrupa’dan Türkiye’ye göçetmiş vatandaşlarımızı kast etmesi karşısında; bu sözlerin katılanın onur, şeref ve saygınlığını rencide edici boyutta olmaması nedeniyle, hakaret suçunun unsurlarının oluşmadığı gözetilmeden, mahkumiyet kararı verilmesi,

Kanuna aykırı ve sanık müdafininin temyiz nedenleri yerinde görüldüğünden tebliğnamedeki onama düşüncesinin

YARGITAY KARARLARI İŞİĞİNDA
HAKARET SUÇLARI

reddiyle HÜKMÜN BOZULMASINA, yargılamanın bozma öncesi aşamadan başlayarak sürdürölüp sonuçlandırılmak üzere dosyanın esas/hüküm mahkemesine gönderilmesine, 15/01/2014 tarihinde oybirliğıyle karar verildi.

Daire:4 **Tarih:**2014 **Esas No:**2012/31609 **Karar No:**2014/23436

Yerel Mahkemece verilen hükümler temyiz edilmekle, başvurunun süresi ve kararın niteliğı ile suç tarihine göre, hükmolunan ceza miktarı nedeniyle sanık İ.A. müdafii ve katılan N. A.vekilinin duruşmalı inceleme isteğinin 1412 sayılı CMUK'nun 318/1. maddesi uyarınca reddine karar verilerek dosya görölşölldü:

1-Sanık İ.E. hakkında kişilerin huzur ve sükununu bozma suçuna ilişkin kararda öngörölün cezanın nitelik ve niceliğıne göre, verildiğı tarih itibariyle hükmün temyiz edilemez olduğı anlaşıldığından, 5320 sayılı Kanunun 8/1 ve 1412 sayılı CMUK'nun 317. maddeleri uyarınca katılan N. A. vekilinin tebliğnameye uygun olarak, TEMYİZ İSTEĞİNİN REDDİNE,

2-Sanık İ. A. hakkında yaralama ve tehdit suçlarından kurulan hükümlere yönelik temyize gelince,

Temyiz isteğinin reddi nedenleri bulunmadığından işin esasına geçildi.

Vicdani kanının oluştuğı duruşma sürecini yansıtan tutanaklar belgeler ve gerekçe içeriğıne göre yapılan incelemede başkaca nedenler yerinde görölmemiştir.

Ancak;

a-Türkiye Cumhuriyet Anayasası'nın 20. ve 22. maddelerinde, kişilerin özel yaşamlarının ve haberleşmenin gizliliğı ilkeleri güvence altına alınmış, 38/6. maddesinde, kanuna aykırı olarak elde edilen bulguların delil olarak kabul edilemeyeceğı ifade edilmiş, öte yandan uluslararası metinlerden Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 8. maddesinde özel yaşamın gizliliğı korunmuş, 6. maddesinde de adil yargılanma hakkı

düzenlenmiştir. Yine Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin içtihatlarında, özel yaşamın gizliliği ilkesine aykırı olarak elde edilen hukuka aykırı delillerin anılan Sözleşme hükümlerine aykırılık teşkil edeceği kabul edilmiştir, (bkz. 6. madde yönünden 12.7.1988 tarihli Shenk-İsviçre kararı, prg. 30-48; Dr. Sibel İnceoğlu, Adil Yargılanma Hakkı, 3.B. 2008, s. 291; 8.madde yönünden 26.4.1985 tarihli Malone-İngiltere ve 24.4.1990 tarihli Fransa-Kruslin/ Huoin kararı vd., Prof.Dr.Durmuş Tezcan-M.R.Erdem-O.Sancaktar, Türkiye'nin İnsan Hakları Sorunu 2004, s. 384 İç hukukumuzdaki düzenlemeye gelince, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 206/2-a ve 217/2. maddelerinde, yasa ve hukuka aykırı delillerin hükme esas alınmayacağı açıklanmıştır.

Öte yandan, önceden yürürlükte bulunan ve ceza yargılamasını düzenleyen 1412 sayılı CMUK'nun 18.11.1992 tarihli ve 3842 sayılı Kanun ile değişik 254/2. maddesinde de, "soruşturma ve kovuşturma organlarının hukuka aykırı şekilde elde ettikleri delillerin hükme esas alınamayacağı" belirtilmiştir. Anılan Kanun döneminde özel kişilerin elde ettiği deliller hakkında Anayasa Mahkemesinin 22.6.2001 tarihli ve 1999/2 esas, SPK 2001/2 sayılı kararında ise şu saptamalar yapılmıştır: CMUK'nun 254/2. maddesinde yasaklanan deliller hukuka aykırı şekilde elde edilen delillerdir. Hukuka aykırılıktan kasıt ise, tüm pozitif hukuk kuralları ile birlikte hukukun kabul edilmiş evrensel ilkelerine aykırılıktır. Bu anlamıyla yasadışılıktan daha geniş bir içeriğe sahiptir. ... Anayasal haklara ağır bir müdahale söz konusu ise, özel kişiler tarafından hukuka aykırı bir şekilde elde edilen delillerin de delil yasakları kapsamına girmesi gerekir. Çünkü delil yasaklarının asıl amacı, temel insan hak ve özgürlüklerini korumaktır. ...Buna aksi bir görüşü savunmak, özel kişilere bireylerin temel hak ve özgürlüklerini ihlal etme imkanı verir ki, bu bir hukuk devletinde kabul edilemez. ...İnsan hakları çiğnenerek elde edilen delillerin mahkemeler tarafından dikkate alınması CMUK 254/2 hükmü nedeniyle mümkün değildir.

Özel konuşmaları kaydedilen kişilerin en temel hakları ihlal edilmiştir. Çünkü Anayasanın 20. maddesinde özel hayatın

gizliliğine dokunulamaz, 22. maddesinde ise haberleşmenin gizliliği esastır kuralı yer almaktadır. Bu yol bir kez açılacak olursa, hukuk devletinin temel kurallarından birisi olan ve varlığını Anayasanın 2. maddesindeki ‘hukuk devleti ilkesinden alan delil yasaklarına ilişkin kanun maddesi tüm etkisini yitirecektir. Usul hukukumuzdaki ilkelerden olan “dürüst işlem ilkesi” de bu şekilde elde edilen bir delilin kullanılmasına olanak vermez. İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesinin 6. maddesinde düzenlenen adil/dürüst yargılanma hakkı, kişilerin hukuk devletinin kuralları çerçevesinde yargılanmalarını öngörür. Bu kurala aykırılık, işlemin adil olmasını ve dürüst işlem ilkesini ihlal edecektir.”

Açıklanan kanuni düzenlemeler ve yargısal içtihatlar karşısında, kişilerin yalnızca hukuka ve yöntemine uygun biçimde kaydedilen ses ve görüntü kayıtlarının delil niteliği bulunmaktadır. Buna karşın bir kişinin yaptığı görüşmenin gizlice kaydedilmesi hukuka aykırı olduğundan, delil olarak değerlendirilmesi olanaklı değildir. Ancak Dairemizce benimsenen YCGK’nın 21.05.2013 tarih ve 2012/5 esas 2013/248 sayılı kararında da belirtildiği üzere, kişinin kendisine karşı işlenmekte olan bir suçla ilgili olarak, bir daha kanıt elde etme olanağının bulunmadığı ve yetkili makamlara başvurma imkanının olmadığı ani gelişen durumlarda karşı tarafla yaptığı konuşmaları kayda alması halinin hukuka uygun olduğunun kabulü zorunludur. Aksi takdirde kanıtların kaybolması ve bir daha elde edilememesi söz konusudur.

Bu itibarla somut olayda, katılan İ. E.’nin mahkeme aşamasında alınan • ‘...kendimi güvenceye almak amacıyla görüşmeye ses kayıt cihazıyla gittim, yapılan görüşmeleri kayıt ettim,..’ biçimindeki ifadesi de göz önüne alındığında, sanıkla aralarındaki sorunu görüşmek üzere gideceği avukatın bürosunda yapacağı konuşmaların gizlice kaydedilmesine dair hazırlık içerisine girmesi ve aralarındaki konuşmayı gizlice kayda alması karşısında, tesadüfen yapılan bir arama üzerine başka şekilde ispatlanması mümkün olmayan bir hal içerisinde değil, bir planlama dahilinde yapılan ses kaydının yasak kanıt nite-

liğinde olduğu gözetilmeden, dosyadaki diğer kanıtlara göre hüküm kurulması gerekirken, yasak kanıta dayanılarak yazılı şekilde hüküm kurulması,

b-Sanık İ. A.'ın, şikayetçi S. A.'ya yönelik yaralama eylemini kabul etmemesi, şikayetçinin soruşturma evresinde alınan ifadelerinde, kendisini bıçaklayanı görmediğini, sanıktan şüphelendiğini beyan etmesi karşısında, sanığın yaralama eylemini gerçekleştirdiğine dair delillerin nelerden ibaret olduğu denetime elverişli biçimde açıklanıp tartışılmadan yetersiz gerekçeyle hüküm kurulması,

c-Kabule göre de,

aa-Sanığın sabıkasında görülen ilamların hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına ilişkin olması, tehdit suçu nedeniyle dosyaya yansıyan ve talep edilen somut maddi bir zararın bulunmaması, manevi zararın ise hükmün açıklanmasının geri bırakılmasının uygulanmasına engel oluşturmaması, yeniden suç işlemeyeceği kanaatine varılarak hükmolunan hapis cezalarının ertelenmesi karşısında, sanığa yükletilen yaralama suçundan dolayı şikayetçinin veya kamunun ne şekilde maddi nitelikte bir zararının olduğu mahkemece saptanıp, sanıktan tespit edilen bu zararı giderip gidermeyeceği sanıktan sorulup, sanığın kişilik özellikleri ile duruşmadaki tutum ve davranışları göz önünde bulundurularak, yeniden suç işleyip işlemeyeceği hususunda bir değerlendirme yapıлып, hükmün açıklanmasıyla ilgili bir karar verilmesi gerektiğinin gözetilmemesi.

bb-Her suçtan dolayı denetim süresinin ayrı ayrı belirlenmesi gerektiği gözetilmeden, her iki suç açısından tek denetim süresi saptanması,

cc-Katılan İ.E.'nin kendisini vekaletname sahibi vekille temsil ettirmesi karşısında, lehine vekalet ücretine hükmolunması gerektiğinin gözetilmemesi,

Kanuna aykırı, sanık İ. A. müdafii ve katılan İ. E. vekilinin temyiz nedenleri ile tebliğnamedeki düşünce yerinde görüldüğünden HÜKÜMLERİN BOZULMASINA, yargılamanın boz-

YARGITAY KARARLARI IŐIŐINDA
HAKARET SUÇLARI

ma öncesi aşamadan başlayarak sürdürölüp sonuçlandırılmak üzere dosyanın esas/hüküm mahkemesine gönderilmesine, 30.06.2014 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Daire:4 **Tarih:**2014 **Esas No:**2012/27782 **Karar No:**656

Yerel Mahkemece verilen hüküm temyiz edilmekle, başvurunun süresi ve kararın niteliği ile suç tarihine göre dosya görölşölldü:

Temyiz isteğinin reddi nedenleri bulunmadığından işin esasına geçildi.

Vicdani kanının oluştuğu duruşma sürecini yansıtan tutanaklar belgeler ve gerekçe içeriğine göre yapılan incelemede başkaca nedenler yerinde görölmemiştir.

Ancak;

Sanığın, İzmir 3. Ağır Ceza Mahkemesinde yapılan yargılama sonucu yaralama ve gasp eylemlerinden dolayı ceza aldığını duyması üzerine, mahkeme heyetine “sen bu işi bırak domat sat” şeklindeki söylediği sözlerin müştekillerin onur, şeref ve saygınlıklarını rencide edici boyutta olmayıp, ağır eleştirini niteliğinde olduğu ve hakaret suçunun unsurlarının oluşmadığı gözetilmeden, yerinde olmayan gerekçe ile mahkumiyet kararı verilmesi,

Kanuna aykırı ve sanık Serkan Saltık müdafininin temyiz nedenleri yerinde görölldüğünden tebliğnamedeki onama düşüncesinin reddiyle HÜKMÜN BOZULMASINA, yargılamanın bozma öncesi aşamadan başlayarak sürdürölüp sonuçlandırılmak üzere dosyanın esas/hüküm mahkemesine gönderilmesine, 15/01/2014 tarihinde oyçokluğuyla karar verildi.

KARŞI OY:

Hakaret suçunun oluşmasında, kişiye atfedilen ya da yüklenen olgunun utanılacak veya yadırganacak ve ayrımcılığa neden olup olmayacağına değil, sosyal konum, günlük yaşam koşulları ve örf ya da adete göre toplumda hoş karşılanmayan

veya kişinin yaptığı görevin ya da sosyal konumun uyuşmadığı bir olgu ve durumun yüklenmesine de bakılmalıdır.

Sanığın yaralama ve yağma suçlarından mahkum edildiğinin kendisine açıklanmasından sonra, mahkeme heyetine hitaben ancak başkana yöneldiği anlaşılabilir şekilde “sen bu işi bırak domates sat” demesinin, mağdur hakimin kişiliğine yönelik ağır eleştiri sınırını aştığı aşağılama düşüncesiyle davaya konu olan sözleri söylediği anlaşılmaktadır.

Domates satmanın aşağılayıcı bir iş olmadığını ifade etmeye gerek olmamakla birlikte, hakim ya da mahkeme heyetince yargılama işinde adil davranmadıklarını söylemek varken, bunu, kişilikleriyle özdeşleştirip “git domates sat” ifadesini kullanmanın, adalet dağıtma işlevini ve ciddiyetini hafife aldıklarını yetenek ve bilgilerinin buna yetmediğini söylemekle aynı anlama gelebilecek sözler kullanmanın hakaret suçunu oluşturacağı düşüncesinde olduğumuzdan;

Sanığın mahkumiyet kararı sonrasında mahkeme heyeti başkanına “git domates sat” demesinin, hakimin sosyal konumu ile uyuşmayan, utanılacak bir şey olmasa da, domates satma gibi bir işin, yargılama işleviyle kıyaslanarak aşağılama kastıyla söylenmesi nedeniyle hakaret suçunun oluştuğunu düşündüğümüzden sayın çoğunluğun eylemin suç oluşturmadığı kanaatiyle verdiği bozma karara katılmıyoruz.

Daire:4 Tarih:2014 Esas No:2013/4386 Karar No:2014/19675

Yerel Mahkemece verilen hüküm temyiz edilmekle, başvurunun süresi ve kararın niteliği ile suç tarihine göre dosya görüşüldü:

Temyiz isteğinin reddi nedenleri bulunmadığından işin esasına geçildi.

Vicdani kanının oluştuğu duruşma sürecini yansıtan tutanaklar belgeler ve gerekçe içeriğine göre yapılan incelemede başkaca nedenler yerinde görülmemiştir.

Ancak;

1-Hakaret fiillerinin cezalandırılmasıyla korunan hukuki değer, kişilerin onur, şeref ve saygınlığı olup, bu suçun oluşabilmesi için, davranışın kişiyi küçük düşürmeye matuf olarak gerçekleşmesi gerekmektedir. Bir hareketin tahkir edici olup olmadığı bazı durumlarda nispi olup, zamana, yere ve duruma göre değişebilmektedir. Kamu görevlileri veya sivil vatandaşa yönelik her türlü ağır eleştiri veya rahatsız edici sözlerin hakaret suçu bağlamında değerlendirilmesi için, sözlerin açıkça, onur, şeref, ve saygınlığı rencide edebilecek nitelikte somut bir fiil veya olgu isnadını veya sövmek fiilini oluşturması gerekmektedir.

Sanığın, apartman yöneticisi olan katılana “sizin toplantılarınıza karılar gelir siz karı gibi adamsınız” demekten ibaret eyleminin mağdurun onur, şeref ve saygınlığını rencide edici boyutta olmayıp, nezaket sınırlarını aşan kaba sözler niteliğinde olduğu ve hakaret suçunun unsurlarının oluşmadığı gözletilmeden, kanuni olmayan ve yerinde görülmeyen gerekçeyle mahkûmiyet kararı verilmesi,

2-Kabule göre de; apartmanın merdiven boşluğunda gerçekleşen eylemde aleniyet ögesinin oluşmadığı gözletilmeden, TCK'nın 125/4. maddesinin uygulanması,

Kanuna aykırı ve sanık temyiz nedenleri yerinde görüldüğünden tebliğnamedeki onama düşüncesinin reddiyle HÜKMÜN BOZULMASINA, yargılamanın bozma öncesi aşamadan başlayarak sürdürülüp sonuçlandırılmak üzere dosyanın esas/hüküm mahkemesine gönderilmesine, 02/06/2014 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Daire:4 **Tarih:**2014 **Esas No:**2013/1773 **Karar No:**2014/9702

Yerel Mahkemece verilen hükümler temyiz edilmekle, başvurunun süresi ve kararın niteliği ile suç tarihine göre dosya görüşüldü:

Temyiz isteğinin reddi nedenleri bulunmadığından işin esasına geçildi.

Vicdani kanının oluştuğu duruşma sürecini yansıtan tutanaklar belgeler ve gerekçe içeriğine göre yapılan incelemede başkaca nedenler yerinde görülmemiştir.

Ancak;

1-Hakaret fiillerinin cezalandırılmasıyla korunan hukuki değer, kişilerin onur, şeref ve saygınlığı olup, bu suçun oluşabilmesi için, davranışın kişiyi küçük düşürmeye matuf olarak gerçekleşmesi gerekmektedir. Bir hareketin tahkir edici olup olmadığı bazı durumlarda nispi olup, zamana, yere ve duruma göre değişebilmektedir. Kamu görevlileri veya sivil vatandaşlara yönelik her türlü ağır eleştiri veya rahatsız edici sözlerin hakaret suçu bağlamında değerlendirilmemesi, sözlerin açıkça,onur, şeref, ve saygınlığı rencide edebilecek nitelikte somut bir fiil veya olgu isnadını veya sövmek fiilini oluşturması gerekmektedir. Bu açıklamalar ışığında; sanığın, yeğenine ceza veren öğretmene söylediği “yeğenimi neden tahtanın önünde tutuyorsun, sen bu çocuğa ceza veremezsin” ve kendisini uyarıcı diğer öğretmene karşı “sen kim oluyorsun, sus dedim sana” şeklindeki sözlerin, katılanların onur, şeref ve saygınlığını rencide edici boyutta olmayıp, rahatsız edici davranış niteliğinde olduğu ve hakaret suçunun unsurlarının oluşmadığı gözetilmeden, ve sanığın hangi sözlerle hakaret ettiği belirtilmeden yasal olmayan yetersiz gerekçe ile mahkumiyet kararları verilmesi,

2-Kabule göre de,

a)Kamu görevlisine hakaret suçundan hüküm kurulurken, uygulama maddesinin “TCK’nın 125/3-a ” yerine aynı Kanun’un “125/1-a” maddesi olarak gösterilmesi,

b)Sanığın hakaret suçunu aleni yerlerden sayılan okul koridorunda işleme nedeniyle, TCK’nın 125/4. maddesi uyarınca cezalarda artırımı yapılması gerektiğinin gözetilmemesi,

c)Sanığın, adli sicil kaydındaki ilamın suç tarihi itibarıyla silinme koşullarının oluştuğunun anlaşılması karşısında, CMK’nın 231/6. maddesindeki yasal ölçütlere göre değerlendirilmesi,

dirme yapılması gerektiği gözetilmeden “Kasıtlı suçtan sabıkasının bulunduğu” şeklindeki yasal olmayan gerekçeyle hüküm açıklanmasının geri bırakılmasına yer olmadığına karar verilmesi,

Kanuna aykırı ve sanık M’in temyiz nedenleri yerinde görüldüğünden HÜKÜMLERİN BOZULMASINA, yargılamanın bozma öncesi aşamadan başlayarak sürdürülüp sonuçlandırılmak üzere dosyanın esas/hüküm mahkemesine gönderilmesine, 27/03/2014 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Daire:4 **Tarih:**2014 **Esas No:**2014/4386 **Karar No:**2014/19675

Yerel Mahkemece verilen hüküm temyiz edilmekle, başvurunun süresi ve kararın niteliği ile suç tarihine göre dosya görüşüldü:

Temyiz isteğinin reddi nedenleri bulunmadığından işin esasına geçildi.

Vicdani kanının olduğu duruşma sürecini yansıtan tutanaklar belgeler ve gerekçe içeriğine göre yapılan incelemede başkaca nedenler yerinde görülmemiştir.

Ancak;

1-Hakaret fiillerinin cezalandırılmasıyla korunan hukuki değer, kişilerin onur, şeref ve saygınlığı olup, bu suçun oluşabilmesi için, davranışın kişiyi küçük düşürmeye matuf olarak gerçekleşmesi gerekmektedir. Bir hareketin tahkir edici olup olmadığı bazı durumlarda nispi olup, zamana, yere ve duruma göre değişebilmektedir. Kamu görevlileri veya sivil vatan-daşa yönelik her türlü ağır eleştiri veya rahatsız edici sözlerin hakaret suçu bağlamında değerlendirilmesi için, sözlerin açıkça, onur, şeref, ve saygınlığı rencide edebilecek nitelikte somut bir fiil veya olgu isnadını veya sövmek fiilini oluşturması gerekmektedir.

Sanığın, apartman yöneticisi olan katılana “sizin toplantılarınıza karılar gelir siz karı gibi adamsınız” demekten ibaret eyleminin mağdurun onur, şeref ve saygınlığını rencide edici

boyutta olmayıp, nezaket sınırlarını aşan kaba sözler niteliğinde olduğu ve hakaret suçunun unsurlarının oluşmadığı gözetilmeden, kanuni olmayan ve yerinde görülmeyen gerekçeyle mahkûmiyet kararı verilmesi,

2-Kabule göre de; apartmanın merdiven boşluğunda gerçekleşen eylemde aleniyet ögesinin oluşmadığı gözetilmeden, TCK'nın 125/4. maddesinin uygulanması,

Kanuna aykırı ve sanık temyiz nedenleri yerinde görüldüğünden tebliğnamedeki onama düşüncesinin reddiyle HÜK-MÜN BOZULMASINA, yargılamanın bozma öncesi aşamadan başlayarak sürdürülüp sonuçlandırılmak üzere dosyanın esas/hüküm mahkemesine gönderilmesine, 02/06/2014 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.

Daire:4 Tarih:2014 Esas No:2013/6780 Karar No:2014/32605

Yerel Mahkemece verilen hüküm temyiz edilmekle, başvurunun süresi ve kararın niteliği ile suç tarihine göre dosya görüşüldü:

Temyiz isteğinin reddi nedenleri bulunmadığından işin esasına geçildi.

Vicdani kanının olduğu duruşma sürecini yansıtan tutanaklar, belgeler ve gerekçe içeriğine göre yapılan incelemede;

Ceza infaz kurumunda bulunan eşine para yatırmak için gelen sanığın, ziyaret günü olmadığı için çocuğunun kendisiyle birlikte cezaevine girmesine izin verilmemesi üzerine, cezaevi çevresinin başı boş köpeklerin dolaştığı ıssız bir yer olması ve 6 yaşındaki çocuğunun korkması nedeniyle, nizamiyede görevli bulunan müştekiye, kendisine yapıldığını düşündüğü haksızlığı eleştiri amaçlı olarak söylediği kabul edilen, "terbiyesizlik yapıyorsun" biçimindeki sözlerin, müştekinin onur, şeref ve saygınlığını rencide edici boyutta olmayıp, ağır eleştiri, rahatsız edici, kaba ve nezaket dışı davranış niteliğinde olduğu ve hakaret suçunun unsurlarının oluşmadığı anlaşıldığından, tebliğnamedeki bozma görüşüne iştirak edilmemiştir.

YARGITAY KARARLARI IŐIŐINDA
HAKARET SUÇLARI

Eyleme ve yükletilen suçta yönelik O Yer Cumhuriyet Savcısının temyiz iddiaları yerinde görülmediğinden tebliğnameye aykırı olarak, temyiz davasının esastan reddiyle hükmün onanmasına, 11/11/2014 tarihinde oybirliğıyle karar verildi.

Daire:CGK **Tarih:**2014 **Esas No:**2013/35410 **Karar No:**2014/32126

Yerel Mahkemece verilen hüküm temyiz edilmekle, başvurunun süresi ve kararın niteliğı ile suç tarihine göre dosya görüşüldü:

Temyiz isteğinin reddi nedenleri bulunmadığından işin esasına geçildi.

Vicdani kanının oluştuğı duruşma sürecini yansıtan tutanaklar belgeler ve gerekçe içeriğine göre yapılan incelemede başkaca nedenler yerinde görülmemiştir.

Ancak;

Tanıklar Z, E ve M 'nın anlatımlarına göre, sanığın katılana "terbiyesiz" şeklinde hakaret ettiği anlaşılmaqla, sanığın bu sözü haksız tahrik etkisiyle söyleyip söylemediğı araştırılarak, sonucuna göre hüküm kurulması yerine yerinde olmayan gerekçeyle beraat kararı verilmesi,

Kanuna aykırı ve O Yer Cumhuriyet Savcısının temyiz nedenleri ile tebliğnamedeki düşünce yerinde görüldüğünden HÜKMÜN BOZULMASINA, yargılamanın bozma öncesi aşamadan başlayarak sürdürölüp sonuçlandırılmak üzere dosyanın esas/hüküm mahkemesine gönderilmesine, 06/11/2014 tarihinde oybirliğıyle karar verildi.

Daire:4 **Tarih:**2014 **Esas No:**2013/3942 **Karar No:**2014/7531

4. Ceza Dairesi Esas No: 2013/3942 Karar No: 2014/7531

Olay günü sanığın, oğlunun borcundan dolayı evine hacze gelen müşteki avukat Sena Gülnihal Son'a söylediğı kabul edilen "sen aile terbiyesi almadın mı, annen ve babanla da böyle mi

konuşuyorsun” şeklinde ve kaba hitap tarzı niteliğindeki sözlerin, müştekinin onur, şeref ve saygınlığını rencide edici boyutta olmaması nedeniyle hakaret suçunun unsurlarının oluşmadığı gözetilmeden, mahkumiyet kararı verilmesi, HÜKMÜN BOZULMASINA, 06/03/2014 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

2. Ceza Dairesi Esas No: 2011/16904 Karar No: 2012/47662

Sanığın, katılanın duyabileceği şekilde onun kızı hakkında oğluna hitaben söylediği “anne terbiyesi yok ki” şeklindeki sözlerinin hakaret suçunu oluşturduğu gözetilmeden ve katılanın buna karşılık söylediği “Madem sen çok terbiyeli yetiştirdin oğlunu da niye bizim kapımızı kırıp köpeğimizi çaldı” şeklindeki sözlerinin ise 5237 sayılı TCK.nun 129/3 maddesinin uygulanmasını gerektirip gerektirmediği tartışılmadan yasal ve yeterli olmayan gerekçeyle sanık hakkında atılı hakaret suçundan beraat kararı verilmesi,bozulmasına, 05/12/2012 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Daire:5 Tarih:2014 Esas No:2012/11875 Karar No:2013/6452

Sanığın birden fazla polis memuruna karşı gerçekleştirdiği görevi yaptırmamak için direnme suçunda TCK'nın 43. maddesinin, aleni sayılan karakolda müştekilere hakaret etmesine karşın TCK'nın 125/4. maddesinin, tekerrüre esas ilamı nedeniyle de TCK'nın 58/6-7. maddesinin uygulanmaması karşı temyiz olmadığından bozma nedeni sayılmamış, yapılan yargılamaya, toplanıp karar yerinde gösterilen delillere, mahkemenin soruşturma sonuçlarına uygun olarak oluşan kanaat ve takdirine, incelenen dosya içeriğine göre sair temyiz itirazları da yerinde görülmemiştir.

Daire:5 Tarih:2014 Esas No:2012/7706 Karar No:2013/4952

Suçun aleni yerlerden olmayan polis karakolunda işlendiği halde hakaret suçundan verilen cezanın 5237 sayılı Yasanın 125/4. maddesi uyarınca artırıma tabi tutulması,

YARGITAY KARARLARI IŞIĞINDA
HAKARET SUÇLARI

Daire:CGK Tarih:2014 Esas No:2014/2-328 Karar
No:2014/386

Kamu görevlisine karşı görevinden dolayı hakaret suçundan sanık S. K.'nın 5237 sayılı TCK'nun 125/3-a, 53 ve 58. maddeleri uyarınca 1 yıl hapis cezası ile cezalandırılmasına, hak yoksunluğuna ve cezasının mükerrirlere özgü infaz rejimine göre çektilmesine ilişkin, Küçükçekmece 1. Sulh Ceza Mahkemesince verilen 19.12.2006 gün ve 573-656 sayılı hükmün sanık tarafından temyiz edilmesi üzerine dosyayı inceleyen Yargıtay 2. Ceza Dairesince 20.02.2013 gün ve 24950-3378 sayı ile;

"Mahkemece; sanığın duruşmada müştekiye yönelik olarak söylediği kabul edilen 'Allah belanı versin' sözünün beddua niteliğinde olup hakaret olarak nitelendirilmeyeceği gözetilmeden unsurları oluşmayan suçtan sanığın beraati yerine mahkumiyetine karar verilmesi" isabetsizliğinden bozulmasına karar verilmiştir.

Yerel mahkeme ise 01.10.2013 gün ve 456-946 sayı ile;

"...Yargılamaya konu somut olayda; sanığın sarf ettiği sözlerin şahıslar arasında gerçekleşen bir tartışma veya uyuşmazlık sırasında sarf edilmesi halinde beddua olarak nitelendirilebileceği, ancak mağdurun suç tarihinde nöbetçi sulh ceza hakimi olarak görev yaptığı, hırsızlık suçlaması ile sorguya sevk edilen sanık hakkında soruşturma dosyasındaki deliller ve vicdani kanısı doğrultusunda sanığın tutuklanmasına yönelik yargısal bir karar verdiği, sanık müdafinin ve sanığın bu yargısal karara karşı üst dereceli mahkemede itiraz yoluna başvurmak suretiyle hukuki ve yasal yollara başvurabilme hakkı varken kendisi aleyhine verilen yargı kararına karşı 'Allah belanı versin, sen ne biçim hakimsin' şeklinde bağırarak suretiyle mağdur olan hakimin onur, şeref ve saygınlığına saldırıda bulunduğu, suçun işleniş şekli, işlendiği yer ve zaman, failin güttüğü amaç ve saik dikkate alındığında sanığın sarf ettiği sözlerin beddua kastıyla sarf edilmediği, sanığın hakaret

kastıyla hareket ettiğinin kabulünün gerektiği, aksinin kabulü halinde aleyhine verilen kararları kabullenemeyen bütün şahısların yasal yolları kullanmak yerine beddua ve kaba eleştiri adı altında yargısal faaliyette bulunan tüm hakim ve savcıların onur, şeref ve saygınlığı rencide etme yoluna gidebileceği, bu haliyle Yargıtay 2. Ceza Dairesi kararının yerinde olmadığı...” gerekçesi ile ilk hükümde direnilmesine karar vermiştir.

Bu hükmün de sanık tarafından temyiz edilmesi üzerine, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının “bozma” istekli 13.05.2014 gün ve 25007 sayılı tebliğnamesi ile Yargıtay Birinci Başkanlığına gönderilen dosya, Ceza Genel Kurulunca değerlendirilmiş ve açıklanan gerekçelerle karara bağlanmıştır.

TÜRK MİLLETİ ADINA

CEZA GENEL KURULU KARARI

Özel Daire ile yerel mahkeme arasında oluşan ve Ceza Genel Kurulunca çözümlenmesi gereken uyuşmazlık; hakaret suçunun unsurlarının oluşup oluşmadığının belirlenmesine ilişkindir.

İncelenen dosya kapsamından;

06.03.2006 tarihinde düzenlenen tutanağa göre; hırsızlık suçundan tutuklanması talebiyle hakim önüne çıkarılan sanığın, sorgusu yapıldıktan sonra şikâyetçi Hâkim Ziya Bülent Öner tarafından tutuklanmasına karar verilmesi üzerine, kararın tefhiminin ardından duruşma salonundan ayrılmak üzere olan müştekiye yüksek sesle “Allah belanı versin” diye söylediği,

Küçükçekmece Cumhuriyet Başsavcılığının 12.10.2006 gün ve 8150-2046 sayılı iddianamesi ile; “Allah belanı versin” şeklinde söz söylemek suretiyle kamu görevlisine karşı görevinden dolayı hakaret suçunu işlediği iddiasıyla sanık hakkında kamu davası açıldığı,

Anlaşılmaktadır.

Şikâyetçi Ziya Bülent Öner; Küçükçekmece 1. Aile Mahkemesinde hakim olarak görevli olduğunu, olay tarihinde nöbetçi hakim olması nedeniyle tutuklanması talep edilen sanığın sorgusunu yaptığını, tutuklama kararını bildirdikten sonra odasına geçeceği sırada sanığın kendisine hitaben “Allah belanı versin” dediğini belirtmiş,

Suç tarihinde tutanak katibi olarak görev yapan tanık Sevgi Karabıyık ve polis memuru olan tanık Atilla Işık olay tutanağı ile aynı doğrultuda olacak şekilde; sanığın sorgusu yapıldıktan sonra görevli hakime “Allah belanı versin” dediğini beyan etmişler,

Polis memuru olarak görev yapan tanık Ulvi Şahin ise soruşturma aşamasındaki ifadesinde; sanığın görevli hakime “Sen nasıl hakimsin, Allah belanı versin” dediğini, kovuşturma aşamasında da bu ifadeden kısmen farklı olacak şekilde “Allah belanı versin, ne biçim hakimsin” dediğini açıklamış,

Sanık aşamalarda; tutuklama kararından etkilenerек soruguyu yapan hakime “Allah belanı versin” dediğini kabul etmiş, temyiz dilekçesinde ise bu sözü görevli hakime değil, diğer şüpheli arkadaşına söylediğini savunmuştur.

5237 sayılı Türk Ceza Kanununun “Hakaret” başlıklı 125. maddesinin ilk üç fıkrası;

- “1- Bir kimseye onur, şeref ve saygınlığını rencide edebilecek nitelikte somut bir fiil veya olgu isnat eden veya sövmek suretiyle bir kimsenin onur, şeref ve saygınlığına saldıran kişi, üç aydan iki yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır.
- 2- Fiilin, mağduru muhatap alan sesli, yazılı veya görüntülü bir iletiyle işlenmesi hâlinde, yukarıdaki fıkra da belirtilen cezaya hükmolunur.
- 3- Hakaret suçunun;
 - a) Kamu görevlisine karşı görevinden dolayı,

- b) Dini, siyasi, sosyal, felsefi inanç, düşünce ve kanaatlerini açıklamasından, değiştirmesinden, yaymaya çalışmasından, mensup olduğu dinin emir ve yasaklarına uygun davranmasından dolayı,
- c) Kişinin mensup bulunduğu dine göre kutsal sayılan değerlerden bahisle,

İşlenmesi halinde, cezanın alt sınırı bir yıldan az olamaz...” şeklinde düzenlenmiştir.

Bu düzenleme ile 765 sayılı TCK’ndan farklı olarak hakaret ve sövme ayrımı kaldırılmış, onur, şeref ve saygınlığı rencide edebilecek nitelikte somut bir fiil veya olgu isnat etmek veya sövmek hakaret suçunu oluşturan seçimlik hareketler olarak belirlenmiştir. (Mahmut Koca- İlhan Üzülmez, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Adalet Yayınevi, Ankara, 2013, s.430)

5237 sayılı TCK’nun “Soruşturma ve kovuşturma koşulu” başlıklı 131. maddesinin birinci fıkrasında ise; “Kamu görevlisine karşı görevinden dolayı işlenen hariç; hakaret suçunun soruşturulması ve kovuşturulması, mağdurun şikâyetine bağlıdır” hükmüne yer verilmiştir.

Buna göre, TCK’nun 125. maddesinin birinci fıkrasında hakaret suçunun temel şekli, üçüncü fıkrasında ise nitelikli halleri düzenlenmiş, aynı kanununun 131/1. maddesinde kamu görevlisine karşı görevinden dolayı hakaret dışında kalan hakaret suçlarının şikâyete tâbi olduğu açıkça ifade edilmiştir.

Hakaret fiillerinin cezalandırılmasıyla korunan hukuki değer, kişilerin onur, şeref ve saygınlığı olup, bu suçun oluşabilmesi için, davranışın kişiyi küçük düşürmeye matuf olarak gerçekleşmesi gerekmektedir. Bir hareketin tahkir edici olup olmadığı bazı durumlarda nispi olup, zamana, yere ve duruma göre değişebilmektedir. Kişilere yönelik her türlü ağır eleştiri veya rahatsız edici sözlerin hakaret suçu bağlamında değerlendirilmemesi, sözlerin açıkça, onur, şeref ve saygınlığı rencide edebilecek nitelikte somut bir fiil veya olgu isnadını veya sövmek fiilini oluşturması gerekmektedir. Öte yandan,

Türk Dil Kurumu Büyük Türkçe Sözlüğünde beddua; “Biri- nin kötü duruma düşmesini gönülden isteme, bir kimse için kötü dilekte bulunma, kötü dua, ilenme, ilenç”, “belâ” ise; “İçinden çıkılması güç sakıncalı durum, büyük zarar ve sıkıntıya yol açan olay veya kimse, hak edilen ceza” şeklinde tanımlanmıştır.

Bir kimsenin zarar ve sıkıntıya düşmesini yaratıcıdan dileme mahiyetindeki sözlerin açıkça, kişinin onur, şeref ve saygınlığını rencide edebilecek nitelikte somut bir fiil veya olgu isnadını içermediği veya sövmek fiilini oluşturmadığı takdirde hakaret olarak kabulü mümkün bulunmamaktadır.

Bu kapsamda, sadece “Allah belanı versin” cümlesi ile ortaya konulan bir beddua ifadesi, rahatsız edici olmakla birlikte onur, şeref ve saygınlığı rencide edebilecek nitelikte somut bir fiil isnadı veya sövme olmaması nedeniyle TCK’nun 125. maddesi anlamında suç olarak kabul edilemeyecektir. Nitekim Ceza Genel Kurulunun 03.07.2001 gün ve 132-155 sayılı kararında da; “Allah belasını versin” sözünün Tanrısal ceza dileme ve beddua anlamında olup tahkir ve tezyif içerdiğinden söz edilemeyeceğine işaret edilmiştir.

Bu açıklamalar ışığında somut olay değerlendirildiğinde;

Hırsızlık suçundan hakkında soruşturma başlatılan ve tutuklanması talebiyle hakim önüne çıkartılan sanığın, kendisinin haksız bir şekilde tutuklanmasına karar verildiğini düşünerek bunun sorumlusu olarak gördüğü sorguyu yapan hakime yönelttiği “Allah belanı versin” şeklindeki ifade, beddua niteliğinde, nezaket dışı, kaba ve rahatsız edici bir söz ise de, şikâyetçi hâkimin onur, şeref ve saygınlığını rencide edebilecek nitelikte somut bir fiil veya olgu isnadını içermemesi ve sövme fiilini de oluşturmaması nedeniyle hakaret suçunun kanuni unsurlarının gerçekleşmediği kabul edilmelidir.

Bu nedenle, yerel mahkemece sanığın beraatine hükümlenmesi gerektiği gözetilmeden, unsurları oluşmayan suçtan mahkûmiyet kararı verilmesi isabetsizdir. Bu itibarla;

yerel mahkeme direnme hükmünün, hakaret suçunun unsurlarının oluşmadığı gözetilmeden, sanığın beraati yerine mahkûmiyetine karar verilmesi isabetsizliğinden bozulmasına karar verilmelidir.

Çoğunluk görüşüne katılmayan Genel Kurul Üyesi O. Koçak; “Sanık tutuklanmasının akabinde tutuklayan hakime görevlilerin yanında ‘Allah belanı versin’ diyerek salonu terk etmiştir. Çoğunluk bu sözü beddua olarak kabul ederek suç olmadığına hükmetmiştir. Temelde bu söz beddua ise de oluşa ve söylenen kişiye göre sövme olarak vasıflandırılabilir. Hakim gıyabında bir makalede veya bir televizyon söyleşisinde kullanılsa oluşa göre suç olmayabilir. Ancak; hakimin görevi sırasında kamu otoritesini, makam sahibinin prestijini sarsacak veya saygınlığını rencide edecek şekilde söylenirse sövme suçunu oluşturur. 5237 sayılı Yasa’nın 125. maddesinde saygınlığı rencide edebilecek veya saygınlığa saldırı bu suçun unsurları arasında sayılmış olup bir hakime başkalarının bulunduğu bir ortamda ‘Allah belanı versin’ demek hem kişinin hem de mahkemenin saygınlığına saldırıdır. Görevli polislerin önünde sanığın hakime karşı ‘Allah belanı versin’ demesi o kişinin ve mahkemenin prestijini ve hakimin otoritesini sarsar. Prestijin Türkçe karşılığı itibardır. İtibarı sarsan bir sözcük de sövme suçunu oluşturur. Bu söz kavga esnasında bir şahsa söylene veya bir siyasiye söylene beddua ya da ağır eleştiri olarak görülebilir. Ancak bir makam sahibine söylendiğinde, hele hele bir hakime söylendiğinde durum farklılık arzeder. Suç olmadığı kabul edilirse bütün sanıklar hakime ‘Allah belanı versin’ diyerek salonu terk eder. Bu da kamu otoritesinin sarsılmasına neden olur. Nitekim Anayasanın 26/2. fıkra son cümlesinde ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin ifade özgürlüğü başlığıyla düzenlenen 10/2. fıkarda yargılama görevi yapanlar ve yargı gücü otoritesi yönünden ifade özgürlüğü yönünden bir ayrıcalık öngörmüştür. İzah edilen nedenlerle hükmün onanması gerektiği düşüncesiyle çoğunluğun bozma kararına katılmıyorum” düşüncesiyle,

Çoğunluk görüşüne katılmayan diğer altı Genel Kurul Üyesi de; “suçun unsurlarının oluşması nedeniyle direnme hükmünün onanması gerektiği” şeklindeki benzer düşünceyle karşı oy kullanmışlardır.

SONUÇ:

Açıklanan nedenlerle;

1- Küçükçekmece 1. Sulh Ceza Mahkemesinin 01.10.2013 gün ve 456-946 sayılı direnme hükmünün, hakaret suçunun unsurlarının oluşmadığı gözetilmeden, sanığın beraati yerine mahkûmiyetine karar verilmesi isabetsizliğinden **BOZULMASINA,**

2- Dosyanın, mahalline gönderilmek üzere Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına TEVDİİNE, 16.09.2014 tarihinde yapılan müzakerede oyçokluğuyla karar verildi.

Daire:4 Tarih:2014 Esas No:2013/37914 Karar No:2014/34907

Yerel Mahkemece verilen hüküm temyiz edilmekle, başvurunun süresi ve kararın niteliği ile suç tarihine göre dosya görüşüldü:

Temyiz isteğinin reddi nedenleri bulunmadığından işin esasına geçildi.

Vicdani kanının oluştuğu duruşma sürecini yansıtan tutanaklar belgeler ve gerekçe içeriğine göre yapılan incelemede başkaca nedenler yerinde görülmemiştir.

Ancak;

Sanığın, kardeşi olan katılan aleyhine, kendisi yurtdışında iken miras kalan arazileri kadaastro memurlarını yanıltarak kendi üzerine aldığı iddiasıyla Şarkikaraağaç Asliye Hukuk Mahkemesinde açtığı davanın duruşmasında söylediği “sah-tekarlık yapıyor, devleti dolandırıyor, işi gücü yalan dolan” şeklindeki uyuşmazlıkla bağlantılı olarak sarfedilen sözlerin

YARGITAY KARARLARI İŞİĞİNDA
HAKARET SUÇLARI

TCK'nın 128. maddesinde düzenlenen iddia ve savunma dokunulmazlığı kapsamında kaldığı, gazetilenmeden, kanuni olmayan ve yerinde görülmeven gerekçeyle ceza verilmesi,

Kanuna aykırı ve sanık Asım Bayram'ın temyiz nedenleri yerinde görüldüğünden tebliğnamedeki onama düşüncesinin reddiyle HÜKMÜN BOZULMASINA, yargılamanın bozma öncesi aşamadan başlayarak sürdürülüp sonuçlandırılmak üzere dosyanın esas/hüküm mahkemesine gönderilmesine, 03/12/2014 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Daire:4 Tarih:2014 Esas No:2014/16690 Karar No:2014/14210

Özet: Sanık avukatın duruşma tutanağına ara kararını eksik yazdığı kanısıyla şikayetçi hâkime yönelik "Bak biz iddia etmiyoruz, burası emniyetçe tespit edilen adrestir, dosyayı incelemeden çıkarsanız böyle olur, on beş aydır yargılama ağır ceza mahkemesi gibi devam etmektedir. Vergi dairesinden dosyaya gelen yazıyı yazmamanız da dosyayı incelemediğinizi göstermektedir. Burada babanızın uşağı yok" şeklindeki sözlerinin, katılanın onur, şeref ve saygınlığını rencide edici boyutta olmayıp, rahatsız edici ve ağır eleştiri niteliğinde olması nedeniyle hakaret suçunun unsurlarının oluşmadığı gözetilmelidir.

(5237 s. TCK m. 125)

Yerel Mahkemece verilen hüküm temyiz edilmekle, başvurunun nitelik, ceza türü, süresi ve suç tarihine göre dosya görüşüldü:

Temyiz isteğinin reddi nedenleri bulunmadığından işin esasına geçildi.

Vicdani kanının oluştuğı duruşma sürecini yansıtan tutanaklar, belgeler ve gerekçe içeriğine göre yapılan incelemede başkaca nedenler yerinde görülmemiştir.

Ancak;

Hakaret fiillerinin cezalandırılmasıyla korunan hukuki değer, kişilerin onur, şeref ve saygınlığı olup, bu suçun oluşabil-

mesi için, davranışın kişiyi küçük düşürmeye yönelik olarak gerçekleşmesi gerekmektedir. Bir hareketin tahkir edici olup olmadığı bazı durumlarda nispi olup, zamana, yere ve duruma göre değişebilmektedir. Kamu görevlileri veya sivil vatandaşa yönelik her türlü ağır eleştiri veya rahatsız edici sözlerin hakaret suçu bağlamında değerlendirilmemesi, sözlerin açıkça, onur, şeref ve saygınlığı rencide edebilecek nitelikte somut bir fiil veya olgu isnadını veya sövmek fiilini oluşturması gerekmektedir. Yargılamaya konu somut olayda; davada alacaklı vekili olan sanık avukatın, duruşmayı yöneten mahkeme hâkiminin duruşmaya geç ve dosyaya hazırlanmadan çıktığını gösterir nitelikte davranışlar sergilemesi nedeniyle yargılamanın 15 ay gibi bir zaman uzamasına neden olduğunu düşündüğü ve yine bu bağlamda, olay günü duruşma tutanağına ara kararını eksik yazdığı kanısıyla şikâyetçi hâkime “Bak biz iddia etmiyoruz, burası emniyetçe tespit edilen adrestir, dosyayı incelemeyen çıkarsanız böyle olur, on beş aydır yargılama ağır ceza mahkemesi gibi devam etmektedir. Vergi dairesinden dosyaya gelen yazıyı yazmamanız da dosyayı incelemediğinizi göstermektedir. Burada babanızın uşağı yok” şeklindeki sözlerin, katılanın onur, şeref ve saygınlığını rencide edici boyutta olmayıp, rahatsız edici ve ağır eleştiri niteliğinde olduğu ve hakaret suçunun unsurlarının oluşmadığı gözetilmeden, yasal olmayan ve yerinde görülmeyen gerekçeyle mahkûmiyet kararı verilmesi,

Kanuna aykırı, sanık Ömer ve müdafinin temyiz nedenleri yerinde görüldüğünden tebliğnamedeki onama düşüncesinin reddiyle (HÜKMÜN BOZULMASINA), yargılamanın bozma öncesi aşamadan başlayarak sürdürülüp sonuçlandırılmak üzere dosyanın esas/hüküm mahkemesine gönderilmesine, 29.04.2014 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Daire:4 **Tarih:**2014 **Esas No:**2014/7131 **Karar No:**2014/34933

Yerel Mahkemece verilen hüküm temyiz edilmekle, başvurunun süresi ve kararın niteliği ile suç tarihine göre dosya görüşüldü:

Temyiz isteğinin reddi nedenleri bulunmadığından işin esasına geçildi.

Vicdani kanunun oluştuğu duruşma sürecini yansıtan tutanaklar belgeler ve gerekçe içeriğine göre, hakaret fiillerinin cezalandırılmasıyla korunan hukuki değer, kişilerin onur, şeref ve saygınlığı olup, bu suçun oluşabilmesi için, davranışın kişiyi küçük düşürmeye yönelik olarak gerçekleşmesi gerekmektedir. Bir hareketin tahkir edici olup olmadığı bazı durumlarda nispi olup, zamana, yere ve duruma göre değişebilmektedir. Kamu görevlileri veya sivil vatandaşa yönelik her türlü ağır eleştiri veya rahatsız edici sözlerin hakaret suçu bağlamında değerlendirilmemesi, sözlerin açıkça, onur, şeref, ve saygınlığı rencide edebilecek nitelikte somut bir fiil veya olgu isnadını veya sövmek fiilini oluşturması gerekmektedir. Yargılamaya konu somut olayda; sanığın hükümlü olduğu, eşinin kendisine vasi olarak atandığı, ancak sanığın vasilik görevini gereği gibi yerine getirmediği ve bu nedenle kendisini maddi olarak zarara uğrattığını düşünerek eşinin vasilik görevini sürdürmesini arzu etmediği, değiştirilmesini istediği, D. Sulh Hukuk Mahkemesi'ne bu hususta birkaç kez dilekçeyle başvurmasına karşın tüm taleplerinin mahkemece reddedildiği, sanığın zorlu koşullar altında cezaevinde iken bu nedenle D. Sulh Hukuk Mahkemesine hitaben "Anlaşıyor ki masanın üstünde laik T.C. yasaları kanunları kitabı göstermelik duruyor, ayrıca masanın altında başka birilerine ait bir yasa kitabı var onun yasaları uygulanıyor. Öyle bir karar ancak X. TV'inde uyduruktan dizi yapılmış abuk subuk mahkeme dizisinde görülmektedir... Davacı haysiyetsiz, şerefsiz, karakersiz, onursuz, gurursuz olursa, (vasi atama dosyasındaki eşinden bahsediyor) beni yargılayan mahkemede laik T.C. yasalarını uygulamayıp F tipi bir yargılama yaparsa küçük bir ateşin üzerine benzin dökmeye benzer..." şeklindeki ifadeler içeren bir mektup yazdığı, sanığın mektupta yazdığı cümleler her ne kadar sert, kırıcı, rahatsız edici olsa da, tüm koşullar bir bütün olarak değerlendirildiğinde, sanığın katılana yönelttiği sözlerin, katılanın onur, şeref ve saygınlığını rencide edici boyutta olmayıp, rahatsız edici, kaba ve nezaket dışı davranış-ağır eleştiri niteliğinde olduğu ve hakaret suçu-

YARGITAY KARARLARI IŞIĞINDA
HAKARET SUÇLARI

nun unsurlarının oluşmadığı gerekçesiyle tebliğnamenin bozma düşüncesine iştirak edilmeyerek yapılan incelemede;

Eyleme ve yükletilen suça yönelik O Yer Cumhuriyet Savcısının temyiz iddiaları yerinde görülmediğinden tebliğnameye aykırı olarak, temyiz davasının esastan reddiyle hükmün onanmasına, 03/12/2014 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Daire:4 **Tarih:**2014 **Esas No:**2014/5075 **Karar No:**2014/37095

Yerel Mahkemece verilen hüküm temyiz edilmekle, başvurunun süresi ve kararın niteliği ile suç tarihine göre dosya görüşüldü:

Temyiz isteğinin reddi nedenleri bulunmadığından işin esasına geçildi.

Vicdani kanının oluştuğu duruşma sürecini yansıtan tutanaklar, belgeler ve gerekçe içeriğine göre yapılan incelemede;

1-Sanığa yükletilen Nazım Mengi'ye hakaret eylemiyle ulaşılan çözümü haklı kılıcı zorunlu öğelerinin ve bu eylemin sanık tarafından işlendiğinin Kanuna uygun olarak yürütülen duruşma sonucu saptandığı, bütün kanıtlarla aşamalarda ileri sürülen iddia ve savunmaların temyiz denetimini sağlayacak biçimde ve eksiksiz sergilendiği, özleri değiştirilmeksizin tartışıldığı, vicdani kanunun kesin, tutarlı ve çelişmeyen verilere dayandırıldığı,

Eylemin doğru olarak nitelendirildiği ve Kanunda öngörülen suç tipine uyduğu,

Cezanın kanuni bağlamda uygulandığı,

Anlaşıldığından sanık Sabri Duman'ın ileri sürdüğü nedenler yerinde görülmemiş olmakla, tebliğnameye uygun olarak, temyiz davasının esastan reddiyle hükmün onanmasına,

2-Sanığın Bahar Yıldız Atmaca'ya hakaret suçundan kurlan hükme yönelik temyize gelince; başkaca nedenler yerinde görülmemiştir.

Ancak;

a-Hakaret fiillerinin cezalandırılmasıyla korunan hukuki değer, kişilerin onur, şeref ve saygınlığı olup, bu suçun oluşabilmesi için, davranışın kişiyi küçük düşürmeye yönelik olarak gerçekleşmesi gerekmektedir. Bir hareketin tahkir edici olup olmadığı bazı durumlarda nispi olup, zamana, yere ve duruma göre değişebilmektedir. Kamu görevlileri veya sivil vatandaşa yönelik her türlü ağır eleştiri veya rahatsız edici sözlerin hakaret suçu bağlamında değerlendirilmemesi, sözlerin açıkça, onur, şeref, ve saygınlığı rencide edebilecek nitelikte somut bir fiil veya olgu isnadını veya sövmek fiilini oluşturması gerekmektedir. Yargılamaya konu somut olayda; (...alkol muayenesi için götürüldüğü acil serviste doktora “tüh sana yazıklar olsun ne biçim doktorsun”....) şeklindeki ifadeler bir bütün olarak değerlendirildiğinde, sanığın katılana yönelttiği sözlerin, katılanın onur, şeref ve saygınlığını rencide edici boyutta olmayıp, rahatsız edici, kaba ve nezaket dışı davranış niteliğinde olduğu ve hakaret suçunun unsurlarının oluşmadığı gözetilmeden, yasal olmayan ve yerinde görülmeyen gerekçe ile mahkumiyet kararı verilmesi,

b-Kabule göre ise;

Sanığın atılı sözleri acil servisin hangi bölümünde söylediği kesin olarak belirlenmeden eksik kovuşturma ile cezanın TCK'nın 125/4. maddesi uyarınca artırılması

Kanuna aykırı ve sanık Sabri Duman'ın temyiz nedenleri yerinde görüldüğünden tebliğnamedeki onama düşüncesinin reddiyle HÜKMÜN BOZULMASINA, yargılamanın bozma öncesi aşamadan başlayarak sürdürülüp sonuçlandırılmak üzere dosyanın esas/hüküm mahkemesine gönderilmesine, 25/12/2014 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Daire: 3 Tarih:2013 Esas No: 2011/36386 Karar No: 2013/3791

1)Sanığın aşamalarda savunması ve tanıkların beyanlarına göre katılanın sanığa hakaret etmesi sonucu atılı suçu işle-

diğini savunmuş olması karşısında haksız tahrik hükümlerinin uygulanıp uygulanmayacağıın karar yerinde tartışılmaması,

2) Sanığın adli sicil kaydında birden fazla tekerrüre elverişli ilamı olması karşısında infazda tereddüt oluşturacak şekilde hangi ilamın tekerrüre esas alındığının kararda açıkça gösterilmemesi,

Bozmayı gerektirmiş sanığın temyiz itirazı bu itibarla yerinde görülmüş olduğundan hükmün bu sebeplerden 5320 sayılı Yasanın 8/1. maddesi ile yürürlükte bulunan 1412 sayılı CMUKun 321. maddesi uyarınca istem gibi BOZULMASINA, 29.01.2013 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Daire: 4 Tarih:2013 Esas No: 2012/2812 Karar No: 2013/13721

Sanık tarafından tehdit kastıyla söylendiği kabul edilen "ananı avradını sinkaf edeceğim" biçimindeki sözlerin TCKnın 106/1-1. cümlesinde tanımlanan "Bir başkasını, kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden bahisle tehdit..." suçunu oluşturduğu gözetilmeden, aynı Kanun maddesinin ikinci cümlesi gereğince mahkumiyet kararı verilmesi,

2- Kabule göre de;

Sanık hakkında hükmedilen hapis cezasının seçenek yaptırımlardan olan kamuya yararlı bir işte çalışma yaptırımına çevrilmesi karşısında, tekerrür hükümlerinin uygulanamayacağıın gözetilmemesi,

Kanuna aykırı ve sanık Bayram Ünalın temyiz nedenleri ile tebliğnamedeki düşünce yerinde görüldüğünden HÜKMÜN BOZULMASINA, yeniden hüküm kurulurken 1412 sayılı CMUKnın 326/son maddesinin gözetilmesine, yargılamanın bozma öncesi aşamadan başlayarak sürdürülüp sonuçlandırılmak üzere dosyanın esas/hüküm mahkemesine gönderilmesine, 07.05.2013 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

YARGITAY KARARLARI İŞİĞİNDA
HAKARET SUÇLARI

Daire: 4 Tarih:2013 Esas No: 2012/20332 Karar No: 2013/32566

1-Sanığın aşamalarda savunmasında, şikayetçi polis memurlarının kendisine “Ramazan ayında içki içilir mi” şeklinde sözler söyledikten sonra hakaretlerde bulduklarını belirtmesi ve tanık Serdar Girginin de sanık savunmasını doğrulaması karşısında, hakaret eyleminin karşılıklı olup olmadığı değerlendirilmeden, eksik araştırma ile hüküm kurulması,

Daire:4 Tarih:2013 Esas No:2013/9558 Karar No:2013/22068

Hakaret suçundan sanık Z.B.’un, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nun 125/1-4, 62 ve 52/2 maddeleri uyarınca 1.740,00 Türk lirası adli para cezası ile cezalandırılmasına, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 231. maddesi gereğince hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına dair, Kocaeli (X).Sulh Ceza Mahkemesinin 25/12/2008 tarih ve 2008/655-1054 sayılı kararına sanık tarafından yapılan itirazın kabulüne ilişkin, (KOCAELİ (X). ASLİYE CEZA) Mahkemesinin 04/02/2009 tarih ve 2009/11 değişik iş sayılı kararının, Adalet Bakanlığı tarafından yasa yararına bozulmasının istenilmesi üzerine, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının 18/02/2013 gün ve 32706 sayılı istem yazısıyla, Dairemize gönderilen dava dosyası incelendi.

İstem yazısında; “Kocaeli (X). Asliye Ceza Mahkemesince, sanığın savunması alınmadan hüküm kurulduğundan bahisle itirazın kabulüne karar verilerek, Kocaeli (X). Sulh Ceza Mahkemesinin 25/12/2008 tarihli ve 2008/655-1054 sayılı kararında açıklanması geri bırakılan hükmün açıklanmasına karar verilmiş ise de, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına yönelik itirazı incelemekle görevli mahkeme tarafından sadece, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 231. maddesi uyarınca hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı verilebilmesi şartlarının olup olmadığı, hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararında hukuka aykırılık bulunup bulunmadığı yönünden sınırlı olarak inceleme yapabileceği, şartların varlığı halinde itirazın reddine karar vermesi gerektiği, esastan ince-

leme yapamayacağı cihetle, yazılı şekilde karar verilmesinde isabet görülmemiştir.” denilmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

I-Olay:

Hakaret suçundan sanık Z.B.hakkında yapılan yargılama sonucunda, Kocaeli (X). Sulh Ceza Mahkemesinin 25.12.2008 tarihli kararı ile, 1.740 TL adli para cezası ile cezalandırılmasına, koşulları olduğundan hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verildiği, sanığın savunması alınmadan ceza verildiğine yönelik itirazı üzerine, merci Kocaeli (X). Asliye Ceza Mahkemesinin 04/02/2009 tarihli kararı ile itirazın kabulüne karar verilerek hükmün açıklandığı, kesin olan bu karara yönelik Kanun yararına bozma yoluna başvurulduğu anlaşılmıştır.

II- Kanun Yararına Bozma İstemine İlişkin Uyuşmazlığın Kapsamı:

Hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararını itiraz üzerine inceleyen merciin, hükmü usul ve esas yönünden denetleme yetkisinin bulunup bulunmadığının belirlenmesine ilişkindir.

III- Hukuksal Değerlendirme:

5271 sayılı CMK'nın 231. maddesinde düzenlenen “hükmün açıklanmasının geri bırakılması” müessesesinin uygulanabilmesi için, anılan maddenin 6. fıkrasında belirtilen objektif ve subjektif koşulların bulunması ve öncelikle sanığın isnad edilen suçu işlediğinin yapılan yargılama sonucu belirlenmesi gerekmektedir.

CMK'nın 231. maddesinin 12. fıkrasına göre hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararına karşı itiraz yoluna başvurulabilecektir.

Olağan kanun yollarından olan itiraz, 5271 sayılı CMK'nun 267 ila 271. maddeleri, arasında düzenlenmiş olup “İtiraz olu-

nabilecek kararlar" başlıklı 267. maddesinde; "Hâkim kararları ile kanunun gösterdiği hâllerde, mahkeme kararlarına karşı itiraz yoluna gidilebilir" şeklindeki düzenlemeye göre, kural olarak sadece hakim kararlarına karşı gidilebilecek olan itiraz yoluna, kanunlarda açıkça gösterilmiş olunması kaydıyla mahkeme kararlarına karşı da başvurulması mümkündür.

CMK'nın 270 ve 271. maddelerine göre, itiraz incelemesi kural olarak duruşmasız ve dosya üzerinden yapılacak, merci gerekli görürse Cumhuriyet savcısı, müdafii veya vekili de dinleyebilecektir. Bunun yanında merci, yazı ile cevap verebilmesi için itiraz istemini Cumhuriyet savcısı ve karşı tarafa bildirebilecek, kendisi de inceleme ve araştırma yapabileceği gibi gerekli gördüğünde bunların yapılması konusunda emir de verebilecektir.

CMK'nın itirazla ilgili yukarıda yer verilen maddelerinde, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına yönelik itirazın yalnızca şekil yönünden inceleneceği, esasın inceleme dışı bırakılacağına dair bir düzenleme bulunmamaktadır.

Yargıtay Ceza Genel Kurulu da 22/01/2013 tarih ve 2012/10-534 esas, 2013/15 sayılı kararında; "İtiraz mercii, o yer Cumhuriyet savcısının suç vasfına yönelik aleyhe başvurusu üzerine incelemesini sadece şekli olarak değil, hem maddi olay hem de hukuki yönden yapmalı, gerekli gördüğünde cevap vermesi için itirazı sanık müdafiiine tebliğ etmeli ve Cumhuriyet savcısı ile sanık müdafiiini dinlemeli, yine ihtiyaç duyduğu konular varsa gerekli araştırma ve incelemeyi yapmalı ya da bunların yapılmasını sağlamalı ve bunun sonucunda da TCK'nun 191/2. maddesi gereğince verilen tedavi ve denetimli serbestlik kararının isabetli olup olmadığına karar vermelidir." şeklindeki gerekçesiyle itirazın hem maddi hem hukuki yönden ele alınması ve her yönden hukuka uygunluğunun denetlenmesi gerektiğine karar vermiştir.

İnceleme konusu somut olayda; sanık Zekayi Bozkurt'un hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına yönelik mahkeme kararına, savunması alınmadan ceza verilmesi nedeniyle itiraz-

da bulunması üzerine, itirazı inceleyen Kocaeli (X). Asliye Ceza Mahkemesince savunma hakkının kısıtlandığı gerekçesiyle itiraz yerinde görülerek, itirazın kabulüne karar verilmiştir.

Savunma alınmadan mahkumiyet hükmü kurulması CMK'nın 191, 193, 195. maddelerine aykırılık oluşturmaktadır. Bu bağlamda itirazı inceleyen merciin savunma hakkının kısıtlanmasına yönelik bu eksikliği tespit etmesi doğru olmakla birlikte, itirazın kabulüne karar vererek gereği için dosyayı mahkemesine iade etmesi gerekirken, hükmün açıklanmasına şeklinde karar vermesi hukuka uygun olmamıştır.

Yargıtay Ceza Genel Kurulu da 22/01/2013 tarih ve 2012/10-534 esas, 2013/15 sayılı kararında; "...Dolayısıyla, kanunda yer alan "İtiraz yerinde görülürse merci, aynı zamanda itiraz konusu hakkında da karar verir" hükmü, itirazı kabul eden merciin sadece "itiraz konusu" hakkında karar vermesi şeklinde anlaşılmalıdır. Buna karşın bu hüküm itiraz konusu dışında dosyanın esası hakkında da yargılamayı sonuçlandıracak (örneğin görevsizlik kararını kaldıran merciin dosyanın esası hakkında karar vermesi ya da hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına ilişkin kararı kaldıran merciin hükmü açıklaması gibi) bir karar vermesi gerektiği şeklinde yorumlanmamalıdır. Nitekim Ceza Genel Kurulunun 26.10.2010 gün ve 182-209 sayılı kararında; hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararına yapılan itirazı inceleyen merciin, itirazı yerinde görmesi halinde dosyayı hükmün açıklanması için yargılamayı yapan asıl mahkemesine göndermesi gerektiği kabul edilmiştir." Şeklindeki gerekçe ile itirazı kabul eden merciin dosyayı gereği için mahkemesine iade etmesi gerektiği vurgulanmıştır.

IV- Sonuç ve Karar:

Yukarıda açıklanan nedenlerle;

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nın, Kanun yararına bozma isteği doğrultusunda düzenlediği tebliğnamedeki düşünce yerinde görüldüğünden,

YARGITAY KARARLARI İŞİĞİNDA
HAKARET SUÇLARI

1- (KOCAELİ) (X). Asliye Ceza Mahkemesinin 04/02/2009 tarihli ve 2009/11 Değişik iş sayılı kararının, 5271 sayılı CMK'nın 309.maddesi uyarınca BOZULMASINA,

2- Aynı yasa maddesinin 4-a fıkrası gereğince, sonraki işlemlerin mahallinde tamamlanmasına, 12.09.2013 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Daire: 4 **Tarih:**2012 **Esas No:** 2010/14517 **Karar No:** 2012/14353

Sanık Mehmet Ali Birayın müşteki Mehmet Dursuna karşı kahvehanede gerçekleştirdiği yoklukta hakaret eyleminin, yalnızca tanıklar Çetin Dursun ve Mehmet Alkan tarafından doğrulanması karşısında, olay yerinde olduğu anlaşılan Süleyman Kara tanık sıfatıyla mahkemeye çağrılıp dinlenmeden ve suçun üç kişiyle ihtilat ögesinin ne suretle oluştuğu açıklanıp gösterilmeden, eksik soruşturma ve varsayıma dayalı gerekçeyle adı geçen sanık hakkında mahkumiyet hükmü kurulması,

2) 5275 sayılı CGTİHY'nın 105/2, Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzüğün 51/6-b ve Denetimli Serbestlik ve Yardım Merkezleri ile Koruma Kurulları Yönetmeliğinin 36/2 maddeleri uyarınca, sanıklara, denetimli serbestlik ve yardım merkezi şube müdürlüğü tarafından gönderilen listeden mahkemece uygun görülen hizmeti ve süresini kabul edip etmediği sorulup, bu öneriyi reddetme hakları bulunduğu da hatırlatılarak, sonucuna göre, hükmolunan hapis cezalarının, TCY.nın 50/1-f maddesinde öngörülen kamuya yararlı bir işte çalıştırma yaptırımına çevrilip çevrilmeyeceğinin tartışılması gerektiğinin gözetilmemesi,

Yasaya aykırı ve O Yer Cumhuriyet Savcısının temyiz nedenleri ile tebliğnamedeki düşünce yerinde görüldüğünden, HÜKÜMLERİN BOZULMASINA, yargılamanın bozma öncesinden başlayarak sürdürülüp sonuçlandırılmak üzere dosyanın esas/hüküm mahkemesine gönderilmesine, 13.06.2012 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Daire: 15 Tarih:2012 Esas No: 2012/6180 Karar No: 2012/41043

Somut olayda; sanığın başka bir suÇtan tutuklamaya sevk edildiği, sorgusundan sonra tutuklanması üzerine, bu karara tepki gosterip sorguyu yapıp tutuklama kararı veren hakime “sizin adaletinizi sinkaf edeyim, sizin yaptığınız işin içine s... yım, sizin gibi adaletçi olmaz, verdiğiniz kararı da sinkaf edeyim” dediği olayda kamu görevlisine görevinden dolayı hakaret suçunun oluştuğuna yönelik kabulde bir isabetsizlik görülmemiştir.

Yapılan yargılamaya, toplanıp karar yerinde gösterilen delillere, mahkemenin kovuşturma sonuçlarına uygun olarak oluşun kanaat ve takdirine, incelenen dosya kapsamına göre, sanığın yerinde görülmeven temyiz itirazlarının reddiyle, hükmün ONANMASINA, 11.09.2012 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Daire: 15 Tarih:2012 Esas No: 2012/21831 Karar No: 2012/21831

Mala zarar verme suÇu başkasının mülkiyetinde bulunan taşınır veya taşınmaz malın kısmen veya tamamen yıkılması, tahrip edilmesi, yok edilmesi, bozulması kullanılamaz hale getirilmesi veya kirletilmesiyle oluşur. Bu bakımdan, söz konusu suÇ seçimlik hareketli bir suÇtur. Yıkma, yalnızca taşınmazlar için söz konusudur. Taşınmazın önceki kullanım biçimine uygun olarak bir daha kullanılamaz duruma getirilmesini ifade eder. Yok etme, suÇa konu şeyin maddi varlığını ortadan kaldırmaktır. Bozma, suÇa konu şeyin, amacına uygun olarak kullanılması olanağını ortadan kaldırmaktır. Kirletme, başkasının binasının duvarına yazı yazmak, resim yapmak, afiş ve ilan yapıştırmak şeklinde gerçekleştirilmektedir.

Hakaret suçunun oluşabilmesi için, bir kimseye onur, şeref ve saygınlığını incitecek ölçüde, somut bir fiil veya olgu isnat etmek ya da yakıştırmalarda bulunmak ya da sövmek gerekmektedir. Kişiye isnat edilen somut fiil veya olgunun gerçek

olup olmamasının bir önemi yoktur. İsnadın ispatın konusu ayrıdır. Somut bir fiil ve olgu isnat etmek; isnat, mağdurun onur şeref ve saygınlığını incitecek nitelikte olacaktır. Mağdura yüklenen fiil ve olgunun belirli olması şarttır. Fiilin somut sayılabilmesi için, şahsa, şekle, konuya, yere ve zamana ilişkin unsurlar gösterilmiş olmalıdır. Bu unsurların tamamının birlikte söylenmesi şart değildir. Sözlerin isnat edilen fiili belirleyecek açıklıkta olması yeterlidir. Çoğu zaman isnat edilen fiil ve olgunun, hangi zaman ve yerde meydana geldiğinin belirtilmesi, onur ve saygınlığı incitecek niteliği tespit için yeterli olmaktadır. Tarafların sosyal durumları, sözlerin söylendiği yer ve söyleniş şekli, söylenmeden önceki olaylar nazara alınarak suç vasfı tayin olunmalıdır.

Tehdit, bir kimsenin başkasını, kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğini veya malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağını veya sair bir kötülük edeceğini bildirmesidir. Bu suçta fail, ağır ve haksız bir zarara uğratılacağını mağdura bildirmektedir. Gerçekleşmesi failin iradesine bağlı olan ve gelecekte vuku bulacak bir kötülüğün, gerçekleşecek gibi gösterilmesidir. Tehdit mağdurun karar verme ve serbest hareket etme özgürlüğünü kısıtlamalı iç huzurunu bozmalı ve onu endişeye düşürmelidir. Mağdura yapılan tehdidin, onun iç huzurunu bozmaya, onda korku ve endişe yaratmaya elverişli olması gerekir. Failin tehdit fiilini bilerek ve isteyerek işlemesi, verileceği söylenen zararın haksız olması yeterlidir. Fiilde korkutuculuk, ürkütücülük, ciddiyet yoksa tehdit kastının varlığından bahsedilemez. Mağdur haksız bir zarara uğrayacağı endişesine kapılmamışsa, korkutuculuk oluşmamıştır. Tehdit suçunun, bahsedilen yasal unsurlarının gerçekleşip gerçekleşmediği olaysal olarak değerlendirilmeli, fail ile mağdurun içinde buldukları ortam, söylenen sözler, söylenme nedeni ve söylendiği koşullar nazara alınmalıdır.

Sanığın tedavi gördüğü Mut Devlet Hastanesi Diyaliz Bölümünde görevli hemşirenin hasta dosyasını alıp götürmesine

karşı koyup, aralarında daha evvel de yargılamaya konu olan bir takım olayların bulunmasının etkisi ile katılan hemŐıireye hitaben “perŐembe günü geldiğim zaman başınıza gelecekleri düşünün, hepinizi öldüreceğim, sana perŐembe günü yapacaklarımı aklımdan çıkarma, sizin hepinizi sinkaf ederim, a.. koyacağım” gibi sözler sarf etmesi, olayın devamında katılana saldırıp darp ederek etkisi basit bir tıbbi müdahale ile giderilebilecek şekilde yaralaması, içerisinde bulunduğu hasta odasının kapısına tekme atarak kırması şeklinde gelişen olayda, mahkemenin “kamu malına zarar verme”, “kamu görevlisine karşı görevinden dolayı hakaret”, “tehdit”, “kasten yaralama” suçlarının oluştuğuna yönelik kabulünde bir isabetsizlik görülmemiştir.

1) Sanık hakkında “kamu malına zarar verme”, “tehdit”, “kasten yaralama” suçlarından verilen mahkumiyet kararlarına yönelik temyiz isteğinin incelenmesinde;

Yapılan yargılamaya, toplanıp karar yerinde gösterilen delillere, mahkemenin kovuşturma sonuçlarına uygun olarak oluşan kanaat ve takdirine, incelenen dosya kapsamına göre, sanığın yerinde görülmeyen temyiz itirazlarının reddiyle, hükümlerin ONANMASINA,

2) Sanık hakkında “kamu görevlisine karşı görevinden dolayı hakaret” suçundan verilen mahkumiyet kararına yönelik temyiz isteğinin incelenmesinde;

Temel ceza olarak belirlenen “1 yıl 1 ay” süreli hapis cezasının 5237 sayılı TCK.nun 125/4 maddesi gereğince altıda bir oranında artırıldığında “1 yıl 3 ay 5 gün” olarak hesaplanması yerine, “1 yıl 3 ay 15 gün” hapis cezası olarak tayini suretiyle sanığa fazla ceza verilmesi, bozmayı gerektirmiş, sanığın temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülmüş olduğundan hükmün bu sebepten dolayı 5320 sayılı yasanın 8/1.maddesi gereğince uygulanması gereken 1412 sayılı CMUK.nun 321.maddesi uyarınca BOZULMASINA, ancak yeniden duruşma yapılmasını gerektirmeyen bu hususun aynı kanununun 322.maddesi

uyarınca düzeltilmesi mümkün bulunduğundan, hükmün A-2 bendindeki “1 yıl 3 ay 15 gün hapis cezası” yerine “1 yıl 3 ay 5 gün hapis cezası” ibaresinin eklenmesi suretiyle sair yönleri usul ve yasaya uygun bulunan hükmün düzeltilerek onanmasına, 24.04.2013 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Daire: 4 Tarih:2011 Esas No: 2009/26 Karar No: 2011/915

Mağdur ...ın, ... İlinde bir tesisi hizmete açtıktan sonra, Cumhuriyet Meydanında halka hitap etmek üzere tören alanına gelip halkı selamladığı sırada, protesto için bir araya gelen ve platformun yakınına yerleşen üyesi olan sanıkların, slogan ve mağduru hedef alarak uygun mesafeden çok sayıda yumurta attıkları, ancak güvenlik güçlerinin engellemesi nedeniyle isabet ettiremedikleri, daha sonra guruba müdahale edildiği ve mağdurun konuşmasını gerçekleştirdiği anlaşılmaktadır. Her ne kadar sanık ... yumurtaları yalnızca kendisinin attığını savunmuş, diğer sanıklar da bunu doğrulamış iseler de, olay yerine birlikte gelmeleri, bir kısmının üzerlerinde aynı derneğin adı yazılı önlükler bulunması, aynı sloganları atmaları, çok sayıda yumurta atılmış olması, anılan derneğin internet sitesinden de “yumurta yağdırıldığının” açıklanması karşısında, sanıkların eylemi birlikte gerçekleştirdiklerine ilişkin gerekçede bir tutarsızlık görülmemiştir.

Yine yerel mahkemenin, olayda Anayasal güvence altına alınan ifade özgürlüğünü kullanmanın ötesine geçildiği ve demokratik tepki niteliğinin sınırlarının aşıldığı yolundaki değerlendirmeleri de yerinde bulunmuştur. Kuşkusuz özgürlükler sınırsız değildir. Bir başkasının özgürlüğünün başladığı yerde bitmektedir. Hiçbir kimsenin, bir başkasına zarar verme ya da zarar vermeye kalkışma gibi bir özgürlüğü söz konusu olamaz. Burada tartışılması gereken husus, sanıkların hukuka aykırılık teşkil eden somut eylemlerinin CMK.nun 230/1-c maddesine göre nitelendirilmesi, yani hangi suçu ya da suçları oluşturduğu noktasında toplanmaktadır.

Sanıkların eylemlerinin dört ayrı suçun unsurları yönünden irdelenmesi gerekmektedir. TCY.nun 108. maddesinde öngörülen “cebir kullanma suçu” bir kimseye karşı bir şeyi yap-

ması veya yapmaması ya da kendisinin yapmasına müsaade edilmesi için cebir kullanılması ile oluşur ve kasten yaralama suçundan verilecek ceza artırılarak hükmolunur.

Cebir kullanma eylemi kamu görevlisine karşı görevini yapmasını engellemek amacıyla işlenmiş ise, cebir kullanma suçunu değil, TCY.nın 265. maddesinde düzenlenen “görevi yaptırmamak için direnme suçunu”, bir kimseyi siyasi düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlamak ya da açıklamaktan men etmek için işlendiği taktirde ise, TCY.nın 115. maddesinde belirtilen “düşünce ve kanaat özgürlüğünün kullanılmasını engelleme suçunu” oluşturmaktadır.

Bu üç suçun ortak ögesi olan “cebir” fiziki zor kullanmaktır ve bir iradeyi istenilen hareketi yapmaya mecbur etmek amacıyla yapılmaktadır. Zor kullanmak mağdurun kollarından tutmak, kolunu bükme vs. gibi temasla mümkün olduğu kadar belirli mesafeden bir cismin atılması, savrulması, vurulması suretiyle de gerçekleştirilebilir.

Öte yandan TCY.nın 35. maddesi uyarınca “işlemeyi kastedilen suça elverişli hareketlerle icraya başlanıp elde olmayan nedenlerle eylem tamamlanmamış ise” suç kalkışma aşamasında kalmış olacaktır. Değerlendirmelerde bu husus da irdelenmelidir.

Oluşması mümkün görülen son suç ise görevliye hakaret suçudur. “Bir kimseye onur, şeref ve saygınlığını rencide edebilecek nitelikte somut bir fiil veya olgu isnat eden veya sövmek suretiyle bir kimsenin onur, şeref ve saygınlığına saldırma” eylemi TCY.nın 125. maddesinde öngörülen hakaret suçunu oluşturmaktadır.

Yerel mahkeme yalnızca hakaret suçunu değerlendirmiş, ancak yukarıda belirtilen diğer suçlarla ilgili herhangi bir irdeme yapmamıştır. Eylemin mağdurun halka seslenmesini önlemek ya da onu küçük düşürmek kastıyla işlenmesine göre, farklı suçlar söz konusu olacaktır. Tek eylemin birden fazla suça uyması halinde, özel suçun, genel suça göre öncelikle uygulanması gerekecek; hepsi genel nitelikte ise, TCY.nın

44. maddesi uyarınca en ağır cezayı gerektiren suçtan hüküm kurmak icap edecektir. Bu açıklamalar karşısında; sanıkların eylemlerinin yukarıda belirtilen zor kullanma suçlarını oluşturup oluşturmadığı yöntemince irdelenip tartışılmadan, yetersiz gerekçeyle sanıkların görevliye hakaret suçundan hükümlülüklerine karar verilmesi,

2- Sanıklarve ...hakkında TCY.nun 62. maddesi uygulanırken hapis cezasının 1 yıl 5 ay 15 gün yerine, 1 yıl 2 ay 15 gün olarak eksik belirlenmesi,

3- Sabıkası bulunmayan sanıklar ..., ..., ..., ..., ..., ..ve ..haklarında verilen hükümlerden önce 08.02.2008 tarihinde yürürlüğe giren ve TCY.nun7/2. madde ve fıkrası uyarınca sanıklar yararına olan 5728 sayılı Yasanın 562. maddesinin 1.fıkrası ile CYY.nun 231/5. madde ve fıkrasında öngörülen, hükmolunan cezanın geri bırakılması sınırının iki yıla çıkarılması ve söz konusu yasanın 562. maddesinin 2. fıkrası ile de CYY.nun 231/14. madde ve fıkrasındaki, suçun soruşturulması ve kovuşturulmasının şikayete bağlı olması koşulunun kaldırılması karşısında, mahkemece, hükmün açıklanmasının geri bırakılıp bırakılmayacağına tartışılması zorunluluğu,

Bozmayı gerektirmiş ve O yer C. Savcısı ile sanıklar ...müdafinin temyiz nedenleri ile tebliğnamedeki düşünce yerinde görüldüğünden hükümlerin bozulmasına, yeniden hüküm kurulurken sanıklar ..hakkında 2 nolu bozma nedeni bakımından 1412 sayılı CMK.nun 326/son maddesinin gözetilmesine, yargılamanın bozma öncesinden başlayarak sürdürülüp sonuçlandırılmak üzere dosyanın esas/hüküm mahkemesine gönderilmesine, 02.02.2011 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Daire:4 Tarih:2011 Esas No: 2011/1214 Karar No: 2011/1214

Hakaret suçunda tercih edilen ve hükmedilen hapis cezasının, TCK'nın 50/2. maddesi uyarınca para cezasına çevrilemeyeceğinin düşünülmemesi,...

Yasaya aykırı ve sanık Ö.A. müdafinin temyiz nedenleri ile tebliğnamedeki düşünce yerinde görüldüğünden hükümlerin bozulmasına, yargılamanın bozma öncesi aşamadan başlaya-

rak sürdürölüp sonuçlandırılmak üzere dosyanın esas/hüküm mahkemesine gönderilmesine, 10.10.2012 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.”

Daire: 2 **Tarih:**2011 **Esas No:** 2011/26823 **Karar No:** 2011/26823

Oluşa ve dosya kapsamına göre, sanığın yakınan Cumhuriyet savcısına yönelik söylediği “sen benim ifademi ayakta almakla komplekslerini mi tatmin ediyorsun, benim ifademi neden ayakta aldın da arkadaşımın ifadesini oturarak aldın, tutanak tutmak için kırk takla atıyorsun” biçimindeki sözlerinin yakınanın onur, şeref ve saygınlığını rencide edebilecek nitelikte olduğu gözetilerek, sanığın mahkumiyeti yerine yasal ve yeterli olmayan gerekçeyle, yazılı şekilde beraatine karar verilmesi,

Bozmayı gerektirmiş, katılanın temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülmuş olduğundan hükmün bu sebepten dolayı istem gibi BOZULMASINA, 03/04/2013 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Daire: 2 **Tarih:**2011 **Esas No:** 2011/25687 **Karar No:** 2011/25687

Sanık Fadime Şimşek’in sanık olarak yargılandığı başka bir davanın duruşması sırasında tanık olan Rabia isimli şahıs ile karşılıklı olarak bağırıp çağırması ve duruşma hakimi olan şikayetçi E... İ...’ın duruşma düzeninin bozulduğundan bahisle sanığı duruşma salonundan çıkarması üzerine şikayetçiye karşı söylemiş olduğu ‘siz açıkça taraf tutuyorsunuz’ şeklindeki sözlerin yapılan uygulamaya yönelik bir sızlanma niteliğinde olup, suç işleme bilinç ve iradesi ile söylenmediği ve bu itibarla atılı suçun oluşmadığı nazara alınarak sanığın beraatine kararı verilmesi gerekirken oluşa uygun düşmeyen gerekçeyle mahkumiyet kararı verilmesi,

Bozmayı gerektirmiş, sanığın temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülmuş olduğundan hükmün bu sebepten dolayı BOZULMASINA, 27/03/2013 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Daire: 2 Tarih:2011 Esas No: 2011/27446 Karar No: 2011/27446

1-Sanık müdafininin 14.10.2009 tarihli celsede sanığın akli dengesinin yerinde olmadığını iddia etmesi ve Adli Tıp Kurumundan bu hususta rapor aldırılmasını talep etmesi karşısında; 5237 Sayılı TCKnın 32. maddesi uyarınca sanığın, suç tarihinde üzerine atılı hakaret suçunun hukuki anlam ve sonuçlarını algılayıp algılayamayacağı veya bu fiille ilgili olarak davranışlarını yönlendirme yeteneğinin önemli derecede azalıp azalmadığı konusunda rapor alınıp sonucuna göre sanığın hukuki durumunun değerlendirilmesi gerekirken eksik inceleme ile yazılı şekilde karar verilmesi,

2-Kabule göre de;

Ceza yasasında, hapis cezası ile adli para cezasının seçenekli yaptırım olarak öngöröldüğü durumlarda mahkemece, öncelikle hapis ya da adli para cezasının neden seçildiğine ilişkin yasal ve yeterli gerekçe gösterilmeli, daha sonra ise alt ve üst sınırları arasında yasal ve yeterli gerekçe gösterilerek temel ceza belirlenmelidir.

Somut olayda sanığa yüklenen suç kamu görevlisine karşı görevinden dolayı hakaret suçu olup, hakaret suçunun düzenlendiği 5237 sayılı TCK.nun 125/1 maddesinde hapis ve adli para cezası olarak öngörölen seçenekli yaptırım, aynı maddenin 3-a fıkrasında yer alan görevliye hakaret suçunu da kapsadığından, kamu görevlisine karşı hakaret suçundan, seçenekli yaptırımlardan neden hapis ya da adli para cezasına hükmedildiğinin yasal ve yeterli gerekçesi gösterilip, daha sonra hükmedilen hapis ya da adli para cezasının alt ve üst sınırı arasında temel cezanın belirlenmesinde yasal ve yeterli gerekçe gösterilmesi gerekirken, yalnızca hapis cezasının alt ve üst sınırları arasında temel cezanın belirlenmesine ilişkin gerekçe gösterilmesi,

Bozmayı gerektirmiş, sanık ve müdafininin temyiz itirazları bu itibarla yerinde görölmüş olduğundan hükmün bu sebeplerden dolayı isteme aykırı olarak BOZULMASINA, 07/05/2013 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Daire: 4 **Tarih:**2010 **Esas No:** 2010/3068 **Karar No:** 2010/3068

Olay tutanağı ve dosya içeriğine göre, sanığın kolluk görevlilerine “... bundan sonra bu kasabaya jandarma gelmesin sinkaf ederim ...” demesinin cinsel dokunulmazlığa yönelik tehdit niteliği taşıması nedeniyle, tebliğnamedeki bozma düşüncesine iştirak edilmemiştir.

Vicdani kanının oluştuğu duruşma sürecini yansıtan tutanaklar belgeler ve gerekçe içeriğine göre yapılan incelemede ;

Yargılama ve olayın kanıtlanmasına ilişkin gerekçe: Sanığa yükletilen görevi yaptırmamak için direnme ve görevliye hakaret eylemleriyle ulaşılan çözümü haklı kılıcı zorunlu öğelerinin ve bu eylemlerin sanık tarafından işlendiğinin Yasaya uygun olarak yürütülen duruşma sonucu saptandığı, bütün kanıtlarla aşamalarda ileri sürülen iddia ve savunmaların temyiz denetimini sağlayacak biçimde ve eksiksiz sergilendiği, özleri değiştirilmeksizin tartışıldığı, vicdani kanının kesin, tutarlı ve çelişmeyen verilere dayandırıldığı; böylece olaylara ilişkin sorunlarda gerekçenin yeterli bulunduğu,

Hukuksal tanı: Eylemlerin doğru olarak nitelendirildiği ve Yasada öngörülen suç tiplerine uyduğu,

Yaptırım: Cezaların yasal bağlamda uygulandığı,

Anlaşıldığından sanık -----un ileri sürdüğü nedenler yerinde görülmemiş olmakla, tebliğnameye aykırı olarak, temyiz davasının esastan reddiyle hükümlerin onanmasına, 13.02.2012 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Daire: 4 **Tarih:**2010 **Esas No:** 2010/29930 **Karar No:** 2010/29930

1-Sanığın, ihbar üzerine olay yerine gelen polis memuru mağdur ile müştekiye söylediği kabul edilen “gelmeyin lan” biçimindeki sözün öfke ve nefret anlatan kaba bir sesleniş niteliğinde olup olmadığı tartışılmaksızın yetersiz gerekçe ve eksik inceleme ile sanığın cezalandırılmasına karar verilmesi,

2-Kabule göre de;

a-Sanığın, tek eylemle birden fazla kişiye hakaret etmesi karşısında, TCKnın 125/3-a maddesi ile belirlenen temel cezanın, aynı Kanununun 43/2. maddesi gereğince artırılması gerektiği gözetilmeden, mağdur sayısınca cezaya hükmolunması,

b-TCKnın 125/3-a maddesinin temel ceza olarak hapis ve adli para cezası biçiminde seçenek yaptırım öngörmesi ve sanığın sabıkasında hapis cezası olmaması karşısında, hapis cezasının tercih edilme gerekçesi gösterilmeden hüküm kurulması,

Daire: 2 **Tarih:**2009 **Esas No:** 2008/11929 **Karar No:** 2009/922

Soruşturma aşamasında 31.05.2005 tarihli tutanak ile çözümlü yapılan ve şikayetçi tarafından kayda alınan teyp kasetine göre, şikayetçi ile görüşen kişinin telefonda şikayetçiye sövme ve tehdit içeren sözler söylemesi karşısında, sanık tarafından inkar edilen bu görüşmedeki şahsın sanık olup olmadığı araştırılıp, sonucuna göre sanığın hukuki durumunun değerlendirilmesi gerekirken, dinleme kararı olmadan iki kişi arasında geçen telefon görüşmesinin teybe alınmasıyla elde edilen delilin 5271 sayılı CMK'na göre geçerli delil niteliğinde olmadığından bahisle yasal olmayan gerekçe ile atılı suçlardan beraat kararı verilmesi,

Bozmayı gerektirmiş katılan vekilinin temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülmuş olduğundan hükmün bu sebeplerden dolayı BOZULMASINA, 22.01.2009 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Daire: 9 **Tarih:**2009 **Esas No:** 2008/2371 **Karar No:** 2009/7551

... Sanığın emniyete ait otonun camını kırmasından sonra kendisine müdahale eden polis memurlarına söylediği kabul edilen "siz bana bir şey yapamazsınız, siz kim oluyorsunuz" sözlerinin görevli memurların onur şeref ve saygınlığını rencide edici nitelikte bulunmadığı bu nedenle de atılı suçun yasal unsurları itibarıyla oluşmadığı gözetilmeden beraati yerine yazılı

gerekçe ile mahkumiyetine karar verilmesi... BOZULMASINA..

Daire: 4 **Tarih:**2009 **Esas No:** 2009/20573 **Karar No:** 2009/18198

Sanıklar hakkında görevliye hakaret suçundan TCY.nın 125/1-3a maddesi gereğince verilen cezalar, suçların işlendiği trafik kontrolünün yapıldığı karayolunun aleni olmasına karşın TCY.nın 125/4 maddesi ile arttırılmayarak eksik ceza belirlenmiş ise de, karşı temyiz olmadığından bozma yapılamayacağı, anlaşıldığından

Daire: 4 **Tarih:**2008 **Esas No:** 2006/7080 **Karar No:** 2008/111

Ancak; sanığın, komşusuna ait işyerinde yapılan haciz işlemi sırasında haczedilen eşyaların kendisine yediemin olarak teslim edilmesi isteğinin kabul edilmemesi üzerine, mağdur icra müdürünün duyabileceği biçimde "Böyle işi sinkaf ederim" sözlerinin, kovuşturulması yakınmaya bağlı olmayan görevliye sövme suçunu oluşturduğu gözetilmeden, eylem yoklukta hakaret olarak kabul edilerek yakınmanın geri alınması nedeniyle kamu davasının düşürülmesine karar verilmesi,

Yasaya aykırı ve o yer C.Savcısının temyiz nedenleri ile tebliğnamedeki düşünce yerinde görüldüğünden (HÜKMÜN BOZULMASINA), yargılamanın bozma öncesi aşamadan başlayarak sürdürülüp sonuçlandırılmak üzere dosyanın esas/hüküm mahkemesine gönderilmesine, 14.01.2008 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Daire: 4 **Tarih:**2008 **Esas No:** 2006/7825 **Karar No:** 2008/358

Sanığın icra müdür yardımcısı olan katılana yönelik olarak sinkaflı sözlerle sövmesinden ibaret eyleminin, görevden dolayı olmayıp, görev sırasında gerçekleştiğinin kabul edilmesi karşısında, eylemin 5237 sayılı TCY.nın 125/1. madde ve fıkrasına uyacağı ve yakınmaya bağlı olduğu gözetilerek; 01.06.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı yasanın 73/8 ve 5271 sayılı CYY.nın 253. maddeleri uyarınca uzlaştırma uygulaması yapılması, uzlaştırma işleminin başarısızlıkla sonuçlanması

durumunda hükümden sonra yürürlüğe giren, CYY.nın 5560 sayılı Yasa ile değişik 231. maddesi gereğince, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına ilişkin yeni düzenlemenin sanık hakkında uygulama olanağı bulunup bulunmadığının yeniden değerlendirilmesi zorunluluğu, bozmayı gerektirmiş ve sanık E.. Savaş müdafininin temyiz nedenleri ile tebliğnamedeki onama düşüncesinin reddiyle hükmün bozulmasına, yargılamanın bozma öncesi aşamadan başlayarak sürdürülüp sonuçlandırılmak üzere dosyanın esas/hüküm mahkemesine gönderilmesi-ne, 21.01.2008 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

“**Sanık AGM**, hakaret suçundan 5237 sayılı TCY.nın 125/1-3/a-4, 62. maddeleri uyarınca 11 ay 20 gün karşılığı olarak sonuçta 7.000 YTL adli para cezasıyla cezalandırılmasına, hakkında CYY.nın 231. maddesinin uygulanmasına yer olmadığına karar verilmiş, sanığın yüzüne karşı verilen bu hüküm yasa yollarına başvurulmaması üzerine kesinleşmiştir.

Adalet Bakanlığının 05.06.2007 gün ve 29349 sayı ile yasa yararına bozma isteminde bulunması üzerine, dosyayı inceleyen Yargıtay 4. Ceza Dairesince 06.11.2007 gün ve 8617-9050 sayı ile gündemde gerekçesine yer verildiği üzere, eylemin bir görevden dolayı değil, görev sırasında gerçekleştiği, TCY.nın 125/3. maddesinin ise görevden dolayı olmayan hakaret eylemlerinde uygulanamayacağına gözetilmemiş olmasının hukuka aykırı olduğu, suç vasfı yönünden de Yasa Yararına Bozma isteğinde bulunup bulunulmayacağına takdiri Adalet Bakanlığına ait olmakla Yerel Mahkeme kararının bu yönde değerlendirildikten sonra gönderilmek üzere dosyanın Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına iadesine karar verilmiştir.

Adalet Bakanlığınca, Özel Dairenin başvurusu gözetilerek, 07.02.2008 gün ve 8006 sayı ile yasa yararına bozma isteminde bulunması üzerine, dosyayı inceleyen Yargıtay 4. Ceza Dairesince 06.05.2008 gün ve 3635-8577 sayı ile;

“5237 sayılı TCY.nın 125/1 maddesidir kimseye onur, şeref ve saygınlığım rencide edebilecek nitelikte somut bir fiil veya olgu'nun veya sövmek suretiyle bir kimsenin onur, şeref ve

saygınlığına saldıran kişi, üç ayda iki yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır.”

Aynı maddenin 3. fıkrasında ise, “Hakaret suçunun;

a) Kamu görevlisine karşı görevinden dolayı,

b) Dini, siyasi, sosyal, felsefi inanç, düşünce ve kanaatlerini açıklamasından,

değiştirmesinden, yaymaya çalışmasından, mensup olduğu dinin emir ve yasaklarına uygun davranmasından dolayı,

c) Kişinin mensup bulunduğu dine göre kutsal sayılan değerlerden bahisle,

İşlenmesi halinde, cezanın alt sınırı bir yıldan az olamaz “

TCY.nın 131/1. maddesinde ise (kamu görevlisine karşı görevinden dolayı işlenen hariç; hakaret suçunun soruşturulması ve kovuşturulması, mağdurun şikayetine bağlıdır” hükmü düzenlenmiştir.

7- TCY.nın 125. madde metninde nitelikli hakaret durumunda verilmesi öngörülen en az bir yıl cezanın adli para cezası mı yoksa hapis cezası mı olduğu açık olmamakla birlikte hükümdeki “bir yıl” ibaresinden adli para cezası ve hapis cezasının anlaşılması gerekir.

Maddenin 1. fıkrasında hakaret suçuna ilişkin ceza adli para ya da hapis cezası seçimlik olarak öngörülmüştür.

TCY.nın 50/2. maddesi uyarınca “suç tanımında hapis cezası ile adli para cezasının seçenek olarak öngörüldüğü hallerde, hapis cezasına hükmedilmişse; bu ceza artık adli para cezasına çevrilmez “

Suçun nitelikli hallerine ilişkin 3. fıkrasındaki hükmün en az bir yıl hapis cezası olarak anlaşılması gerektiğinin ileri sürülmesi halinde, bu bir zorunluluk kabul edildiğine göre, alt sınırdan 1 yıl olarak belirlenen hapis cezasının adli para cezasına çevrilmesinin olanaklı olduğunu düşünmek gerekir. Bu du-

rum TCY.nın 50/2. maddesi gereği engellenemez. Dolayısıyla sonuç hapis cezasının paraya çevrilebilmesi olanaklı ise önce hapis cezası verip sonra bu cezayı paraya çevirmek yerine, 1. fıkra uyarınca doğrudan adli para cezasına hükmedilmesi yasal ve hukuka uygundur.

2- Sanığın emniyet müdürlüğü önünde nöbet tutan ve kendisine karşı bir görev ifa etmeyen polis memuruna “yata yata para kazanıyorsunuz şerefsizler” diyerek hakaret etmesinin bir görevden dolayı değil, görev sırasında gerçekleşmesi karşısında TCY.nın 125/3, maddesinin uygulanamayacağına gözetilmemiş olması hukuka aykırıdır.

Açıklanan nedenlerle, Yargıtay C.Başsavcılığının tebliğnamelerindeki görüş yerinde bulunduğundan, Niğde Sulh Ceza Mahkemesinin 06.02.2007 tarih ve 2007/164-103 sayılı kararının CYY.nın 309. maddesi:Kanun Yararına Bozulmasına, ancak yakınan K. E şikayetinden vazgeçtiğinden sanık hakkındaki kamu davasının 5237 sayılı TCY.nın 73/1 131/1 ve 5271 sayılı CYY.nın 223/8, 309/4-c maddesi uyarınca düşürülmesine” karar verilmiştir.

Yargıtay C.Başsavcılığı ise 30.06.2008 gün ve 35109 sayı ile;

“Kamu görevlisine karşı görevinden dolayı hakaret suçunda, hakaretin yalnızca görevin yerine getiriliş biçimiyle ilgili olması şart değildir. Hakaret, kamu görevlisinin görevine veya görevin yerine getiriliş biçimine yönelik olabilir. Herhangi bir kamu görevine karşı duyulan düşmanlık sebebiyle o görevi ifa eden veya etmiş olan görevliye hakarete de illiyet bağının varlığının kabulü gerekmektedir. Bu bağlamda, yerine getirilmekte olan veya yerine getirilen görevin, yalnızca bir kişiye (sanığa) karşı ifa edilmesi zorunluluğu yoktur. Nitekim, madde metni ve gerekçesinde de hakarete konu olan görevin, mutlaka bir kişiye (sanığa) karşı yapılmakta olan veya yapılan bir görev olması gerektiğine ilişkin bir sınırlama bulunmamaktadır. Ayrıca madde ve gerekçesine göre, görevin yapılması sırasında veya yapılmasından sonra görev nedeniyle işlenen hakaret ile bu suç oluşabilir.

Somut olayda, kamu görevlisi güvenlik nedeniyle emniyet müdürlüğü önünde nöbet sırasında sanığın hakaret eylemi, kamu görevlisinin yaptığı görevin yerine getiriliş biçimi ile ilgilidir, mağdurun ifa ettiği görev nedeniyledir. Sanığın kamu görevlisinin yaptığı görevin yerine getiriliş biçimine yönelik olan hakaretinin, kamu görevlisine karşı görevinden dolayı işlediğinin kabulü gerekmektedir. Yerine getirilmekte olan görevi aşağılamak biçimindeki sözlerin, sanığa karşı bir görev ifa edilmediğinden bahisle görev sırasında gerçekleştiğinin kabulünün hukuka aykırı olduğu kanaatine varılmıştır” görüşüyle itiraz yasa yoluna başvurarak, 4. Daire kararının kaldırılmasına ve Adalet Bakanlığının yasa yararına bozma isteminin reddine karar verilmesi isteminde bulunmuştur.

Dosya Birinci Başkanlığa gönderilmekle, Yargıtay Ceza Genel Kurulunca değerlendirilmiş ve açıklanan gerekçelerle karara bağlanmıştır.

Ceza Genel Kurulu Kararı

Sanığın hakaret suçundan cezalandırılmasına karar verilen olayda, Özel Daire ile Yargıtay C.Başsavcılığı arasında çözülmesi gereken hukuki sorun, dosya kapsamına göre sabit nöbet tutan polis memuruna “yata yata para kazanıyorsunuz, şerefsizler” sözlerinin basit hakaret suçunu mu yoksa nitelikli hakaret suçunu mu oluşturduğu, buna bağlı olarak da soruşturulması ve kovuşturulmasının şikayete bağlı bulunup bulunmadığının belirlenmesine ilişkindir.

Hakaret suçu 5237 sayılı TCY.nun İkinci Kitabında “Kişilere Karşı Suçlar” başlıklı ikinci kısmında “Şerefe Karşı Suçlar” başlıklı 8. bölümde 125. maddede düzenlenmiştir.

Maddenin birinci fıkrasında suçun temel şekli, üçüncü fıkrasında ise nitelikli halleri düzenlenmiştir. Aynı Yasanın 131/1. maddesi uyarınca, kamu görevlisine görevinden dolayı hakaret dışında kalan hakaret suçlarının takibi şikayete bağlıdır.

Uyuşmazlık konusunu ilgilendiren “kamu görevlisine görevinden dolayı hakaret” suçunun incelenmesinde yarar vardır.

5237 sayılı TCY.daki düzenleme, 765 sayılı TCY.ndan farklıdır. 765 sayılı Yasa döneminde memura hakaret halleri cezalandırılmış olup, memura görev sırasında herhangi bir nedenle hakaret edilmesi hali dahi nitelikli hal olarak düzenlenmiştir. 5237 sayılı Yasada ise, memur kavramına göre daha geniş bir kapsama sahip “kamu görevlisi” esas kabul edilmiş ve yalnızca kamu görevlisine görevinden dolayı hakaret edilmesi nitelikli hal olarak kabul edilmiştir. Görev sırasında görevinden dolayı olmayan hakaretler ise 125. maddenin 1. fıkrasında düzenlenen basit hakaret suçunu oluşturacak ve soruşturulması ve kovuşturulması da mağdurun şikayetine bağlı olacaktır.

“Görevinden dolayı” kavramından ne anlaşılması gerektiğine gelince; yapılan kamu görevi ile hakaret eylemi arasında nedensellik bağının bulunması gerekmektedir. Hakim bu nedensellik bağının bulunup bulunmadığını saptayarak, eylemin, suçun basit haline mi yoksa nitelikli haline mi uyduğunu belirleyecektir. Bu saptama yapılırken, hakaret eylemlerine muhatap olan kamu görevlisinin faile karşı doğrudan veya dolaylı görev yapması koşulu aranmayacaktır. Zira, hakaret doğrudan görevle ilgili olabileceği gibi, görevin yerine getiriliş yöntemi ya da sonuçları ile ilgili de olabilir.

Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 30.11.1992 gün ve 303-320 sayılı kararında da aynı esas kabul edilerek, hakaret suçunun görev dolayısıyla işlenmesinde aranacak hususun, hukuka uygun bir surette yapılan görevin hakaret nedeni oluşturmasının olduğu vurgulanmış, bir kamu görevine karşı duyulan düşmanlık nedeni ile görevi ifa eden veya etmiş olan görevliye yönelik bir hakaretle de o görevle suç arasında nedensellik bağı bulunduğu kabul edilmiştir.

Bu açıklamalar ışığında somut olay değerlendirildiğinde;

Olay günü sanık, emniyet müdürlüğü binası önünde nöbet tutmakta olan polis memuru mağdura hitap ettiği anlaşılacak şekilde, “yata yata para kazanıyor şerefsizler” demiştir. Sanığın söylediği sözlerin tahkir edici nitelikte olduğunda ve

YARGITAY KARARLARI İŞİĞİNDA
HAKARET SUÇLARI

hakaret içerdiğinde, keza mağdur polisin kamu görevlisi olduğu hususlarında bir kuşku bulunmamaktadır. Sanık ile mağdur önceden birbirlerini tanımamakta ve aralarında, kin ve düşmanlık da bulunmamaktadır. Sanığın, polislik görevine duyduğu düşmanlık ve görevin yerine getiriliş şekline yönelik olarak söylediği hakaret içeren sözler ile mağdur tarafından ifa edilen kamu görevi arasında nedensellik bağı bulunduğu açıktır.

Sanığın eylemi, 5237 sayılı TCY.nın 125. maddesinin 3. fıkrasının (a) bendindeki suça uymaktadır ve aynı Yasanın 131/1. maddesi uyarınca kendiliğinden soruşturulacak ve kovuşturulacak nitelikte bir suçtur. O halde Özel Dairece, sanığa yönelik bir görev ifa edilmemesi nedeniyle hakaret suçunun nitelikli halinin oluşmadığının kabulü ve kamu davasının şikayetten vazgeçme nedeniyle düşürülmesine karar verilmesi yasaya aykırıdır.

Bu itibarla haklı nedenlere dayanan Yargıtay C.Başsavcılığı itirazının kabulüne karar verilmelidir.

Çoğunluk görüşüne katılmayan Kurul Üyeleri ise, "Özel Dairece benimsenen gerekçe isabetli olup, Yargıtay C.Başsavcılığı itirazının reddine karar verilmelidir." görüşüyle karşı oy kullanmışlardır.

SONUÇ :

Açıklanan nedenlerle;

1-Yargıtay C.Başsavcılığı itirazının KABULÜNE,

2-Yargıtay 4. Ceza Dairesinin 06.05.2008 gün ve 3635-8577 sayılı kararının KALDIRILMASINA,

3-Adalet Bakanlığının 05.06.2007 ve 07.02.2008 tarihli yasa yararına bozma istemlerinin REDDİNE,

4-Dosyanın mahalline gönderilmek üzere Yargıtay C.Başsavcılığına tevdiine,

15.07.2008 tarihinde yapılan birinci müzakerede yasal çoğunluk sağlanamadığından 23.09.2008 günü yapılan ikinci müzakerede oyçokluğu ile karar verildi. “(Yar. CGK, 23.09.2008, E.2008/4-180, K.2008/205) (www.adalet.org)

“Avukat sanığın katılan hakimin verdiği kararı temyiz ettiği dilekçede, “... gerçekleri karartıp gizleyerek... veya bilerek yapılan haksızlığı saklamaya çalışması... gerçekler saptırılmaya çalışılmış... demagoji yapılmıştır...” gibi sözlerinin savunma sınırını aştığı, katılanın onur, şeref ve saygınlığını incitici değer yargıları içerdiği gözetilmelidir.” (Yar. 4CD, 14.04.2008, E.2008/4079, K.2008/6499)(YKD, 8/2008)

“Sanığın yargılandığı oturumda tanık olan oğlu dinlenirken uyarılara rağmen müdahale edip, “çocuğa ne biçim soru soruyorsun, onu ben mi bildirdim, ne istiyorsan onu yaz.” Demesi nedeniyle duruşma salonundan çıkarıldığı, tekrar içeri alındığında da, “baba olarak hakkım yok mu, çocuğum neden yargılanıyor, ne biliyorsan onu yaz.” Biçimindeki sözleri duruşma düzenini bozucu davranış olup, ne suretle küçültücü olduğu açıklanmalıdır.” (Yar. 4CD, 28.11.2007, E.2006/6474, K.2007/10085)(YKD, 4/2008)

“Hakaret eylemi cep telefonu ile mesaj yazarak işlendiğine göre, 125/2. maddedeki suçun olduğu gözetilmelidir.” (Yar. 3CD, 02.04.2008, E.2007/13880, K.2008/3381)(YKD, 1/2009)

“1- Sanık Cumhuriyet Savcısının, hakkında düzenlenen sicil fişinin iptali için idare mahkemesine açtığı davada ,davalı Adalet Bakanlığının 29.11.2005 tarihli savunma dilekçesine yanıt niteliğinde 16.1.2006 tarihli dilekçesinde ,katılan Cumhuriyet Başsavcısının “birinci sınıfa ayrılamaz “görüşünü içeren sicil fişini kasten ve art niyetli olarak düzenlediğini iddia etmesi karşısında , “katılanın hukuki bilgisinin yetersiz olduğu, temsil kabiliyetinin bulunmadığı , kindar bir yapıya sahip bulunduğu “yolundaki olumsuz değerlendirmelerinin somut olaylara dayanıp dayanmadığının ve dava konusuyla (uyuşmazlıkla) ilişkili olup olmadığının saptanabilmesi açısından 16.1.2006 tarihli dilekçede gösterilen tanıkların dinlenme-

si ,ilgili soruşturma dosyalarının incelenmesi ve tüm kanıtlar birlikte değerlendirilip ,suç oluşturduğu kabul edilen sözlerin ,davalı idarenin savunma dilekçesi içeriği de gözetilerek iddia ve savunma hakkının kullanılması kapsamında değerlendirilip değerlendirilemeyeceğinin tartışılması gerekirken eksik soruşturma ile yetersiz gerekçeyle karar verilmesi,

2- Kabule göre;

a) Davalı Adalet Bakanlığının idare mahkemesine gönderdiği savunmasına verilen yanıt dilekçesi içeriğiyle işlenen görevliye yoklukta hakaret suçunda aleniyet ögesinin oluşmadığı gözetilmeden sanığa verilen cezanın TCY'nun 125/4 maddesiyle arttırılması,

b) Kamu görevlisine karşı görevinden dolayı hakaret suçundan hükmedilecek temel cezanın hapis olduğunun düşünülmemesi, bozmayı gerektirmiştir.” (Yar. 4 CD, 2007, E.2007/10362, K.2007/1875)(www.adalet.org)

“**Hükmolunan** tazminata göre kişisel davacı yararına nispi avukatlık ücretine karar verilmemiş ise de, aleyhe temyiz olmadığından bozmayı gerektirmemiş yapılan incelemede başkaca nedenler yerinde görülmemiştir.

Ancak;

1-Sanık X hakkında yoklukta hakaret eylemi nedeni ile ihtilat Ögesinin ne suretle oluştuğu tartışılıp açıklanmadan hükümlülük kararı verilmesi

2-Sanıklar hakkında CMK 231. maddesi uyarınca hükmün açıklanması olanağının bulunup bulunmadığının tartışılmaması

3-Reddedilen tazminat miktarına göre sanıklar yararına avukatlık ücretinin hükmolunması gerekliliğinin gözetilmemesi nedeni ile bozmaya hükmedilmiştir. “

Not : (Yerel mahkemece sanıklar hakkında hakaret suçundan hapis ve adli para cezası verilmiş, bu hapis cezaları para cezasına çevrilmiş ve cezalar içtima edilmiştir. Bunun yanında

sanıklardan ikisi hakkında 1,000 YTL manevi tazminata hükmedilmiş ve vekalet ücreti de maktu olarak hükmedilmiştir.)

(Yar.4CD,2007,E.2006/3295,K.2007/6042) (www.adalet.org)

“Sövmeye suçundan sanığın yapılan yargılaması sonucunda;

mahkumiyetine dair (Ç.....)Sulh Ceza Mahkemesinden verilen 5.10.2005 tarihli hükmün Yargıtayca incelenmesi sanık tarafından istenmekle dosya Yargıtay C.Başsavcılığının 23.5.2006 tarihli tebliğnamesiyle dairemize gelmekle yapılan inceleme sonunda gereği düşünüldü.

Dosya içeriğine göre sair temyiz itirazları yerinde görülmemiştir. Ancak,

1-5237 sayılı TCK.nun73/8.maddesiyle 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 253. ve 254.maddeleri uyarınca,önce sanığa,suç ve fiilinden doğmuş olan zararın tümünü veya bunun büyük bir kısmını ödemeyi veya zararları gidermeyi kabul edip etmediği sorulduktan sonra kabul ettiği takdirde, mağdura veya varsa vekiline veya kanunî temsilcisine bildirilmesi gerektiği gözetilmeden, usulüne uygun uzlaştırma işlemleri yapılmadan eksik inceleme ile yazılı şekilde hüküm kurulması,

2-5237 Sayılı TCK'nın 7.ve 5252 Sayılı Kanunun 9.maddeleri uyarınca sanığın eyleminin uyduğu kabul edilen her iki yasanın ilgili tüm hükümleri olaya ayrı ayrı uygulanmak suretiyle sonuçların belirlenmesi, hükümde 5237 sayılı TCK.125.maddesindeki cezaların seçimlik olduğu gözetilerek hapis veya adli para cezasından hangisinin tercih edildiğinin ve ne miktar ceza tayin edileceğinin de gösterilmesi,bu şekilde bulunacak sonuç cezaların karşılaştırılması ve sonucuna göre lehe olan kanunun belirlenmesi gerekirken açıklanan şekilde ve denetime olanak verecek biçimde değerlendirme yapılmadan soyut olarak 765 Sayılı TCK'nın 482/2.maddesinin lehe olduğu kabul edilerek yazılı şekilde hüküm kurulması,

3-5275 Sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkındaki Yasada Cumhuriyet Savcısının hükümlüye ödeme emri

tebliğı üzerine belli süre içinde ödenmeyen para cezalarına gecikme zammı uygulanacağına ilişkin herhangi bir düzenleme bulunmadığından, 647 Sayılı Yasanın 5/5 maddesi uyarınca gecikme zammına hükmedilemeyeceğinin gözetilmemesi, bozmayı gerektirmiş, sanığın temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülmiş olduğundan hükmün bu sebeplerden dolayı isteme aykırı olarak bozulmasına 18.12.2006 tarihinde oybirliğiyle karar verildi “(Yar. 2 CD, 2006, E.2006/5780, K.2006/20416)(www.adalet.org)

“**Sanığın** müdahillerin yüzüne karşı, aleni ortamda sarf ettiği “Orospuluk, fahişelik yapıyorsunuz, ikinizi de (A) baş komiser satıyor” sözlerinin madde-i mahsusa, yani belli bir fiilin isnat edilmesi suretiyle, namus ve haysiyete dokunacak nitelikte olması karşısında, 765 sayılı TCK’nın 480/3 maddesi kapsamında değerlendirilmesi ve bu suçla ilgili delilleri değerlendirmenin Asliye Ceza Mahkemesinin görevi dahilinde olduğundan görevsizlik kararı verilmesi gerektiği gözetilmeden davaya devam edilerek yazılı şekilde esasa ilişkin hüküm kurulması, bozmayı gerektirmiştir. Bu nedenle 27.02.2006 tarihinde oybirliği ile karar verilmiştir. “(Yar. 2 CD, 27.02.2006, E.2005/4312, K.2006/3240)(www.adalet.org)

“**Sövme** suçundan sanık İ.’un yapılan yargılaması sonucunda; mahkumiyetine dair (A.) Sulh Ceza Mahkemesinden verilen 13.3.2002 tarihli hükmün Yargıtay’ca incelenmesi sanık tarafından istenmekle ve dosya C. Başsavcılığı’nın 16.10.2002 tarihli tebliğnamesiyle dairemize gelmekle yapılan inceleme sonunda gereği düşünöldü.

Sanık hakkında sövme suçundan açılan kamu davasının yapılan yargılaması sonucunda, eylemin 765 Sayılı TCK’nın 482/3. maddesine uygun gerçekleştiğinin kabulü ile kurulan hükmün sanık tarafından temyizi üzerine yapılan incelemesinde:

12.10.2004 gün ve 25611 sayılı Resmi Gazete ile yayımlanarak 1.6.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununun 7. maddesinin 2. fıkrasında “suçun işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanun ile sonradan yürürlüğe giren

kanunların hükümleri farklı ise, failin lehine olan kanun uygulanır ve infaz olunur” şeklinde düzenleme yapılmış, 5252 Sayılı Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 9. maddesinde ise, lehe olan hükümlerin uygulanması usulleri belirlenmiş, bu kanunun 12. maddesi ile de 765 Sayılı Türk Ceza Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır. Ayrıca 1.6.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ile yargılamanın nasıl yapılacağına ilişkin kurallar yeniden düzenlenmiş, 5320 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 18. maddesi ile de, 1412 Sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır.

5237 Sayılı TCK'nın 125.maddesinde düzenlenen ve sanığın eylemine uyan hakaret suçunun aynı kanunun 131/1. maddesi gereğince kamu görevlisine karşı görevinden dolayı işlenmesi hali hariç olmak üzere soruşturulması ve kovuşturulmasının şikayete bağlı olması ve mağdurun şikayetçi olması karşısında aynı kanunun 73.maddesiyle 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 253 ve 254. maddeleri gereğince uzlaştırma işlemi yapıp sonucuna göre karar verilmesi gerekir.

Açıklanan tüm bu düzenlemelerin hüküm tarihinden sonra yürürlüğe girmiş olması karşısında 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununun 7. maddesi ile 5252 Sayılı Kanunun 9. maddesi uyarınca sanığın hukuki durumunun yeniden değerlendirilmesinde zorunluluk bulunması,

Bozmayı gerektirmiş, sanığın temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülmemiş olduğundan sair yönleri incelenmeyen hükmün bu sebepten dolayı bozulmasına, 24.10.2005 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.” (Yar.2CD,2005,E.2004/15580 ,K.2005/23164)(www.adalet.org)

“Basın yoluyla hakaret suçundan sanık Cevdet'in 5237 sayılı TCY'nin 125/1, 62, 52. maddeleri uyarınca 1.500 YTL adli para cezasıyla cezalandırılmasına ilişkin (Zonguldak İkinci Asliye Ceza Mahkemesi)'nin 07.12.2006 tarihli ve 2006/328-809 sayılı karar aleyhine Adalet Bakanlığı'nca verilen 03.05.2007

gün ve 23486 sayılı Yasa Yararına Bozma isteğini içeren Yargıtay C.Başsavcılığının 07.06.2007 gün ve 98024 sayılı tebliğnamesiyle birlikte dava dosyası Daireye gönderilmekle incelendi ve gereği görüldü:

Tebliğnamede; "24.10.2005 tarihli yerel D... H... gazetesinde yer alan "Nalina da mihına da yalak" başlıklı yazı sebebiyle sanık hakkında açılan kamu davasının 5187 sayılı Kanun'un 26. maddesinde belirtilen 2 aylık hak düşürücü sürenin dolmasından sonra 18.04.2006 tarihinde açılmış olması karşısında, sanık hakkındaki kamu davasının düşürülmesine karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm kurulmasında isabet görülmemiştir" denilmektedir.

5187 sayılı Basın Yasası'nın 26/1. maddesi uyarınca, günlük süreli yayınlardan olan gazeteler bakımından dava açma süresi iki aydır. Bu süre zamanaşımı süresi olmayıp, hak düşürücü süre olduğundan, kamu davasının mutlaka iki aylık süre geçirilmeden açılmasında zorunluluk bulunmaktadır. Süre başlangıcı ise anılan maddenin 2. fıkrası gereği, basılmış C.Başsavcılığına teslim tarihi veya suçu oluşturan fiilin C.Başsavcılığınca öğrenildiği tarihtir. Dosyada yer alan yakınma dilekçesinin C.Başsavcılığına verilme tarihi 06.12.2005 olup, suçun C.Başsavcılığınca en geç bu tarihte öğrenilmesine ve bu durumda kamu davasının bu tarihten itibaren iki ay içerisinde açılması gerekmesine karşın, sanık hakkında kamu davası 18.04.2006 düzenleme, 27.04.2006 havale tarihli iddianame ile açılmıştır. O halde, açılan dava 5187 sayılı Yasa'nın 26/1. maddesinde belirtilen süreler içinde açılmamıştır. Bu nedenle mahkemenin düşme, kararı vermesi yerine duruşmaya devamla mahkumiyet kararı vermesi yasaya aykırı bulunmakla, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nın tebliğnamesinde yer alan düşüncesi dosya içeriğine göre yerinde görüldüğünden, 5271 sayılı CYY'nin 309. maddesi uyarınca, Zonguldak İkinci Asliye Ceza Mahkemesi'nin 07.12.2006 tarihli ve 2006/328-809 sayılı kararının yasa yararına (bozulmasına),

5271 sayılı CMK'nın 309/4-d maddesine göre, karardaki hukuka aykırılık hükümlünün cezasının kaldırılmasını ge-

rektirmekle; sanık hakkında açılan kamu davası süresinde açılmadığından 5187 sayılı Basın Yasası'nın 26/1 ve 5271 sayılı CYY'nin 223/8. maddesi uyarınca anılan kamu davasının düşürülmesine, yargılama giderinin kamu üzerinde bırakılmasına, karardaki öbür hususların olduğu gibi bırakılmasına, 28.11.2007 tarihinde oybirliğiyle karar verildi. "(Yar. 4 CD, 28.11.2007, E.2007/7328, K.2007/10102)(YKD, 02/2008)

"Sövmeye suçundan sanık Orhan'ın yapılan yargılaması sonucunda; mahkumiyetine dair (Marmara Ereğlisi Sulh Ceza Mahkemesinden verilen 25.05.2004 tarihli hükmün Yargıtay'ca incelenmesi sanık tarafından istenmekle ve dosya C.Başsavcılığının 25.04.2005 tarihli tebliğnamesiyle Dairemize gelmekle yapılan inceleme sonunda gereği düşünüldü.

Sanık hakkında sövmeye suçundan açılan kamu davasının yapılan yargılaması sonucunda, eylemin 765 sayılı TCK'nın 482/2. maddesine uygun gerçekleştiğinin kabulü ile kurulan hükmün sanık tarafından temyizi üzerine yapılan incelemesinde:

1- Belediyede zabıta memuru olarak görev yapan müşteki ile sanık arasında gazete okuma yüzünden çıkan tartışmada, sanığın müştekiye "gazeten kadar konuş" şeklinde sözler söyleyerek gazeteyi müştekinin yüzüne karşı fırlatması şeklinde gerçekleşen olayda, sanığın müştekiye karşı, görev başında ancak görevden kaynaklanmayan bir nedenle sövmeye suçunu işlediğinin anlaşılmasına göre, sanığın eyleminin 765 sayılı TCK'nın 266/1-267. maddelerinde belirtilen suçu oluşturabileceği, bu durumda davaya bakmanın, delilleri takdir ve değerlendirmenin Asliye Ceza Mahkemesine ait olacağı gözetilerek görevsizlik kararı verilmesi yerine Sulh Ceza Mahkemesince duruşmaya devamla esas hakkında hüküm kurulması,

2- 12.10.2004 gün ve 25611 sayılı Resmi Gazete ile yayımlanarak 01.06.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 7. maddesinin 2. fıkrasında "suçun işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanun ile sonradan yürürlüğe giren kanunların hükümleri farklı ise, failin lehine olan kanun uygulanır ve infaz olunur" şeklinde düzenleme yapılmış, 5252

sayılı Türk Ceza Kanunu'nun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'un 9. maddesinde ise, lehe olan hükümlerin uygulanması usulleri belirlenmiş, bu Kanun'un 12. maddesi ile de 765 sayılı Türk Ceza Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır. Ayrıca 01.06.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ile yargılamanın nasıl yapılacağına ilişkin kurallar yeniden düzenlenmiş, 5320 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'un 18. maddesi ile de, 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır.

5237 sayılı TCK'nın 125. maddesinde düzenlenen ve sanığın eylemine uyan hakaret suçunun aynı Kanununun 131/1. maddesi gereğince kamu görevlisine karşı görevinden dolayı işlenmesi hali hariç olmak üzere soruşturulması ve kovuşturulmasının şikayete bağlı olması ve mağdurun şikayetçi olması karşısında aynı Kanun'un 73. maddesiyle 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 253 ve 254. maddeleri gereğince uzlaştırma işlemi yapılıp sonucuna göre karar verilmesi gerekir.

Açıklanan tüm bu düzenlemelerin hüküm tarihinden sonra yürürlüğe girmiş olması karşısında 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 7. maddesi ile 5252 sayılı Kanun'un 9.. maddesi uyarınca sanığın hukuki durumunun yeniden değerlendirilmesinde zorunluluk bulunması,

Bozmayı gerektirmiş sanığın temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülümüş olduğundan sair yönleri incelenmeyen hükmün bu sebeplerden dolayı(bozulmasına), 27.02.2006 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.(Yar. 2 CD, 27.02.2006, E.2005/4591, K.2006/3340)(YKD, 01/2007)

“**Vicdani** kanının oluştuğu duruşma sürecini yansıtan tutanaklar, belgeler ve gerekçe içeriğine göre yapılan incelemede,

Suç yüklemek suretiyle hakaret iddiasıyla açılan kişisel davanın 5320 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'un 9/2. maddesi ile kamu davasına dönüştürülmesi ve bu davalar hakkında aynı

Kanun'un 9/4. maddesi uyarınca CMK ve 5237 sayılı YTCK'da öngörülen uzlaşmaya ilişkin hükümlerin uygulanmasının gerekmesi karşısında sanıkların hukuksal durumunun, davaya C. Savcısının da dahil edilmesi ve uzlaşma hükümlerinin uygulanması sonrasında belirlenmesi zorunluluğu,

Bozmayı gerektirmiş ve kişisel davacı Nejat'ın temyiz nedenleri yerinde görüldüğünden tebliğnamedeki onama düşüncesinin reddiyle hükümlerin başkaca yönleri incelenmeksizin (bozulmasına), yargılamanın bozma öncesi aşamadan başlayarak sürdürülüp sonuçlandırılmak üzere dosyanın esas/hüküm mahkemesine gönderilmesine, 17.04.2006 tarihinde oybirliğiyle karar verildi." (Yar. 4 CD, 17.04.2006, E.2004/5947, K.2006/9479)(YKD, 01/2007)

"Sövme suçundan sanık Ali Kemal'in yapılan yargılaması sonunda: Beraatine dair (Trabzon Sulh Ceza Mahkemesi)'nden verilen 30.09.2004 tarihli hükmün Yargıtay'ca incelenmesi şahsi davacı vekili tarafından istenmekle ve dosya C.Başsavcılığının 12.09.2005 tarihli tebliğnamesiyle Dairemize gelmekle yapılan inceleme sonunda gereği düşünüldü.

Sanığın, C.Savcılığına verdiği şikayet dilekçesi, tazminat davası sırasında mahkemeye verdiği cevap dilekçesi ve beyanlarında; şahsi davacıya yönelik "çok kısa ve yırtmaçlı etekler giyerek, bacak bacak üstüne atarak kasıklarına kadar bacaklarının tamamını edebe aykırı şekilde bize göstermekteler, huzurumuzu kaçırıp bizi iğrendirmekte ve halkın kendilerini nasıl kerhen seyrettiklerini umursamamaktadırlar" dediği ve bu sözlerin şahsi davacının şeref ve haysiyetini zedeleyici, iddia ve şikayet hakkının hududunu aşar nitelikte olduğu nazara alınmadan, sanığın sövme suçundan mahkumiyeti yerine olmayan gerekçelerle beraatine karar verilmesi,

Bozmayı gerektirmiş, şahsi davacı vekilinin temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülmüş olduğundan hükmün bu sebeplerden dolayı istem gibi (bozulmasına), 06.04.2006 gününde oybirliğiyle karar verildi. "(Yar. 2 CD, 06.04.2006, E.2005/8614, K.2006/6926)

“**Hakaret** suçundan sanık S’nin yapılan yargılaması sonunda:

1- 5237 sayılı TCK’nın 7. ve 5252 sayılı Kanun’un 9. maddeleri uyarınca sanığın eyleminin uyduğu kabul edilen 765 sayılı TCK ve 5237 sayılı TCK’nın tüm hükümleri olaya ayrı ayrı uygulanmak suretiyle sonuçların belirlenmesi, bu şekilde belirlenen sonuç cezaların karşılaştırılması ve sonucuna göre lehe olan kanunun belirlenmesi gerekirken, açıklanan şekilde ve denetime olanak verecek biçimde cezalar hesaplanıp sonuçlar belirlenmeden ve sövme suçunun 5237 sayılı TCK’nın 125/1. maddesinde düzenlenen yaptırımının seçimlik ceza olduğu ve tercih olunacak ceza belirlendikten sonra hangi kanunun sanık lehine olduğunun değerlendirilmesi gerektiği gözetilmeden, soyut olarak 765 sayılı TCK’nın sanık lehine olduğu belirtilerek yazılı şekilde hüküm kurulması,

2- Hükümden sonra 19.12.2006 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak aynı gün yürürlüğe giren” 5560 sayılı Yasa’nın 23. maddesi ile değişik 5271 sayılı CMY’nin 231. maddesi uyarınca; soruşturulması ve kovuşturulması . şikayete bağlı suçla ilgili olarak yapılan yargılama sonucunda hükmolunan cezanın tür ve süresine göre hükmün açıklanmasının geri bırakılıp bırakılmayacağı hususunun değerlendirilmesinde zorunluluk bulunması,

Bozmayı gerektirmiş, sanığın temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülmuş olduğundan, hükmün bu sebeplerden dolayı (**bozulmasına**), 31.01.2007 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.” (Yar. 2 CD, 31.01.2007, E.2006/7620, K.2007/1092)(YKD, 05/2007)

“**Vicdani** kanının oluştuğu duruşma sürecini yansıtan tutanaklar, belgeler ve gerekçe içeriğine göre yapılan incelemede,

1.Yargılama ve olayın kanıtlanmasına ilişkin gerekçe: Sanığa yükletilen yaralama eylemiyle ulaşılan çözümü haklı kılıcı zorunlu öğelerinin ve bu eylemin sanık tarafından işlendiğinin Yasaya uygun olarak yürütülen duruşma sonucu saptandığı, bütün kanıtlarla aşamalarda ileri sürülen iddia ve sa-

vunmaların temyiz denetimini sağlayacak biçimde ve eksiksiz sergilendiği, özleri değiştirilmeksizin tartışıldığı, vicdani kanının kesin, tutarlı ve çelişmeyen verilere dayandırıldığı; böylece olaylara ilişkin sorunlarda gerekçenin yeterli bulunduğu,

Hukuksal tanı: Eylemin doğru olarak nitelendirildiği ve Yasada öngörülen suç tipine uyduğu,

Yaptırım: Cezanın yasal bağlamda uygulandığı,

Anlaşıldığından sanık Tarık müdafinin ileri sürdüğü nedenler yerinde görülmemiş olmakla, tebliğnameye uygun olarak, temyiz davasının esastan reddiyle hükmün onanmasına,

2.Görevliye etkin direnme, görevliye sövme suçlarına ilişkin hükümlere yönelik temyize gelince;

Başkaca nedenler yerinde görülmemiştir.

Ancak; sanığın etkin direnme eylemi ile birlikte işlediği görevlilere sövme eylemlerinin 5237 sayılı TCY'nin 265. maddesinde öngörülen "...engellemek amacıyla cebir ve tehdit..." kapsamının dışında olması karşısında, TCY'nin 265 ve 125/3-a, 43/2. maddelerine uygun iki ayrı suçtan hüküm kurulması gerekirken, sövme eyleminin etkin direnme suçunun ögesi olmadığı gözetilmeden içinde eritilerek tek suçtan hükümlülük kararı verilmesi,

Yasaya aykırı ve o yer C.Savcısıyla sanık Tarık müdafinin temyiz nedenleri yerinde görüldüğünden tebliğnamedeki onama düşüncesinin reddiyle hükümlerin bozulmasına, yargılamanın bozma öncesi aşamadan başlayarak sürdürülüp sonuçlandırılmak üzere dosyanın esas/hüküm mahkemesine gönderilmesine, 07.09.2007 tarihinde oybirliğiyle karar verildi." (Yar. 4 CD, 07.09.2007, E. 2007/7672 K.2007/6710)(YKD, 11/2007)

"Sanık hakkında sövme suçundan açılan kamu davasının yapılan yargılaması sonunda, eylemin 765 sayılı TCK nun 482/3 maddesine uygun gerçekleştiğinin kabulü ile kurulan hükmün sanık ve o yer C.Savcıları tarafından temyizi üzerine yapılan

incelemesinde; 5237 sayılı kanunun 125.maddesinde düzenlenen ve sanığın eylemine uyan hakaret suçunun aynı kanunun 131/1 maddesi gereğince kamu görevlisine karşı görevinden dolayı işlenmesi hali hariç olmak üzere soruşturulması ve kovuşturulmasının şikayete bağlı olması karşısında aynı kanunun 73.maddesiyle 5271 sayılı CMK nun 253 ve 254.maddeleri gereğince uzlaştırma işlemi yapılıp sonucuna göre karar verilmesi gerekir. “ (Yar. 2CD, 2005, E.2003/22626,K.2005/14079) (www.adalet.org)

“**Şikayete** bağlı sövme suçunda,5237 TCK 73/8. ve 5271 CMK 253-254.maddeleri gereği uzlaştırma işlemleri yapılmadan eksik inceleme ile hüküm kurulduğundanbozulmasına 21.09.2006 günü oy birliği ile karar verildi. “

NOT: Suç tarihi 1.6.2005 öncesi Sanık yargılamanın tüm aşamalarında suçu kabullenmiyor. Gerekçede sanık suçlamayı kabul etmediği için uzlaşma hükümlerinin uygulanmadığı belirtilmiştir.” (Yar. 2CD, 2006, E.2006/1210, K.2006/14983)(www.adalet.org)

“**Dosya** içeriğine göre sair temyiz itirazları yerinde görülmemiştir. Ancak,

1-5237 sayılı TCK.nun73/8.maddesiyle 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 253. ve 254.maddeleri uyarınca, önce sanığa,suçu ve fiilinden doğmuş olan zararın tümünü veya bunun büyük bir kısmını ödemeyi veya zararları gidermeyi kabul edip etmediği sorulduktan sonra kabul ettiği takdirde, mağdura veya varsa vekiline veya kanunî temsilcisine bildirilmesi gerektiği gözetilmeden, usulüne uygun uzlaştırma işlemleri yapılmadan eksik inceleme ile yazılı şekilde hüküm kurulması,

2-5237 Sayılı TCK.nun 7.ve 5252 Sayılı Kanunun 9.maddeleri uyarınca sanığın eyleminin uyduğu kabul edilen her iki yasanın ilgili tüm hükümleri olaya ayrı ayrı uygulanmak suretiyle sonuçların belirlenmesi, hükümde 5237 sayılı TCK.125. maddesindeki cezaların seçimlik olduğu gözetilerek hapis veya adli para cezasından hangisinin tercih edildiğinin ve ne

miktar ceza tayin edileceğinin de gösterilmesi, bu şekilde bulunacak sonuç cezaların karşılaştırılması ve sonucuna göre lehe olan kanunun belirlenmesi gerekirken açıklanan şekilde ve denetime olanak verecek biçimde değerlendirme yapılmadan soyut olarak 765 Sayılı TCK nun 482/2. maddesinin lehe olduğu kabul edilerek yazılı şekilde hüküm kurulması,

3-5275 Sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkındaki Yasada Cumhuriyet Savcısının hükümlüye ödeme emri tebliği üzerine belli süre içinde ödenmeyen para cezalarına gecikme zammı uygulanacağına ilişkin herhangi bir düzenleme bulunmadığından, 647 Sayılı Yasanın 5/5 maddesi uyarınca gecikme zammına hükmedilemeyeceğinin gözetilmemesi,

Bozmayı gerektirmiş sanığın temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülmuş olduğundan hükmün bu sebeplerden dolayı isteme aykırı olarak bozulmasına 18.12.2006 tarihinde oybirliğiyle karar verildi. “(Yar. 2CD, 2006, E.2006/5780, K.2006/20416) (www.adalet.org)

“**Silahla** müessir fiil ve sövme suçlarından sanıklar (T. Y.) ve (H. Y.)’ün yapılan yargılamaları sonucunda; mahkumiyetlerine dair (S) Sulh Ceza Mahkemesinden verilen 22.6.2005 tarihli hükmün Yargıtay’ca incelenmesi o yer C. Savcısı tarafından istenmekle ve dosya C. Başsavcılığının 27.12.2005 tarihli tebliğnamesiyle dairemize gelmekle yapılan inceleme sonunda gereği düşünüldü.

1-Sanık (T.Y) hakkında silahla müessir fiil suçundan açılan kamu davasının yapılan yargılaması sonunda eylemlerinin 765 sayılı TCK’nun 456/4 ve 457/1. (ikişer kez) maddelerine uygun gerçekleştiğinin kabulü ile kurulan hükmün o yer C. Savcısı tarafından temyizi üzerine yapılan incelemesinde;

Silahla müessir fiil suçundan hükmolunan cezanın miktar ve türüne göre hükmün; 21.07.2004 tarihinde yürürlüğe giren 5219 Sayılı Kanunun 3-B maddesiyle değişik 1412 Sayılı CMUK’nun 305/1. maddesi gereğince hüküm tarihine göre temyizi mümkün olmadığından o yer C. Savcısının temyiz isteğinin aynı kanunun 317. maddesi gereğince reddine,

2-Sanık (H.Y.) hakkında sövme suçundan açılan kamu davasının yapılan yargılaması sonucunda eyleminin 765 Sayılı TCK'nun 482/3 ve 51/1. maddesine uygun gerçekleştiğinin kabulü ile kurulan hükmün o yer C. Savcısı tarafından temyizi üzerine yapılan incelemesinde;

3-Sanığa atılı sövme suçu takibi şikayete bağılı suçlardan olduğı halde, 5237 Sayılı TCK.nun 73/8. ve 5271 Sayılı CMK'nun 253 ve 254. maddeleri uyarınca uzlaştırma işlemleri yapılmadan eksik inceleme ile yazılı şekilde hüküm kurulması,

4-Yapılan uzlaştırma işlemlerinden sonuç alınmaması halinde, 5237 Sayılı TCK.nun 7. ve 5252 Sayılı Kanunun 9. maddeleri uyarınca sanığın eyleminin uyduğı kabul edilen her iki yasanın ilgili tüm hükümleri olaya ayrı ayrı uygulanmak suretiyle sonuçlar belirlenmesi, bu şekilde bulunan sonuç cezaların karşılaştırılması ve sonucuna göre lehe olan kanunun belirlenmesi gerekirken açıklanan şekilde ve denetime olanak verecek biçimde değerlendirme yapılmadan yazılı şekilde hüküm kurulması,

5-Sanığa verilen cezadan tahrik sebebiyle indirim yapılırken 765 sayılı TCK'nun 485.maddesi yerine aynı kanunun 51/1. maddesinin uygulanması,

6-Sanığın sabıkasına esas teşkil eden ilamın suç tarihi olan 15.07.2003 tarihinden sonra 26.02.2004 tarihinde infaz edildiğı gözetilmeyerek verilen cezanın TCK'nun 81/1 maddesi uyarınca tekerrür sebebiyle artırılması,

7-Sanığa hükmolunan cezanın teciline engel nitelikte sabıka kaydının bulunduğu nazara alınmayarak verilen cezanın ertelenmesine karar verilmesi,

8-Hüküm tarihinde yürürlükte bulunan 5335 Sayılı Kanunun 22. maddesi uyarınca ceza tayin edilirken 1 YTL'nin küsurunun hesaba katılmayacağına gözetilmemesi,

Bozmayı gerektirmiş o yer C. Savcısının temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülmiş olduğundan hükmün bu sebep-

lerden dolayı BOZULMASINA, 18/09/2006 tarihinde oybirliğiyle karar verildi. “(Yar. 2CD, 2006, E.2006/208, K.2006/14591) (www.adalet.org)

“Yerinde görülmeıen sair temyiz itirazlarının reddine, ancak;

5237 sayılı TCK.nun 129/3 maddesinde “hakaret suçunun karşılıklı olarak işlenmesi halinde olayın mahiyetine göre taraflardan biri veya her iki taraf hakkında verilecek cezadan indirim yapılabileceği gibi “ceza verilmesinden de vazgeçilebileceği” düzenlemesi karşısında hükmün sonuçları itibarıyla 5237 sayılı TCK.nun 129/3 maddesinin 765 sayılı TCK.nun 485/2 maddesinden daha lehe bir düzenleme olduğu gözetilmeden sanık hakkında sövme suçundan tayin olunan cezanın 765 sayılı TCK.nun 485/2 maddesi gereğince ıskatına karar verilmesi”

Bozmayı gerektirmiş katılanlar vekillerinin temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülmüş olduğundan hükmün bu sebeplerden dolayı BOZULMASINA 14.06.2007 tarihinde oybirliği ile karar verildi. “(Yar. 2CD, 2007, E.2007/2674, K.2007/8821) (www.adalet.org)

“Sövme suçundan sanık N... S...’ın yapılan yargılaması sonucunda; mahkumiyetine dair (Fatsa) Sulh Ceza Mahkemesi’nden verilen 22.04.2006 tarihli hükmün Yargıtay’ca incelenmesi O Yer C. Savcısı ve sanık tarafından istenmekle ve dosya Yargıtay C. Başsavcılığı’nın 16.11.2007 tarihli tebliğnamesiyle Dairemize gelmekle yapılan inceleme sonunda gereği düşünöldü:

1- Şahsi hakla ilgili olması sebebiyle O Yer C. Savcısının, şikayetçi olan müştekiye 5271 sayılı CMK’nın 234. maddesine göre davaya katılma talebinin olup olmasının sorulmaması hakkında hükmü temyiz etmeye yetkisi bulunmadığından temyiz isteminin 1412 sayılı CMUK’nın 317. maddesi uyarınca REDDİNE,

2- Sanığın temyiz itirazının incelenmesine gelince;

Dosya kapsamına göre sair temyiz itirazları yerinde görülmemiştir. Ancak;

Hükümden sonra 19.12.2006 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak aynı gün yürürlüğe giren 5560 sayılı Yasa’nın 23. maddesi ile değişik 5271 sayılı CMY’nin 231. maddesi uyarınca; soruşturulması ve kovuşturulması şikayete bağlı suçla ilgili olarak yapılan yargılama sonucunda hükmolunan cezanın tür ve süresine göre hükmün açıklanmasının geri bırakılıp bırakılmayacağı hususunun değerlendirilmesinde zorunluluk bulunması,

Bozmayı gerektirmiş, sanığın temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülüş olduğundan, hükmün bu sebeplerden dolayı istem gibi BOZULMASINA, 07.02.2008 gününde oybirliğiyle karar verildi. “(Yar. 2 CD, 2007, E.2007/17566, K.2008/2023) (www.adalet.org)

“**Hakaret** ve kasten yaralama suçlarından şüpheli NY hakkında yapılan soruşturma evresi sonunda Tokat Cumhuriyet Başsavcılığınca düzenlenen 04.09.2007 tarihli ve 2006/2725 soruşturma, 2007/505 sayılı İddianamenin 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 174. maddesi gereğince iadesine dair Tokat 1.Sulh Ceza Mahkemesinin 14.09.2007 tarihli ve 2007/507 iddianame değerlendirme sayılı kararına yönelik itirazın kabulüne ilişkin,Tokat 1.Asliye Ceza Mahkemesinin 20.09.2007 tarihli ve 2007/166 D.İş sayılı karar aleyhine Yüksek Adalet Bakanlığınca verilen 07.11.2007 gün ve 2007/56291 sayılı kanun yararına bozma talebine dayanılarak, dava dosyası Yargıtay C. Başsavcılığının 05.12.2007 gün ve 2007/250913 sayılı tebliğnamesiyle Dairemize gönderilmekle okundu;

Kanun yararına bozma isteyen tebliğnamede;

353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanunu’nun 20/1. maddesinde; “Er ve erbaşlar ile yedek subayların askere girmeden veya silah altına çağrılmadan önce işledikleri yukarı haddi iki yıla kadar hapis cezasını gerektiren suçlara ait davalarda, soruşturma ve kovuşturma işlemleri as-

kerliklerini bitirmelerine kadar geri bırakılır.” hükmünün yer aldığı, şüpheli NY’ın üzerine atılı bulunan 5237 sayılı TCK’nın 125/1. ve 86/2. maddelerinde belirtilen suçların yukarı had-dinin iki yılı geçmemesi karşısında, itirazın reddine karar verilmesi gerekirken,yazılı şekilde kabulüne karar verilmesinde isabet görülmediğinden,5271 sayılı CMK’nın 309. maddesi uyarınca anılan kararın bozulması lüzumu kanun yararına bozma talebine dayanılarak ihbar olunmuştur.

Gereği düşünöldü :

Kanun yararına bozma istemi yerinde göröldüğünden itiraz üzerine Tokat 1.Asliye Ceza Mahkemesince verilirp kesinleşen 20.09.2007 gün ve 2007/166 D.İş sayılı kararın 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 309. maddesinin 4. fıkrasının (a) bendi uyarınca bozulmasına, sonraki işlemlerin yerel makamlarca yerine getirilmesine 31.01.2008 tarihinde oybirliğiyle karar verildi. “(Yar. 2CD, 31.01.2008, E.2007/19880, K.2008/1496)(www.adalet.org)

“**Silahla** kasten yaralamaya teşebbüs ve hakaret suçlarından sanık MY’nin yapılan yargılaması sonucunda; beraatine ve ceza verilmekten vazgeçilmesine dair (K) Sulh Ceza Mahkemesinden verilen 06/11/2006 tarihli hükmün Yargıtayca incelenmesi üst C. Savcısı tarafından istenmekle ve dosya C. Başsavcılığının 23/03/2007 tarihli tebliğnamesiyle dairemize gelmekle yapılan inceleme sonunda gereği düşünöldü.

Sanık hakkında hakaret suçundan açılan kamu davasının yapılan yargılaması

sonucunda ceza vermekten vazgeçilmesine dair kurulan hükmün üst C. Savcısı tarafından temyizi üzerine yapılan incelemesinde;

Sanık hakkında karşılıklı hakaret dolayısıyla ceza verilmesi halinde 5237 sayılı TCK’nın 129/3 maddesi uyarınca ceza vermekten vazgeçilmesine karar verilebileceği gibi 5271 sayılı CMK’nın 223/4-c maddesi uyarınca ceza verilmesine yer olma-

dığı kararı da verilebileceğinden mahkemenin ceza vermekten vazgeçilmesine ilişkin kararı sonuca etkili görülmediğinden ve bu kararın 5237 sayılı TCK'nın 129/3 maddesi uyarınca verildiğinde tereddüt bulunmadığından uygulanan kanun ve maddesinin gösterilmemesi bozma nedeni yapılmamıştır.

Yapılan yargılamaya, toplanan delillere, gerekçeye, haki- min kanaat ve takdirine göre temyiz itirazları yerinde görülmediğinden reddiyle hükmün onanmasına.

2- Sanık hakkında silahla kasten yaralamaya teşebbüs suçundan açılan kamu davasının yapılan yargılaması sonucunda beraatine dair kurulan hükmün üst C. Savcısı tarafından temyizi üzerine yapılan incelemesinde;

Sair temyiz itirazları yerinde görülmemiştir. Ancak;

Sanığın kavga sırasında üzerinde bulunan bıçağını çıkartarak müdahile göstermekten ibaret eyleminin 5237 sayılı TCK nun 106/1-2. cümlesinde düzenlenen sair tehdit suçunu oluşturup oluşturmayacağı tartışılarak hukuki durumunun buna göre belirlenmesi gerektiği gözetilmeden yazılı şekilde beraatine karar verilmesi,

Bozmayı gerektirmiş üst C. Savcısının temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülmüş olduğundan hükmün bu sebepten dola yı istem gibi BOZULMASINA, 18/06/2007 tarihinde oybirliğiyle karar verildi. "(Yar. 2CD, 2007, E.2007/5131, K.2007/8930)(www.adalet.org)

"Yerel Mahkemece verilen hüküm temyiz edilmekle, başvurunun nitelik, ceza türü, süresi ve suç tarihine göre dosya görüşüldü:

Temyiz isteğinin reddi nedenleri bulunmadığından işin esasına geçildi.

Vicdani kanunun olduğu duruşma sürecini yansıtan tutanaklar, belgeler ve gerekçe içeriğine göre yapılan incelemede başkaca nedenler yerinde görülmemiştir.

Ancak; sanığın kendisine zayıf not veren öğretim görevlisi, mağdur ile birkaç kişiye gönderdiği “e-posta” iletişiyle mağdura sövmekten ibaret eyleminde;

Sözü edilen iletiyi internet servis sağlayıcısından gönderen bilgisayarın (İ.P) numarasının sorulması, bu yolla bilgisayarın kime ait olduğunun saptanması sonucuna göre;

- 1- İnternet kafe gibi umuma açık yerlerde bulunan bir bilgisayardan ileti gönderilmiş ise sanığın beraatine,
- 2- Sanığın evi ya da işyerinde bulunan kişisel bilgisayarından gönderilmiş ise mahkumiyetine,
- 3- Olayla ilgisi bulunmayan bir üçüncü kişinin kişisel bilgisayarından gönderilmiş ise, bu şahsın tanık olarak dinlenmesi ve sonucuna göre karar verilmesi gerekirken,

Eksik soruşturma sonucu yazılı biçimde hüküm kurulması,

Yasaya aykırı ve O yer C.Savcısının temyiz nedenleri ile tebliğnamedeki düşünce yerinde görüldüğünden hükmün bozulmasına, yargılamanın bozma öncesi aşamadan başlayarak sürdürülüp sonuçlandırılmak üzere dosyanın esas/hüküm mahkemesine gönderilmesine, 5.12.2005 tarihinde oybirliğiyle karar verildi. “(Yar. 4CD,5.12.2005 tarih, E.2004/8763, K.2005/21445)(www.adalet.org)

“1-Manisa 2. Asliye Ceza Mahkemesinin 29.11.2005/36 sayılı arama kararı getirtilerek incelenmesi ve sanığın üst aramasının CMK.nun 116, 119 maddeleri ile 1.6.2005 tarihli arama yönetmeliği hükümlerine uygun yapıp yapılmadığı araştırmaları, sonucuna göre kolluk görevlilerinin hukuka uygun davranışlarıyla görevliye direnme ve sövmeye yol açıp açmadıkları tartışılarak, sanığın hukuki durumunun belirlenmesi yerine, eksik soruşturma ve yetersiz gerekçeyle hüküm kurulması,

2-Kabule göre; Sövmeye suçundan TCY.nun 43. maddesiyle artırım yapılırken gerekçe gösterilmeden alt sınırın üstünde artırım yapılması,

nedeniyle hükümlerin bozulmasına, 7.9.2006 tarihinde oybirliği ile karar verildi. **“(Yar. 4CD, 7.9.2006 tarih, E.2006/3693, K.2006/13874)(www.adalet.org)**

“**Yerel** Mahkemece verilen hüküm temyiz edilmekle, başvurunun nitelik, ceza türü, süresi ve suç tarihine göre dosya görüşüldü:

Temyiz isteğinin reddi nedenleri bulunmadığından işin esasına geçildi.

Vicdani kanının olduğu duruşma sürecini yansıtan tutanaklar belgeler ve gerekçe içeriğine göre yapılan incelemede başkaca nedenler yerinde görülmemiştir.

Sanığın yakınan polis memurlarına “Ne var lan, ben hırsız mıyım, beni neden takip ediyorsunuz, hepiniz şerefsizsiniz” demesi üzerine kendisini karakola götürmek isteyince onları “Sizin hepinize buna soracağım” diye tehdit etme! ve kendisini almalarını engellemek için montunu çıkartıp yakınanlara sallama biçimindeki eyleminin ;

Bütün olarak görevliye etkin direnme suçunu oluşturduğu,

Gözetilerek 5237 Sayılı Yasanın 7/2, 5252 Sayılı Yasanın 9/3. madde ve fıkraları uyarınca 765 ve 5237 Sayılı Ceza Yasalarının ilgili tüm hükümleri olaya uygulanıp karşılaştırılarak sanık yararına olan Yasa hükmü saptanıp sonucuna göre hüküm kurulması gerekirken,

765 sayılı TCY.nın 266 ve 258. maddesi uyarınca sanığın hükümlülüğüne karar verilmesi,

Yasaya aykırı, sanığın temyiz nedenleri ile tebliğnamedeki düşünce yerinde görüldüğünden hükmün bozulmasına, yargılamanın bozma öncesi aşamadan başlayarak sürdürülüp sonuçlandırılmak üzere dosyanın esas/hüküm mahkemesine gönderilmesine, 20.02.2007 tarihinde oybirliğiyle karar verildi. **“(Yar. 4CD, 20.2.2007 tarih, E.2005/13079, K.2007/1749)(www.adalet.org)**

“**Yerel** Mahkemece verilen hüküm temyiz edilmekle, başvurunun nitelik, ceza türü, süresi ve suç tarihine göre dosya görüşüldü:

Temyiz isteğinin reddi nedenleri bulunmadığından işin esasına geçildi.

Vicdani kanının oluştuğu duruşma sürecini yansıtan tutanaklar belgeler ve gerekçe içeriğine göre yapılan incelemede başkaca nedenler yerinde görülmemiştir.

Ancak;

- 1) suç tarihinde 18 yaşından küçük olan sanık hakkında 5395 Sayılı Çocuk Konma Yasasının 24. maddesi uyarınca uzlaşma hükümlerinin uygulanması ve sonucuna göre uzlaşma sağlamadığı takdirde 06.12.2006 tarih ve 5560 Sayılı Yasa ile 5271 Sayılı CMK'nın 231. maddesine eklenen 5 ve devamı fıkralar uyarınca büküm açıklanmasının geri bırakılıp bırakılmayacağı tartışılması zorunluluğu,
- 2) Sanığın yakınan hasta olan annesini gereği gibi muayene etmediği ve kendilerine sövdüğüne ilişkin savunmasının bazı tanıklarca doğrulanması karşısında doktorluk mesleğinde uzman olmayan bilirkişilerin verdiği yakına görevini savsamadığına ilişkin rapora dayanarak TCY 272. maddesinin uygulanmaması,
- 3) Yakınanın adının gerekçeli kararda gösterilmemesi,

Bozmayı gerektirmiş ve sanık Murat Kaplan müdafinin temyiz nedenleri ile tebliğnamedeki düşünce yerinde görülmediğinden hükmün bozulmasına, yargılamanın bozma öncesi aşamadan başlayarak sürdürülüp sonuçlandırılmak üzere dosyanın esas/hüküm mahkemesine gönderilmesine, 14.05.2007 tarihinde oybirliğiyle karar verildi. “(Yar. 4CD, 14.05.2007 tarih, E.2007/2558, K.2007/4538)(www.adalet.org)

“**Cezanın** yasal bağlamda uygulandığı, mağdur sayısınca suç oluşacağı gözetilmemiş ve eksik ceza öngörülmüş ise de, karşı temyiz olmadığından bozma yapılamayacağı, anlaşıldı-

ğından sanık müdafinin ileri sürdüğü nedenler yerinde görülmemiş olmakla, tebliğnameye uygun olarak temyiz davasının esaslan reddiyle hükmün onanmasına, 03/07/2007 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.

NOT:Mahkemenin kabulü aşağıdaki gibi olup Yargıtay Savcısı onama istemiştir.

“ Olay yerine gelen müşteki polis memurlarının emniyet amirinin talimatı ile sanıktan araçtan inmesini istekleri,sanığın inmek istemediği ve sonrasında ben terörist miyim bana terörist muamelesi yapıyorsunuz diyerek araçtan indiği, mağdurun aracın bagajına bakılması talimatı üzerine sanığın “bir bok mu var, bulursanız bana da haber verin “dediği, ve bagajı kontrole giden görevli amir ve memurları sizden hesap soracağım demek sureti ile tehdit ettiği,bu suretle sanığın üzerine atılı görevli memura sövme suçunu işlediği kanaatine varılarak cezalandırılması yoluna gidilmiştir.

Ayrıca her ne kadar olayda birden fazla kamu görevlisine karşı topluca sövme suçu işlenmişse de sanığın tek bir fiille suçu işlediği bu durumda yüksek yargı kararları da dikkate alınarak eylem tek suç kabul edilip ağır olandan verilen cezanın TCK 80.maddesi uyarınca artırılması gerektiği kanaatiyle temel ceza belirlenirken TCK 266/1-2.maddesi uyarınca sanığın polis amirine küfür ettiği kabul edilip ceza verilmiş ve TCK 80.maddesi uyarınca artırım yapılmıştır.Suçun tehdit ile icra edildiğinden cezadan ayrıca artırım yapılmış,olayda müşteki İG'nin sivil araçla ıssız mekanda suç teşkil eden herhangi bir eylemi olmaksızın seyir eden sanığı durdurmaya çalışıp kovalaması ve korku verecek biçimde durdurulması eylemleri mahkememizce mağdurdan gelen haksız hakaret olarak kabul edilerek cezadan indirim yapılması yoluna gidilmiştir.” (Yar. 4CD, 2007, E.2007/4396, K.2007/6300)(www.adalet.org)

“Yerel mahkemece verilen hüküm temyiz edilmekle, başvurunun nitelik, ceza türü, süresi ve suç tarihine göre dosya görüşüldü:Temyiz isteğinin reddi nedenleri bulunmadığından işin esasına geçildi.

Vicdani kanının oluştuğu duruşma sũrecini yansitan tutanaklar, belgeler ve gerekçe içeriğine gũre yapılan incelemede, başkaca nedenler yerinde gũrũlmemiřtir.

Ancak;

- 1- B... şeker Fabrikasında Özel gũvenlik gũrevlisi olan katılan, suç tarihinde yũrũrlũkte olan 2495 sayılı Yasa'nın 13. maddesi uyarınca kendisine karşı işlenen suçlarda memur sayıldığından, sanıkların fabrikaya ot biçmek için girmelerine izin vermeyen katılanı yaralama eylemlerinin gũrevliye etkin direnme suçunu oluşturacağı gũzetilmeden 765 sayılı TCY'nin 456/4. madde ve fıkrası ile hũkũm kurulması,
- 2- Kabule gũre de;
 - a- 01.06.2005 tarihinde yũrũrlũđe giren 5275 sayılı Yasa'nın 122. maddesi ile 647 sayılı Yasa'nın yũrũrlũkten kaldırılmış olması ve aynı Yasa'nın 106. maddesinde sũresinde Ödenmeyen para cezalarına ilişkin gecikme zammı Őngũrũlmemesine gũre sanık hakkında gecikme zammı uygulanması olanağı bulunmadığının gũzetilmemesi,
 - b- 06.12.2006 ve 5560 sayılı Yasa ile 5271 sayılı CYY'nin 231. maddesine eklenen 5. fıkrası uyarınca hũkmũn açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilip verilemeyeceğinin tartışılması zorunluluğu,
 - c- 5271 sayılı CYY'nin 232. maddesine aykırı olarak suçun işlendiği yerin gerekçeli karara yazılmaması bozmayı gerektirmiş ve sanıklar İsmail ve Yaşar mũdafii ve katılan Mustafa mũdafinin temyiz nedenleri ile tebliğnamedeki dũřũnce yerinde gũrũldũđũnden (hũkũmlerin bozulmasına), yargılamanın bozma Öncesi aşamadan başlayarak sũrdũrũlũp sonuçlandırılmak ũzere dosyanın esas/hũkũm mahkemesine gũnderilmesine, 07.05.2007 tarihinde oybirliğiyle karar verildi." (Yar. 4CD, 2007, E.2006/1365, K.2007/4257)(www.adalet.org)

"Gũrevliye sũvme suçundan sanık N.E'nin 5237 S.lı TCK'nın 125/3-a, 50 ve 51 maddeleri uyarınca 7300 YTL Adli

Para Cezası ile cezalandırılmasına , verilen cezanın ertelenmesine ilişkin Denizli 2. Sulh Ceza Mahkemesince verilip kesinleşen 06.06.2006 günlü karar aleyhine Adalet Bakanlığının 13.12.2006 gün ve 59341 sayılı yasa yararına bozma isteğinin içeren Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının 24.01.2007 gün ve 323463 sayılı tebliğnamesiyle dava dosyası Daireye gelmekle incelendi ve gereği düşünüldü:

Tebliğnamede” dosya kapsamına göre ,5237 sayılı Türk ceza kanununun 50/2 maddede “suç tanımında hapis cezası ile adli para cezasının seçenek olarak öngörüldüğü hallerde ,hapis cezasına hükmedilmişse ;bu ceza artık adli para cezasına çevrilemez “hükmünün yer aldığı cihetle ,aynı kanunun 125. maddesinde hapis ve adli para cezalarının seçimlik olarak öngörülmüş olması karşısında sanık hakkında hükmedilen 1 yıl hapis cezasının adli para cezasına çevrilemeyeceği gözetilmeden yazılı şekilde karar verilmesinde,

5237 sayılı Türk ceza kanunun 51.maddesinde hapis cezasının ertelenmesine dair hükümler bulunup ,anılan kanunda para cezalarının ertelenmesine ilişkin bir düzenlemeye ise yer verilmemiş olması karşısında sanık hakkında hükmolunan adli para cezasının ertelenmesine karar verilmesinde isabet görülmemiştir” denilmektedir.

Yasa yararına bozma istenilmesine geçilmeden önce ilgili yasa hükümlerinin göz önünde bulundurulmasında yarar vardır.5237 sayılı Türk Ceza Yasasının 50/2 maddesinde” Suç tanımında hapis cezası ile adli para cezasının seçenek olarak öngörüldüğü hâllerde, hapis cezasına hükmedilmişse; bu ceza artık adli para cezasına çevrilmez” 125.maddesinin 1 fıkrasında “Bir kimseye onur, şeref ve saygınlığını rencide edebilecek nitelikte somut bir fiil veya olgu isnat eden ... veya sövmek suretiyle bir kimsenin onur, şeref ve saygınlığına saldıran kişi, üç aydan iki yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır.

Mağdurun gıyabında hakaretin cezalandırılabilmesi için fiilin en az üç kişiyle ihtilât ederek işlenmesi gerekir. “3 fıkrasında Hakaret suçunun;

- a) Kamu görevlisine karşı görevinden dolayı,
- b) Dinî, siyasi, sosyal, felsefi inanç, düşünce ve kanaatlerini açıklamasından, değiştirmesinden, yaymaya çalışmasından, mensup olduğu dinin emir ve yasaklarına uygun davranmasından dolayı,
- c) Kişinin mensup bulunduğu dine göre kutsal sayılan değerlerden bahisle,

İşlenmesi hâlinde, cezanın alt sınırı bir yıldan az olamaz.” 51. maddesinin 1 fıkrasının 1.cümlesinde ise” İşlediği suçtan dolayı iki yıl veya daha az süreyle hapis cezasına mahkûm edilen kişinin cezası ertelenebilir” hükümleri yer almaktadır.

İncelenen somut olayda mahkeme görevliye sövme suçunu işleyen sanık hakkındaki temel cezayı 5237 s.lı TCK'nın 125/3-a maddesi hükmüne uygun olarak belirlemiştir.Yasa koyucunun anılan yasa maddesinin 3.fıkrasında sayma yöntemiyle belirlediği nitelikli hakaret suçlarında seçimlik ceza öngörmediği yasal düzenlemeden açıkça anlaşılmaktadır.Nitelikli hakaret suçlarında seçimlik cezanın varlığı kabul edilmediğine göre hükmedilen hapis cezasının adli para cezasına çevrilmesi olanaklıdır.Ancak anılan yasanın 51 maddesi uyarınca yalnız hapis cezalarının ertelenebileceği adli para cezasının ertelenmesine karar verilmesinin hukuka uygun olmadığı görülmektedir. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının ,Yasa yararına bozma isteği doğrultusunda düzenlediği tebliğnamedeki hapis cezasının adli para cezasına çevrilemeyeceğine ilişkin düşünce yurkarda belirtilen nedenlerle yerinde görülmediğinden reddine;

Ancak adli para cezasının ertelenemeyeceği düşüncesi yasa ve hukuka uygun olduğundan görevliye sövme suçundan sanık N.E hakkında Denizli 2. Sulh Ceza Mahkemesince verilip kesinleşen 06.06.2006 gün ve 2005/1397- 2006/321 Sayılı kararın 5271 sayılı CMK'nın 309/3 maddesi uyarınca aleyhe sonuç doğurmayacak üzere bozulmasına ,kararın öbür yönlerinin olduğu gibi bırakılmasına ,2.5.2007 tarihinde oybirliğiyle karar verildi. “(Yar. 4CD, 2007, E.2007/1114, K.2007/4165)(www.adalet.org)

“Yerel mahkemece verilen hüküm temyiz edilmekle, başvurunun nitelik, ceza türü, süresi ve suç tarihine göre dosya görüşüldü:

Temyiz isteğinin reddi nedenleri bulunmadığından işin esasına geçildi.

Vicdani kanının oluştuğu duruşma sürecini yansıtan tutanaklar, belgeler ve gerekçe içeriğine göre yapılan incelemede başkaca nedenler yerinde görülmemiştir.

Ancak; savunmayı doğrulayan tanıklar (Ş) ve (Y)’nin anlatımıyla, iddiayı doğrulayan Sibel’in anlatımları arasındaki çelişkinin yüzleştirilerek giderilmeye çalışılması, giderilemediği takdirde yöntemince irdelenip hangi anlatımın hangi nedenle üstün tutulduğu tartışılıp sonucuna göre;

- a- Savunmayı doğrulayan tanık anlatımları üstün tutulursa, sanığın beraatine;
- b- İddiayı doğrulayan tanık anlatımı üstün tutulursa, hüküm tarihinden sonra yürürlüğe giren 5560 sayılı Yasa ile değişik 5271 sayılı Ceza Yargılama Yasası 253 ve 231. maddelerinde düzenlenen önce uzlaşma, gerçekleşmediği takdirde “hükümün açıklanmasının geri bırakılması” işlemlerinin uygulanıp, ortaya çıkan duruma göre sanığın hukuksal durumunun belirlenmesi gerekirken;

Eksik soruşturma ve yetersiz gerekçeyle yazılı biçimde hüküm kurulması,

Yasaya aykırı ve sanık (R)nin temyiz nedenleri ile tebliğnamedeki düşünce yerinde görüldüğünden (hükümün bozulmasına), yargılamanın bozma öncesi aşamadan başlayarak sürdürülüp sonuçlandırılmak üzere dosyanın esas/hüküm mahkemesine gönderilmesine, 07.05.2007 tarihinde oybirliğiyle karar verildi. “(Yar. 4CD, 2007, E.2006/1661, K.2007/4275) (www.adalet.org)

“Yerel Mahkemece verilen hüküm temyiz edilmekle, başvurunun nitelik, ceza türü, süresi ve suç tarihine göre dosya görüşüldü:

Dilekçenin süresi içinde verilmediği,

Anlaşıldığından, 5320 sayılı Yasanın 8/1 ve 1412 sayılı CYY. nın 317.maddesi uyarınca hükümlü H. M. müdafinin tebliğnameye uygun olarak, temyiz isteğinin reddine,

2-Hükümlü D. U'ya ilişkin hükme yönelik temyiz istemine gelince;

Temyiz isteğinin reddi nedenleri bulunmadığından işin esasına geçildi.

Vicdani kanunun olduğu duruşma sürecini yansıtan tutanaklar, belgeler ve gerekçe içeriğine göre yapılan incelemede :

5237 sayılı Türk Ceza Yasasının 7.maddesinde “zaman bakımından uygulanma”, başlıklı 7/2 maddesinde “suçun işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanun ile sonradan yürürlüğe giren kanunların hükümleri farklı ise, failin lehine olan kanun uygulanır ve infaz olunur” biçimindeki hükmün uygulama yöntemine ilişkin ayrıntılar TCY.nın Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında kanunun 9.maddesinde düzenlenmiştir. Anılan maddenin 1.fıkrasında “1.6.2005 tarihinden önce kesinleşmiş hükümlerle ilgili olarak TCK.nun lehe olan hükümlerinin derhal uygulanabileceği hallerde, duruşma yapılmaksızın da karar verilebileceği” belirtilmiş olmasına karşın bu düzenlemenin genel kural niteliği taşımadığı açıkça anlaşılmaktadır. Bu nedenle failin lehine olan yasa hükmünün uygulanabilmesi açısından hangi durumlarda duruşma açılarak yargılama yapılması gerektiğinin belirlenmesinde zorunluluk bulunmaktadır. Önceki ve sonraki yasa hükümlerinden hangisinin fail (sanık) lehine olduğunu saptamak için her bir somut olayı Y.C.G.Kurulunun 4.3.2003 gün, 2003/9-24 E, 2003/20 K. sayılı kararları doğrultusunda irdeleyerek;

-Herhangi bir inceleme ve araştırmayı,

-Kanıt tartışmasını,

-Takdir hakkının kullanılmasını,

-Sonraki yasayla değiştirilen suçun öğelerinin yeniden değerlendirilmesini,

Gerektiren hallerde duruşma açılarak, belirtilen hallerin dışında ise, 5252 sayılı Yasanın 9/1 maddesi uyarınca lehe olan hükümlerin derhal uygulanabilmesi olanaklı bulunduğundan evrak üzerinde yapılan inceleme sonucu karar verilebilecektir.

5320 sayılı CYY. Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkındaki Yasanın 8. maddesi uyarınca bölge adliye mahkemelerinin göreve başlama tarihinden önce 1412 sayılı CYY.nın 322.maddesinin dört, beş, altıncı fıkraları hariç olmak üzere 305 ila 326. maddelerinin yürürlükte olduğunu öngörülmüştür. Bu nedenle 1412 sayılı CYY.nın 305.maddesinde ceza mahkemelerinden verilen hükümlerin temyiz olunabileceği belirtildikten sonra, temyiz edilemeyecek nitelikteki hükümler sayılmıştır.

1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Yasası'nın hükümleri gösteren 253.maddesi yürürlükten kalktığı için, hangi kararların hüküm niteliğinde olduğu 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Yasasına göre saptanmalıdır. Bu Yasanın 223. maddesinde, beraat, ceza verilmesine yer olmadığı, mahkumiyet, güvenlik tedbirine hükmedilmesi, davanın reddi ve düşmesi kararlarının hüküm olduğu belirtilmektedir. O halde, 5252 sayılı Yasanın 9. maddesinin 1.fıkrasına göre, ister genel prensip uyarınca duruşmalı yargılamada, isterse ayrıksı yöntem olarak evrak üzerinde yapılan inceleme sonunda verilmiş bulunsun, sonraki lehe yasa nedeniyle yapılan uyarılama yargılamasında verilen bu tür kararlar hüküm niteliğinde olduklarından, 1412 sayılı CMUK.nun 305. maddesinde belirtilen istisnalar dışında bu hükümlere karşı temyiz yasa yoluna başvurulabilecektir.

Bu açıklamalar karşısında;

1-Sanığa yükletilen görevliye hakaret suçuna ilişkin olarak 5237 sayılı TCY.nın 125/3-a maddesinde seçenekli ceza öngörülmesi nedeniyle bu hususun takdir hakkının kullanılmasını gerektirdiği de uyarılamanın duruşma açılarak yapılması zorunluluğu,

2-Hükümden sonra yürürlüğe giren ve TCY'nın 7/2.maddesi uyarınca sanık yararına olan 5728 sayılı Yasanın 562.maddesinin 1.fıkrası ile CYY'nın 231/5.maddesinde öngörülen hükmün açıklanmasının geri bırakılması sınırının iki yıla çıkartılması ve karşısında mahkemece hükmün açıklanmasının geri bırakılıp bırakılmayacağının tartışılması zorunluluğu,

Bozmayı gerektirmiş ve hükümlü D.U müdafinin temyiz nedenleri yerinde görüldüğünden tebliğnamedeki düşüncenin kabulüyle sair hususlar incelenmeksizin, hükmün bozulmasına,

yargılamanın bozma öncesinden başlayarak sürdürülüp sonuçlandırılmak üzere dosyanın esas/hüküm mahkemesine gönderilmesine, 19.11.2008 tarihinde oybirliğiyle karar verildi." (Yar. 4 CD, 2008, E.2007/1288, K.2008/20852)(www.adalet.org)

"Yerel Mahkemece verilen hüküm temyiz edilmekle, başvurunun nitelik, ceza türü, süresi ve suç tarihine göre dosya görüşüldü:

Temyiz isteğinin reddi nedenleri bulunmadığından işin esasına geçildi.

Vicdani kanının oluştuğu duruşma sürecini yansıtan tutanaklar belgeler ve gerekçe içeriğine göre yapılan incelemede başkaca nedenler yerinde görülmemiştir.

Ancak;

1- Görevliye hakaret eylemine ilişkin olarak 5237 sayılı TCY'nın 125/3-a maddesinde öngörülen adli para cezasının 1 yıldan az belirlenemeyeceğinin gözetilmemesi,

2- Sanığın ayrı tarihlerde Ümraniye 2. Aile Mahkemesi yargıcı yakınana cezaevinden gönderdiği dilekçelerle hakaret ettiği ve eylemin zincirleme suç oluşturduğu kabul edilmesine karşın 5237 sayılı TCY'nın 43/2. maddesinin uygulanma olasılığının tartışılmaması,

Yasaya aykırı ve O yer C. Savcısının temyiz nedenleri ile tebliğnamedeki düşünce yerinde görüldüğünden hükmün bozulmasına, yargılamanın bozma öncesi aşamadan başlayarak sürdürülüp sonuçlandırılmak üzere dosyanın esas/hüküm mahkemesine gönderilmesine, 05.11.2008 tarihinde oybirliğiyle karar verildi. “(Yar. 4CD, 2008, E.2008/13055, K.2008/19958) (www.adalet.org)

“Yerel Mahkemece verilen hüküm temyiz edilmekle, başvurunun nitelik, ceza türü, süresi ve suç tarihine göre dosya görüşüldü:

Temyiz isteğinin reddi nedenleri bulunmadığından işin esasına geçildi.

Vicdani kanının oluştuğu duruşma sürecini yansıtan tutanaklar belgeler ve gerekçe içeriğine göre yapılan incelemede hapis cezası infaz edilmekte olan sanık hakkında TCY. 58.maddesi uygulanmamış ise de, karşı temyiz olmadığından bozma nedeni yapılmamış, başkaca nedenler yerinde görülmemiştir.

Ancak; CYY.sı 147.maddesinde tanınan susma hakkı kullanan sanık hakkında, “... susma hakkıyla siyasi bir duruş içine girdiği ...” biçiminde yasal olmayan gerekçeyle takdiri indirim nedeninin uygulanmamış olması;

Bozmayı gerektirmiş ve sanık İ.A'nın temyiz nedenleri ile tebliğnamedeki düşünce yerinde görüldüğünden HÜKMÜN BOZULMASINA, yargılamanın bozma öncesi aşamadan başlayarak sürdürülüp sonuçlandırılmak üzere dosyanın esas/hüküm mahkemesine gönderilmesine, 02.12.2008 tarihinde oybirliğiyle karar verildi. “(Yar. 4CD, 2008, E.2008/10723, K.2008/21522)(www.adalet.org)

“Yerel Mahkemece verilen hüküm temyiz edilmekle, başvurunun nitelik, ceza türü, süresi ve suç tarihine göre dosya görüşüldü:

1-Sanık M.C.G'in temyizinde;

Başkaca nedenler yerinde görülmemiştir.

Ancak;

- a) Sövmeye suçunun takibi şikayete bağlı olması nedeniyle, 5271 sayılı CYY.nın 253 ve 254.maddeleri uyarınca uzlaşma hükümlerinin uygulanması ve sonucuna göre karar verilmesi gerektiğinin gözetilmemesi,
- b) 5237 sayılı TCY.nın 125/1 maddesinde düzenlenen hakaret suçundan öngörülen seçenekli cezalardan para cezasının sanık lehine olması karşısında, temel cezanın belirlenmesinde takdir hakkının hangi hukuki gerekçelere dayandırılarak kullanıldığı açıklanmadan, hapis cezasına hükmedilmesi tercih edilip lehe Yasanın bu doğrultuda saptanarak hüküm kurulması,
- c) Sanığın temyizi üzerine bozulan önceki hükümdeki para cezası taksitlendirilmesine karşın, bu kez taksitlendirilmemek suretiyle 5230 sayılı Yasanın 8 ve 1412 sayılı CYY.nın 326/son. maddelerine aykırı davranılması,
- d) Sanık ve müdafinin aşamalarındaki haksız kışkırtma ve takdiri indirim hükümlerinin uygulanmasına ilişkin istekleri konusunda bir karar verilmemesi,
- e) 5271 sayılı CYY.nın 326/2.maddesine aykırı biçimde, sanık hakkında yapılan yargılama giderinin ayrı hesaplanıp tahsili yerine müteselsilen tahsiline karar verilmesi,
- f) Koşulları oluşmasına ve ilk hükümde aynen infaz kararı verilmesine karşın, sanığın önceki erteli hükümlülüğü nedeniyle, 765 sayılı TCY.nın 95/2.maddesinin uygulanmaması,

Yasaya aykırı ve sanık M.C.G müdafinin temyiz nedenleri ile tebliğnamedeki düşünce yerinde görüldüğünden hükümlerin bozulmasına,

Temyiz isteğinin reddi nedenleri bulunmadığından işin esasına geçildi.

Vicdani kanının oluştuğu duruşma sürecini yansıtan tutanaklar, belgeler ve gerekçe içeriğine göre yapılan incelemede;

2-Sanık N.G'ın temyizine gelince;

Hükümlerden sonra 08.02.2008 tarihinde yürürlüğe giren ve TCY.nun 7/2 madde ve fıkrası uyarınca sanık yararına olan 5728 sayılı Yasanın 562.maddesinin 1.fıkrası ile CYY.nun 231/5 madde ve fıkrasında öngörülen, hükmolunan cezanın geri bırakılması sınırının iki yıla çıkarılması ve söz konusu 562.maddesinin 2.fıkrası ile de CYY.nun 231/14 madde ve fıkrasındaki, suçun soruşturulması ve kovuşturulmasının şikayete bağlı olması koşulunun kaldırılması karşısında, mahkemece hükmün açıklanmasının geri bırakılıp bırakılmayacağı tartışılması zorunluluğu,

Bozmayı gerektirmiş ve sanık N.G müdafininin temyiz nedenleri ile tebliğnamedeki düşünce yerinde görüldüğünden hükümlerin başkaca yönleri incelenmeksizin bozulmasına, yargılamanın bozma öncesi aşamadan başlayarak sürdürülüp sonuçlandırılmak üzere dosyanın esas/hüküm mahkemesine gönderilmesine, 19.11.2008 tarihinde oybirliğiyle karar verildi." (Yar. 4CD, 2008, E.2008/15196, K.2008/20801)(www.adalet.org)

"**Kamu** görevlisine karşı görevinden dolayı hakaret suçundan sanık A.G'ın 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 125/1-3a, 125/4, 62, 52. maddeleri gereğince 7000.00 Yeni Türk Lirası adli para cezası ile cezalandırılmasına dair, Niğde Sulh Ceza Mahkemesinin 06.02.2007 tarihli ve 2007/164, 2007/103 karar sayılı kararının Adalet Bakanlığınca 07.02.2008 gün ve 8006 sayılı yazı ile yasa yararına bozulmasının istenmesi üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının 03.03.2008 gün ve 2008/35109 sayılı tebliğnamesiyle dava dosyası Daireye gönderilmekle incelendi:

Tebliğnamede "5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 125/1. maddesindeki "Bir kimseye onur, şeref ve saygınlığını rencide edebilecek nitelikte somut bir fiil veya olgu isnat eden... veya sövmek suretiyle bir kimsenin onur, şeref ve saygınlığına saldırgan kişi, üç aydan iki yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır." şeklindeki düzenleme ile, aynı maddenin 3. fıkrasının

daki hakaret suçunun kamu görevlisine karşı görevinden dolayı işlenmesi halinde cezanın alt sınırı bir yıldan az olamaz hükmü karşısında, somut olayda sanığın emniyet müdürlüğü önünde nöbet tutan ve kendisine karşı bir görev ifa etmeyen polis memuruna “yata yata para kazanıyorsunuz, şerefsizler” diyerek hakaret etmesinin bir görevinden dolayı değil, görev sırasında gerçekleştiği, 5237 sayılı Kanununun 125/3. maddesinin ise görevden dolayı olmayan hakaret eylemlerinde uygulanmayacağına gözetilmemesinde isabet görülmemiştir” denilmektedir.

Gereği görüldü;

5237 sayılı TCY'nın 125/1. maddesi “Bir kimseye onur, şeref ve saygınlığını rencide edebilecek nitelikte somut bir fiil veya olgu isnat eden ... veya sövmek suretiyle bir kimsenin onur, şeref ve saygınlığına saldıran kişi, üç aydan iki yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır.”

Aynı maddenin 3. fıkrasında ise, “Hakaret suçunun;

- a) Kamu görevlisine karşı görevinden dolayı,
- b) Dinî, siyasi, sosyal, felsefi inanç, düşünce ve kanaatlerini açıklamasından, değiştirmesinden, yaymaya çalışmasından, mensup olduğu dinin emir ve yasaklarına uygun davranmasından dolayı,
- c) Kişinin mensup bulunduğu dine göre kutsal sayılan değerlerden bahisle,

İşlenmesi hâlinde, cezanın alt sınırı bir yıldan az olamaz.”

TCY'nın 131/1. maddesinde ise “Kamu görevlisine karşı görevinden dolayı işlenen hariç; hakaret suçunun soruşturulması ve kovuşturulması, mağdurun şikâyetine bağlıdır.” hükmü düzenlenmiştir.

1- TCY'nın 125. madde metninde nitelikli hakaret durumunda verilmesi öngörülen en az bir yıl cezanın adli para cezası mı yoksa hapis cezası mı olduğu açık olmamakla birlikte hükümdeki “bir yıl” ibaresinden adli para cezası ve hapis cezasının anlaşılması gerekir.

Maddenin 1. fıkrasında hakaret suçuna ilişkin ceza adli para ya da hapis cezası seçimlik olarak öngörülmüştür.

TCY'nın 50/2. maddesi uyarınca "suç tanımında hapis cezası ile adli para cezasının seçenek olarak öngörüldüğü hâllerde, hapis cezasına hükmedilmişse; bu ceza artık adli para cezasına çevrilmez."

Suçun nitelikli hallerine ilişkin 3. fıkrasındaki hükmün en az bir yıl hapis cezası olarak anlaşılması gerektiğinin ileri sürülmesi halinde, bu bir zorunluluk olarak kabul edildiğine göre, alt sınırdan 1 yıl olarak belirlenen hapis cezasının adli para cezasına çevrilebilmesinin olanaklı olduğunu düşünmek gerekir. Bu durum TCY'nın 50/2. maddesi gereği engellenemez. Dolayısıyla sonuç hapis cezasının paraya çevrilebilmesi olanaklı ise önce hapis cezası verip sonra bu cezayı paraya çevirmek yerine, 1. fıkra uyarınca doğrudan adli para cezasına hükmedilmesi yasal ve hukuka uygundur.

2- Sanığın emniyet müdürlüğü önünde nöbet tutan ve kendisine karşı bir görev ifa etmeyen polis memuruna "yata yata para kazanıyorsunuz şerefsizler" diyerek hakaret etmesinin bir görevden dolayı değil, görev sırasında gerçekleşmesi karşısında TCY'nın 125/3.maddesinin uygulanamayacağına gözetilmemiş olması hukuka aykırıdır.

Açıklanan nedenlerle, Yargıtay C. Başsavcılığının tebliğnamelerindeki görüş yerinde bulunduğundan, Niğde Sulh Ceza Mahkemesinin 06.02.2007 tarih ve 2007/164-103 sayılı kararının CYY'nın 309. maddesi uyarınca Yasa Yararına Bozulmasına, ancak yakınan K.E. 2.2.2007 havale tarihli dilekçesi ile şikayetinden vazgeçtiğinden sanık hakkındaki kamu davasının 5237 sayılı TCY'nın 73/1, 131/1 ve 5271 sayılı CYY'nın 223/8., 309/4-c maddesi uyarınca düşürülmesine 06.05.2008 tarihinde oybirliğiyle karar verildi. "(Yar. 4CD, 2008,E.2008/3635,K.2008/8577) (www.adalet.org)

"**Birden** fazla memura çoğul anlatımla (tek bir sözle) aleni yerde hakaret eden sanığa;

YARGITAY KARARLARI İŞİĞİNDA
HAKARET SUÇLARI

- a) 125/1-3-a maddesi uyarınca (aynı yasanın 61/9 maddesi de gözetilerek) 365 gün adli para cezası ,
- b) 125/4 maddesi uyarınca 1/6 oranında artırım yapılmış, 425 gün adli para cezası,
- c) 43/2 maddesi uyarınca 1/4 oranında artırım yapılmış, 531 gün adli para cezası,
- d) 62. madde uyarınca 1/6 oranında indirim yapılmış, 442 gün adli para cezası,
- e) 52. madde uyarınca adli para cezasının günlüğü 20 YTL üzerinden paraya çevrilmesi sonucu, sanığın, 8.840 YTL adli para cezası ile cezalandırılmasına karar verilmiştir.

Bu karar, Yargıtay'ın yukarıda belirtilen kararı ile onanmıştır.(Yar. 4CD, 2008, E.2008/3084, K.2008/19143)(www.adalet.org)

“**Sanık hakkında** sövme suçundan açılan kamu davasının yapılan yargılaması sonunda, eylemin 765 sayılı TCK nun 482/3 maddesine uygun gerçekleştiğinin kabulü ile kurulan hükmün sanık ve o yer C.Savcılarını tarafından temyizi üzerine yapılan incelemesinde;

5237 sayılı kanununun 125.maddesinde düzenlenen ve sanığın eylemine uyan hakaret suçunun aynı kanununun 131/1 maddesi gereğince kamu görevlisine karşı görevinden dolayı işlenmesi hali hariç olmak üzere soruşturulması ve kovuşturulmasının şikayete bağlı olması karşısında aynı kanununun 73.maddesiyle 5271 sayılı CMK nun 253 ve 254.maddeleri gereğince uzlaştırma işlemi yapıp sonucuna göre karar verilmesi gerekir.” (Yar. 2CD, 2005, 22626/14079) (www.adalet.org)

“**Sanıklar hakkında** 25.05.2005 tarihinde işledikleri şikayete bağlı olan hakaret ve müessir fiil suçlarından dolayı müştekinin 09.06.2005 günlü beyanında “uzlaşmayı kabul etmediğini” bildirmesi üzerine 15.06.2005 günlü iddianame ile kamu davası açılmıştır.

İddianamenin düzenlendiği Samsun 1. SCM si , uzlaştırma işleminin usulüne uygun yapılmadığı gerekçesi ile iddianamenin iadesine karar vermiş, bu karara karşı yapılan itiraz ise red edilmiştir.

5271 sayılı CMK.nun 253. maddesine göre C.Savcısı faile atılı suçun şikayete bağlı olduğunu belirlemesi halinde önce faile suçtan dolayı uzlaşmayı kabul edip etmediğini sorması, daha sonra mağdura bu durumu bildirmesi ve uzlaştırıcı görevlendirmesi, bu işlemler sonucunda uzlaşma sağlanamadığı taktirde iddianame düzenleyerek dava açması gerekirken, sadece mağdura uzlaşma isteyip istemediğini sormuş ve mağdurun “uzlaşmayı kabul etmiyorum “ şeklinde beyanda bulunması üzerine iddianame ile kamu davası açmıştır, bu durumda C.Savcısının yaptığı uygulama 5272 sayılı CMK.nun 253. maddesinde açıklanan düzenlemeye uygun değildir,

Bu itibarla Samsun 1.SCM'nin 17.06.2005 gün ve 2005-32 sayılı iddianamenin iadesi kararı ile bu karara itiraz edilmesi üzerine Samsun 4. ASCM si tarafından verilen 24.06.2005 gün ve 2005-381 D.ış sayılı itirazın reddi kararında bir isabetsizlik bulunmadığından yerinde görülmeyen kanun yararına bozma isteminin reddine 29.09.2005 gününde oy birliği ile karar verildi, “(Yar. 2CD, 29.09.2005, 8283/19965) (www.adalet.org)

“**Sanığa** atılı suç takibi şikayete bağlı suçlardan olduğu halde, karar tarihinde yürürlükte bulunan 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 253 ve 254. maddeleri gereğince usulüne uygun uzlaştırma işlemi yapılmadan yalnızca katılandan uzlaşma istemi sorulup uzlaşmak istemediğini belirtmesi sonucunda eksik incelemeyle yazılı şekilde hüküm kurulması istem gibi BOZULMASINA 18.06.2007 tarihinde oybirliğiyle karar verildi. “(Yar. 2CD, 18.06.2007, 5636/8975) (www.adalet.org)

Önceki TCK'daki madde :

Madde 80 – Bir suç işlemek kararının icrası cümlesinden olarak kanunun aynı hükmünün birkaç defa ihlâl edilmesi, muhtelif zaman-

larda vaki olsa bile bir suç sa-yılır. Fakat bundan dolayı terettüp edecek ceza altıda birden yarıya kadar artırılır.

GEREKÇE:

“Müteselsil suç” yerine zincirleme suç kavramı benimsenmiştir. Zincirleme suç hâlinde aynı suçun birden fazla işlenmiş olması söz konusudur. Ancak, bu suçlar, aynı suç işleme kararı kapsamında işlenmektedirler, yani, bu suçlar arasında sübjektif bir bağ bulunmaktadır. Bu nedenle, kişiye bu suçların her birinden dolayı ayrı ayrı değil, bir ceza verilmekte ve fakat cezanın miktarı artırılmaktadır. Ancak, bu durumda cezanın artırım oranları Ta-sarıya göre yükseltilmiştir.

Bir suçun aynı suç işleme kararı kapsamında olsa da değişik kişilere karşı birden fazla işlenmesi hâlinde, zincirleme suç hükümleri uygulanamaz. Buna göre, örneğin, bir otoparkta bulunan otomobillerin camları kırılarak radyo teyplerin çalınması durumunda, her bir kişiye ait otomobildeki hırsızlık, bağımsız bir suç olma özelliğini korur ve olayda cezaların içtimaî hükümleri uygulanır.

Maddenin ikinci fıkrasında, bir fiille birden fazla kişiye karşı işlenen suçlardan dolayı sorumlulukla ilgili bir içtima hükmüne yer verilmiştir. Bu hükümle, uygulamamızda karşılaşılan tereddütlerin önüne geçilmek amaçlanmıştır. Örneğin bir sözle birden fazla kişiye sövülmüş olması durumunda, her bir mağdur bakımından ayrı sövme suçları değil, bir sövme suçu oluşur. Ancak, bu durumda suçun cezası birinci fıkrada belirtilen oranlarda artırılır.

Maddenin üçüncü fıkrasında, zincirleme suç hükümlerinin uygulanamayacağı suçlar belirtilmiştir.

Önceki TCK'daki maddeler :

Madde 480 — Her kim, toplu veya dağınık ikiden ziyade kimse ile ihtilât ederek diğ er bir şahıs hakkında bir madddeî mahsusa tayin ve isnadı suretiyle halkın hakaret ve husumetine maruz kılacak yahut namus ve haysiyetine dokunacak bir fiil isnat ederse, üç aydan üç se-

neye kadar hapis ve yüz bin liradan bir milyon liraya kadar ağır para cezasına mahkûm olur.

Bu fiil, kendisine tecavüz olunan kimse yalnız olsa bile huzurunda yahut kendisine hitaben yazılıp gönderilmiş bir mektup, telgraf, resim veya herhangi bir yazı veya telefonla işlenirse, failin göreceği ceza dört aydan üç seneye kadar hapis ve yüz elli bin liradan bir milyon beş yüz bin liraya kadar ağır para cezasıdır.

Kendisine tecavüz olunan kimsenin huzuruyla beraber alenen vaki olursa, ceza beş aydan üç seneye kadar hapis ve iki yüz bin liradan iki milyon liraya kadar ağır para cezasıdır.

Bu cürüm, umuma neşir veya teşhir olunmuş yazı veya resim veya sair neşir vasıtası ile irtikap olunmuş ise, failin göreceği ceza altı aydan üç seneye kadar hapis ve üç milyon liradan yirmi beş milyon liraya kadar ağır para cezasıdır.

Madde 482 — *Her kim, toplu veya dağınık ikiden ziyade kimse ile ihtilat ederek her ne suretle olursa olsun bir kimsenin namus veya şöhret veya vakar ve haysiyetine taarruz eylerse üç aya kadar hapis ve elli bin liradan beş yüz bin liraya kadar ağır para cezasına mahkûm olur.*

Bu fiil, kendisine tecavüz olunan kimse yalnız olsa bile huzurunda yahut kendisine hitap edilen veya hitap edildiği anlaşılan telgraf, telefon, mektup, resim veya herhangi bir yazı vasıtasıyla işlenirse, failin göreceği ceza on beş günden dört aya kadar hapis ve yüz bin liradan bir milyon liraya kadar ağır para cezasıdır.

Kendisine tecavüz olunan kimsenin huzuriyle beraber alenen vâki olursa ceza bir aydan altı aya kadar hapis ve yüzellibin liradan birmilyonbeşyüzbin liraya kadar ağır para cezasıdır.

Fiil, 480 inci maddenin dördüncü fıkrasında beyan olunan vasıtalarından biriyle işlenirse failin göreceği ceza üç aydan bir seneye kadar hapis ve ikimilyon liradan onbeşmilyon liraya kadar ağır para cezasıdır.

GEREKÇE:

Madde metninde hakaret suçu tanımlanmıştır. Hakaret fiillerinin cezalandırılmasıyla korunan hukukî değer, kişilerin şeref, haysiyet ve namusu, toplum içindeki itibarı, diğer fertler nezdindeki saygınlığıdır.

Bu düzenlemede 765 sayılı Türk Ceza Kanununda benimsenen hakaret ve sövme suçu ayırımı kaldırılmıştır.

Hakaret suçunun oluşabilmesi için, kişiye somut bir fiil veya olgu isnat edilmelidir. Örneğin, kamu görevlisinin bir kişiden bir iş karşılığında belli bir miktar rüşvet aldığı yönünde isnatta bulunulması durumunda hakaret söz konusudur. Kişiyeye isnat olunan somut fiilin gerçek olup olmamasının, hakaret suçunun oluşması bakımından bir önemi yoktur. Ancak, iddia olunan hususun gerçek olduğunun isbat edildiği durumlarda, fail cezalandırılmayacaktır.

Keza, kişiye herhangi bir olayla irtibatlandırmadan, soyut olarak yakış-tırmalarda bulunulması hâlinde de, hakaret suçu oluşur. Kötü bir niteliği veya huyu ifade eden sözler, somut bir fiil veya olguyla irtibatlandırılmadıkları halde, yine de hakaret suçunu oluştururlar. Örneğin, bir kimseye “serseri”, “alçak”, “hayvan” denmesi hâlinde, somut fiil isnadı söz konusu değildir. Aynı şekilde kişiye soyut olarak “hırsız”, “rüşvetçi”, “sahtekâr”, “fahişe” gibi yakış-tırmalarda bulunulması hâlinde de hakaret suçu oluşmaktadır. Kişinin bedenî arızasını ifade etmekle veya kişiye bir hastalık izafe etmekle de hakaret suçu işlenmiş olur. Örneğin, kişiye “kör”, “şaşı”, “topal”, “kambur”, “kel” vs. demekle; kişiye “psikopat”, “frençili” veya “aidslî” demekle, hakaret suçu işlenmiş olur.

Dikkat edilmelidir ki; davranışın kişiyi küçük düşürmeye matuf olarak gerçekleştirilmesi gerekir. Kişiyeye onu toplum nazarında küçük düşürmek amacına yönelik olarak belli bir siyasî kanaatin isnat edilmesi hâlinde de hakaret suçu oluşur. Örneğin, bir kişiye “faşist”, “komünist” veya “mürteci” demekle, hakaret suçu işlenmiş olur. Bir kişiye izafeten söylenen

sözün veya bulunulan davranışın o kişiyi küçük düşürücü nitelikte olup olmadığını tayin ederken, toplumda hakim olan telâkkileri, örf ve adetleri göz önünde bulun-durmak gerekir.

Hakaret suçu, kişi muhatap alınarak işlenebilir. Bu durumda huzurda hakaret söz konusudur.

Hakaret suçu, kişinin gıyabında da işlenebilir. Kişiyi hazır bulunmadığı bir ortamda veya doğrudan muttali olamayacağı bir surette hakaret edilmesi durumunda, gıyapta hakaret söz konusudur. Ancak, gıyapta hakaretin cezalandırılabilmesi için, fiilin mağdurun gıyabında ve fakat en az üç kişiyle ihtilat ederek işlenmesi gerekir. Bu kişilerin toplu veya dağınık olmalarının suçun oluşumu üzerinde bir etkisi yoktur. Bir veya iki kişiyle ihtilat ederek de mağ-dura hakaret edilebilir. Bu gibi durumlarda da esasında bir haksızlık gerçekleşmektedir. Ancak, izlenen suç siyaseti gereğince, gıyapta hakaretin cezalandırılabilmesi için, mağdurun gıyabında en az üç kişiyle ihtilat edilerek, yani en az üç kişi muhatap alınarak hakaretin yapılması şart olarak aranmıştır.

Maddenin ikinci fıkrasında, hakaretin mağduru muhatap alan sesli, yazılı veya görüntülü bir mesajla yapılması hâlinde, birinci fıkra hükmüne istinaden cezaya hükmedileceği kabul edilmiştir. Buna göre, kişiyi muhatap alan mektup, telgraf, telefon ve benzeri araçlarla yapılan hakaret de, huzurda hakaret olarak cezalandırılmalıdır.

Maddenin üçüncü fıkrasında, hakaret suçunun kamu görevlisine karşı görevinden dolayı işlenmesi, bu suçun bir nitelikli hâli olarak kabul edilmiştir. Keza, hakaret suçunun dinî, siyasî, sosyal, felsefi inanç, düşünce ve kanaatlerini açıklamasından, değiştirmesinden, yaymaya çalışmasından, men-sup olduğu dinin emir ve yasaklarına uygun davranmasından dolayı ya da kişinin mensup bulunduğu dine göre kutsal sayılan değerlerden bahisle işlenmesi hâlinde, verilecek cezanın bir yıldan az olamayacağı hüküm altına alınmıştır.

Maddenin dördüncü fıkrası hakaret suçunun alenen işlenmesi, bu suçun bir nitelikli şekli olarak kabul edilmiştir.

Aleniyet için aranan temel ölçüt, fiilin, gerçekleştiği koşullar itibarıyla belirli olmayan ve birden fazla kişiler tarafından algılanabilir olmasıdır.

Keza, aleniyetin basın ve yayın yoluyla gerçekleşmesi durumunda artırma oranı ayrıca düzenlenmektedir.

Maddenin son fıkrasında, kurul hâlinde çalışan kamu görevlilerine görevlerinden dolayı hakaret edilmesi hâlinde, suçun kurulu oluşturan üyelere karşı işlenmiş sayılacağı hüküm altına alınmıştır.

TBMM'deki değişikliğin gerekçesi :

Tasarıda 765 sayılı Türk Ceza Kanununda benimsenen hakaret ve "sövme suçu ayırımı kaldırıldığı için; hakaret suçunun cezasının alt sınırının üç aydan başlatılmasının, ceza adaletinin sağlanması açısından uygun olacağı düşünülmüştür.

Mağdurun belirlenmesi

MADDE 126- (1) Hakaret suçunun işlenmesinde mağdurun ismi açıkça belirtilmemiş veya isnat üstü kapalı geçirilmiş olsa bile, eğer niteliğinde ve mağdurun şahsına yönelik bulunduğu duraksanmayacak bir durum varsa, hem ismi belirtilmiş ve hem de hakaret açıklanmış sayılır.

MADDENİN YORUMU :

Maddede, hakaret suçlarında “dolaylı matufiyet” adı verilen kavram düzenlenmiştir. Bu konunun incelenmesinde şu noktalar öne çıkar :

Hakaret suçlarında matufiyet, başka deyişle mağdurun ve muhatabın tespiti büyük önem taşır. Failin fiilinin yöneldiği kişi/kişilerin ortaya konulması, suçun varlığı/yokluğu açısından temel noktalardan biridir. Bir olayda hakaretimiz sayılacak söz ve ibareler tespit edilse bile, bunların kimi/kimleri hedef aldığı belirlenmediği durumlarda hakaret suçunun varlığından söz edilemez.

Bu yaklaşımda, hakaret suçlarında matufiyet iki olasılık taşır. Birincisi, failin fiilinin yöneldiği kişi bellidir. Buna doğrudan matufiyet adı verilir. Mağdurun ve muhatabın tespitinden sonra, fiilin içeriği incelenir ve hakaretimiz söz ve ibarelerin bulunup bulunmadığı aydınlatılır.

İkincisi, dolaylı matufiyet olarak adlandırılır. Bu şıkta, mağdur/muhatab açık olarak belirtilmiş değildir. Ancak, olayda tespit edilen olgular bu kişinin kim olduğunu belirlemede sorun oluşturmuyorsa, matufiyet konusu çözülmüş olur. Maddede, “...mağdurun ismi açıkça belirtilmemiş veya isnat üstü kapalı geçirilmiş olsa bile, eğer niteliğinde ve mağdurun şahsına yönelik bulunduğu duraksanmayacak bir durum varsa “formülü içinde yer verilen konu, matufiyetin dolaylı olarak tespitinden başka bir şey değildir.

Bu tespitite, mağdurun isminin açıkça belirtilmemiş olmasına, isnadın üstü kapalı olarak geçirtilmesine rağmen, fiilin

mağdurun şahsına yönelik olduğunda hiçbir tereddüt doğurmayacak açıklık bulunması halinde, matufiyet konusu çözülmüş olur.

Maddede yer alan, “isnat üstü kapalı geçirtilmiş olsa bile “ibaresi, önceki yasanın 484 üncü maddesinde vardır. Bu ibareyle kastedilen şey, isnadın açıkça belirtilmemiş oluşudur. Bu nedenle şöyle ifade edilmesi daha uygundur : “Hakaret suçunun işlenmesinde mağdurun ismi ya da kendisine yapılan isnat açıkça belirtilmemiş olsa bile,”.

TCK'nın 126. Maddesinin emsali düzenlemeler yabancı ceza yasalarında da vardır. Bunun nedeni, hakaret suçlarında failin işlediği fiilde mağduru/muhatabı açık olarak belirtmek yoluyla cezadan kurtulmak amacıdır. Suç ve ceza politikası açısından 126. Madde gibi maddeler, bir boşluğu doldurmaya hizmet ederler.

Önceki TCK'daki hüküm :

***Madde 484** — Geçen maddelerde beyan olunan cürümlerin irtikâbında kendine tecavüz olunan kimsenin ismi sarahatan zikredilmiş veya isnat üstü kapalı geçirtilmiş olsa bile eğer mahiyetinde ve müddeinin şahsına matufiyetinde tereddüt edilmeyecek derecede karineler varsa hem ismi zikredilmiş hem de azvıyat tasrih kılınmış gibi muamele olunur.*

GEREKÇE:

Hakaret suçunun oluşabilmesi için mağdurun belli veya belirlenmesinin olanaklı bulunması gereklidir. İşte bu maddeyle suçu işleyen tarafından mağdurun kimliğinin açıkça belirtilmediğinde, ne gibi bir durumun varlığı hâlinde ismin belirtilmiş ve hakaretin açıklanmış sayılacağına ait ölçü gösterilmektedir.

Madde, aslında usul hukuku bakımından ispata yönelik, karineye benzer bir ölçü getirmiş bulunmaktadır.

İsnadın ispatı

MADDE 127- (1) İsnat edilen ve suç oluşturan fiilin ispat edilmiş olması hâlinde kişiye ceza verilmez. Bu suç nedeniyle hakaret edilen hakkında kesinleşmiş bir mahkûmiyet kararı verilmesi hâlinde, isnat ispatlanmış sayılır.

(2) İspat edilmiş fiilinden söz edilerek kişiye hakaret edilmesi hâlinde, cezaya hükmedilir.

MADDENİN YORUMU :

Anayasanın 39 uncu maddesinde yer alan ispat hakkı çerçevesinde ve bu hükme paralel bir düzenleme yapılmıştır.

Anayasanın 39. Maddesi, “İspat hakkı” başlığı altında, şu hükme yer vermiştir : “Kamu görev ve hizmetinde bulunanlara karşı, bu görev ve hizmetin yerine getirilmesiyle ilgili olarak yapılan isnatlardan dolayı açılan hakaret davalarında, sanık, isnadın doğruluğunu ispat hakkına sahiptir. Bunun dışındaki hallerde ispat isteminin kabulü, ancak isnat olunan fiilin doğru olup olmadığının anlaşılmasında kamu yararı bulunmasına veya şikâyetçinin ispata razı olmasına bağlıdır.”

Anayasanın bu hükmü çerçevesinde, hakaret suçlarında ispat hakkının temel noktaları şunlardır :

Bir hakaret davası, kamu görev ve hizmetinde bulunan bir kişiye karşı, bu görev ve hizmetin yerine getirilmesi ile ilgili isnatlardan ötürü açılmış olmalıdır. Böyle bir davada, sanık isnadın doğru olduğunu ispat etmek hakkına sahiptir.

İspat hakkının kullanılması, muhatabın kamu görevlisi olmasını şart kılar. Bu konuda TCK'nın 6. Maddesindeki tanım esas alınarak sonuç çıkarmak gerekir. Kamu görevlisi olmayan bir mağdura karşı işlenen hakaret fiilinde ispat hakkı kullanılamaz.

Öte yandan, mağdurun kamu görevlisi olması tek başına yeterli değildir. Ayrıca, hakaret fiilinin bu görev ve hizmetin yerine getirilmesiyle ilgili olarak yapılan isnatlardan oluşma-

sı da şarttır. Bu görevin hakaret fiiline muhatap olan kişinin gördüğü görevle ilgili olması aranmak gerekir. Bu noktada, bu kamu görevlisinin gördüğü görevin ne olduğu, kapsam ve içeriğinin tespiti yapılmak gerekir. Bu tespit, kamu görevlilerinin görev alanlarını belirleyen yasalara göre yapılır.

Fail, bu iki şartın gerçekleştiği bir olayda, mağdura karşı hakaret suçunu işlemiş olmak suçlaması ile yargılanmalıdır. Böyle bir davada sanık ispat hakkını kullanabilir. İspatın çerçevesi, kullandığı söz ve ibarelerin temelini oluşturan isnat/ isnatların gerçek ve doğru olduğunun ortaya konulması ile sınırlanır. İspat konusunda ceza yargılamasının serbest delil (her türlü delille ispat) ilkesinin uygulanması gerekir.

Anayasanın 39. maddesi, incelediğimiz bu varsayımın dışında da ispat hakkını tanımıştır. Bu varsayımda ispat hakkının kullanılması iki şartın varlığını gerektirir. Bunlar, isnat olunan fiilin doğru olup olmadığının anlaşılmasında kamu yararı bulunmasına veya isnat olunan fiilin doğru olup olmadığının anlaşılmasında kamu yararı bulunmasına şikâyetçinin ispata razı olmasıdır.

Şikâyetçinin ispata rıza göstermesinin/ göstermemesinin tespiti kolaydır. İsnat olunan fiilin doğru olup olmadığının anlaşılmasında kamu yararının bulunup bulunmadığının tespitinde, kamu yararı önem taşır. Kamu yararı, kişisel yararın dışında bir yarar olmak gerekir. Kamu, toplumdur. Bir olayda hakaret suçu tartışılırken, isnadın doğruluğunun ispatının kamu açısından yararlı olduğu tespit edilmeli, bu doğrultuda ispat hakkı tanınmalıdır. Böyle bir olay, temel niteliği yönünden, kamunun bilmek ve öğrenmek, haber almak konusunda faydalanacağı, bundan yarar sağlayacağı bir durumu gerektirir. Bu şartların varlığı ile ancak ispat hakkı kullanılabilir.

127. maddenin gerekçesi konuyu yeterince açıklamaktadır.

İspat hakkı, isnat edilen ve suç oluşturan fiilin ispat edilmesi temeline dayanır. Bu konuda öne çıkan bir noktadır. Sanık, mağdura yaptığı isnadın temelinde bir suçun söz konusu

olduğunu, bunu ispatlayacağını ileri sürmelidir. Bu istem kabul edilip ispat gerçekleştiğinde, sanığa ceza verilmeyecektir. Maddenin 1. Fıkrasının getirdiği sonuç budur. Teknik hukuk yaklaşımında, bu bir cezasızlık halidir.

Maddenin ikinci fıkrasının uygulanmasında, “Kesin hükümle sonuçlanmış bir davayla işlendiği sabit görülen bir fiilden bahisle kişiye hakaret edilmiş olması hâlinde cezaya hükmedilir. Böylece, daha önce işlediği bir suçtan dolayı mahkûm edilmiş olan kişiye, bu suçtan bahisle hakaret edilmiş olmasının tasvip edilemez olduğu vurgulanmıştır. Hakkında başlatılan soruşturma sonucunda takipsizlik kararı veya açılan davada düşme, veya beraat kararı verilmiş olan kişiye, soruşturma veya kovuşturma konusu fiilden bahisle hakaret edilmiş olması hâlinde, hakaret edenin cezalandırılacağında kuşku yoktur.” sözleri dikkate alınmalıdır.

Bu düşüncenin ve kabulün altında yatan mantık şudur : Kişi bir suç işlediğinde, onun karşılığı olan cezayla cezalandırılacaktır. Bunun dışında, bu kişiye her an böyle bir suç işlediği hatırlatıldığında, hukuk düzeni böyle bir sonucu benimsemez, çünkü bir suçun cezasına katlanan kişinin, sürekli olarak o suç nedeniyle aşağılanması, fert hak ve özgürlüğüne ve kişi dokunulmazlığına aykırıdır.

YARGITAY UYGULAMASI :

“Avukat sanığın katılan hakiminden verdiği kararı temyiz ettiği dilekçede, “ ... gerçekleri karartıp gizleyerek... veya bilerek yapılan haksızlığı saklamaya çalışması... gerçekler saptırılmaya çalışılmış... demagoji yapılmıştır...” gibi sözlerinin savunma sınırını aştığı, katılanın onur, şeref ve saygınlığını incitici değer yargıları içerdiği gözetilmelidir.” (Yar. 4CD, 14.04.2008, E.2008/4079, K.2008/6499)(YKD, 8/2008)

Önceki TCK'daki madde :

Madde 481 – Geçen maddede beyan olunan cürmün faili beraat etmek için isnat ettiği fiilin sıhhatini veya şayi veya mütevatir olduğunu ispat etmek isterse bu iddiası kabul olunmaz.

YARGITAY KARARLARI IŐIŐINDA
HAKARET SUÇLARI

Ancak isnat edilen fiilin hakikat olduğunu ispat talebi :

1. Tecavüz olunan şahıs bir memur veya kamu hizmeti gören bir kimse olup da 266, 267 ve 268 inci maddelerde beyan olunan haller müstesna olmak üzere, isnat olunan fiil icra ettiği memuriyete veya gördüğü kamu hizmetine taallük eylediği,
2. İsnat olunan fiilden dolayı tecavüz olunan şahıs hakkında kovuşturma icrasına başlanmış olduğu,
3. İsnat edilen fiilin ispatında kamu yararı bulunduğuna mahkemece karar verildiği,
4. Müşteki ikame ettiği dâvadan dolayı icra kılınan yargılamayı kendisine isnat olunan fiilin sıhhat ve ademi sıhhatına dahi teşmil etmeyi açık olarak bizzat talep eylediği, takdirde kabul olunur.

Hakikati maddenin ispatı talebi, müşteki özel bir soruşturma veya yargılama usulüne tabi veya başka bir mercide yargılanması gereken bir kimse olsa dahi, hakaret dâvasına bakan mahkemece kabul ve tetkik olunur.

İsbat talebinin kabulüne karar verilmesini müteakip 15 gün içinde bu taleple ilgili bütün deliller ikame ve varsa vesikaların asıl veya suretleri mahkemeye tevdi olunur.

İkame ve ibraz olunan delil ve vesikalar beş gün içinde mukabil delillerini ikame ve vesikalarını ibraz etmek üzere müştekiye ve Cumhuriyet Savcısına tebliğ olunur.

Taraflar bu suretle iddia ve delillerini bildirdikten sonra mahkeme duruşma için en yakın bir gün tâyin eder. Zaruret olmadıkça müteakip talikler bir haftayı geçemez.

İsnat ispat olunur veya bundan dolayı isnatda bulunulan şahıs mahkûm edilirse sanık hakkında dâva ve ceza düşer.

İsnat, ispat olunmadığı takdirde faile 480 inci maddede yazılı para cezaları on misli, şahsî hürriyeti bağlayıcı cezalar yarısı oranında artırılarak hükmolunur.

(8. fıkra AYM kararıyla iptal edilmiştir.)

Şu kadar ki, bu maddedeki istisnaların uygulanması için te-cavüzün aşağıdaki maddede bildirilen cürmü teşkil etmemesi icap eder.

İspat iddiası, yasama organları üyeleri seçimlerinde oy verme gü-nünden ön-ceki 30 gün içinde kabul olunmaz.

GEREKÇE:

Madde metninde, kişiye somut isnatta bulunulması hâlinde, isnadın ispatı düzenlenmektedir. Anayasamızda da isnadın ispatına ilişkin özel bir hüküm bulunmaktadır. Anaya-samıza göre; kamu görev ve hizmetinde bulunanlara karşı bu görev ve hizmetin yerine getirilmesiyle ilgili olarak isnatta bu-lunulması durumunda, isnatta bulunan isnadın doğruluğunu ispat hakkına sahip-tir. Bunun dışında, kişilere somut bir fiil isnadında bulunarak hakaret edilmiş olması hâlinde, isnadın doğruluğunun ispat edilebilmesi için iki seçenek koşuldan bi-rinin gerçekleşmesi gerekir. Birinci seçenek koşul, isnadın doğ-ruluğunun ispatında kamu yararı bulunmasıdır. Diğer seçenek koşul ise, şikâyetçinin yani kendisine hakaret edilenin ispata razı olmasıdır.

Yine Anayasamıza göre, isnadın doğruluğunun ispat edil-miş olması, hakaret suçunun hukuka aykırılığını ortadan kal-dırmaktadır. Bu nedenle, hakarete bulunan kişi hakkında be-rraat kararı verilmelidir.

Madde metnindeki düzenleme yapılırken, Anayasamızın bu konuda belirlediği kurallar da göz önünde bulundurulmuş-tur.

Madde metninde kabul edilen sisteme göre, isnadın doğ-ruluğunun ispat edilebilmesi için, isnadın bir suç vakiasına ilişkin olması gerekir. Yani kişiye belli bir suçu işlediğinden bahisle hakaret edilmiş olması gerekir. Ayrıca, hakaretin ya-pıldığı anda isnadın konusunu oluşturan suç dolayısıyla kişi hakkın-da henüz bir hüküm verilmemiş olmalıdır.

Bu sistemde, isnadın doğruluğunun ispatı, hakaret suçundan dolayı açılan davanın görüldüğü mahkemede yapılmaktadır. Hakaret suçunun işlendiğinden bahisle açılan davanın görüldüğü mahkeme, yapılan somut vakıa isnadının bir suç oluşturması durumunda, bu suçun gerçekten işlenmiş olup olmadığının ortaya çıkarılmasını bekletici mesele kabul ederek, bu nedenle açılmış veya açılacak olan davanın sonucunu beklemelidir. İsnadın doğruluğunun ispatı, ancak isnat konusu suç vakıası dolayısıyla açılan ceza davası bağlamında ilgili mahkemede söz konusu edilebilir.

İsnat konusu suç vakıası dolayısıyla açılan ceza davası sonucunda bu suç nedeniyle hakaret edilen hakkında kesinleşmiş bir mahkûmiyet kararı verilmesi hâlinde; isnat ispatlanmış addedilir ve maddenin birinci fıkrası gereğince, hakarete bulunan kişiye ceza verilmez.

Ancak, hakarete uğrayan, isnat edilen fiil dolayısıyla hakkında açılan davada kesinleşmiş bir hükümlle beraat etmişse, isnat ispat edilmemiş sayılır ve hakaret eden kişi cezalandırılır. Hakarete uğrayan kişi hakkında, isnat edilen fiil dolayısıyla takipsizlik kararı veya açılan davada düşme kararı verilmiş olması hâlinde de; isnadın doğruluğu ispat edilmemiş sayılacaktır.

Maddenin ikinci fıkrasına göre; kesin hükümlle sonuçlanmış bir davayla işlendiği sabit görülen bir fiilden bahisle kişiye hakaret edilmiş olması hâlinde, cezaya hükmedilir. Böylece, daha önce işlediği bir suçtan dolayı mahkûm edilmiş olan kişiye, bu suçtan bahisle hakaret edilmiş olmasının tasvip edilemez olduğu vurgulanmıştır.

Hakkında başlatılan soruşturma sonucunda takipsizlik kararı veya açılan davada düşme, veya beraat kararı verilmiş olan kişiye, soruşturma veya kovuşturma konusu fiilden bahisle hakaret edilmiş olması hâlinde, hakaret edenin cezalandırılacağında kuşku yoktur.

İddia ve savunma dokunulmazlığı

MADDE 128- (1) Yargı mercileri veya idari makamlar nezdinde yapılan yazılı veya sözlü başvuru, iddia ve savunmalar kapsamında, kişilerle ilgili olarak somut isnadlarda ya da olumsuz değerlendirmelerde bulunulması hâlinde, ceza verilmez. Ancak, bunun için, isnat ve değerlendirmelerin, gerçek ve somut vakıalara dayanması ve uyuşmazlıkla bağlantılı olması gerekir.

MADDENİN YORUMU :

İddia ve savunma hakkı Anayasayla güvence altına alınmıştır. Bu hakların kullanılması ile ilgili olarak, yargı mercileri veya idari makamlar nezdinde yazılı veya sözlü başvuruda bulunulması mümkündür. Bu yollar, hak arama özgürlüğünün araçlarıdır.

Maddede, yargı mercilerine yapılan başvurular iddia ve savunma dokunulmazlığı kapsamında mütalaa edilmiştir. Yargı mercileri, TCK'nın 6. maddesindeki tanıma göre belirlenmelidir. 6. Madde, her ne kadar yargı görevi görenleri tanımlıyor ise de, bu kişiler yargı mercileri ile bağlantılıdır, çünkü bu kişiler buralarda görev yaparlar. Bu açıdan yüksek mahkemelere ve adli, idari ve askerî mahkemelere, Cumhuriyet savcılarına ve avukatlara yapılan yazılı ve sözlü başvurular ile buralardaki iddia ve savunmalar, maddenin kapsamındadır.

Maddede sözü geçen idari makamlar, yürütme erki içinde görev görülen yerlerdir. Buradaki temel nokta, idari bir hizmetin yürütülmesidir. Bu hizmet, merkezi idare içinde bir makam tarafından yerine getirilebileceği gibi, yerinden yönetim kapsamında bir hizmet de olabilir. Örnek : Bir bakanlığa bağlı bir genel müdürlükte hizmetin görülmesi ile bir belediyede hizmetin görülmesi arasında fark yoktur.

Bu başvurular iddia ve savunma dokunulmazlığı açısından incelendiğinde, şu noktaların belirtilmesi gerekir :

Yargı mercileri veya idari makamlar nezdinde yapılan yazılı veya sözlü başvuru, iddia ve savunmalar kapsamında,

kişilerle ilgili olarak somut suçlamalarda ya da olumsuz değerlendirmelerde bulunulması hâlinde, bu fiilleri ika edenlere ceza verilmez.

Maddedeki, kişilerle ilgili olarak somut suçlamalarda ya da olumsuz değerlendirmelerde bulunulması, ibaresi yeterli açıklığı taşımamaktadır. Önceki TCK'nın 486/1. maddesindeki hakaret oluşturan yazı ve sözlerinden dolayı koğuşturma yapılmaz, ibaresi amacı iyi biçimde ortaya koymaktaydı. Hatırlanmak gerekir ki, iddia ve savunma dokunulmazlığı hakaret suçları bağlamında ele alınan ve yasal düzenlemeye konu olan bir kavramdır. Durum böyle olunca, Anayasanın tanıdığı hak arama özgürlüğü, iddia ve savunma hakkının kullanılması ile hakaret suçu oluşturacak bir fiil arasındaki bağlantının doğru biçimde kurulması kaçınılmazdır.

İddia ve savunma dokunulmazlığının ne zaman, hangi ölçüde tanınacağı, özellikle uygulama dikkate alınarak hiçbir kuşku doğurmayacak açıklık taşıması gerekir. Bu açıdan bakıldığında, yeni TCK'nın yasada yer alan formülünde kullanılan, kişilerle ilgili olarak somut suçlamalarda ya da olumsuz değerlendirmelerde bulunulması, ibaresi net değildir. Her ne kadar madde gerekçesinde bu konuda bazı ipuçları yer almaktaysa da, örneğin, suçlamanın ve olumsuz değerlendirmenin somut olaya dayanması gibi, yine de sınırlar tam olarak çizilmiş değildir. Olumsuz değerlendirme ne demektir, somut suçlama ne demektir ? Yasa koyucu yeni düzenlemede, sözlü ya da yazılı beyanların hakaret oluşturması temelini değiştirmiş midir ? Madde gerekçesinde önceki temel yaklaşımın korunduğu sonucunu doğuracak bir zilenim var ise de, yeterli açıklık yoktur.

Belirtmek gerekir ki, inceleme konusu maddede iddia ve savunma dokunulmazlığı düzenlendiğine göre, bunun hakaret suçları ile ilişkilendirilmesi şarttır. Bu dokunulmazlığa maddenin bağladığı sonuç, bir cezasızlık nedenidir. Konunun bu bağlamda irdelenmesi uygun olur.

Maddenin son cümlesinde, cezasızlık nedeninden faydalanmak için, isnat ve değerlendirmelerin, gerçek ve somut va-

kıalara dayanması ve uyuşmazlıkla bağlantılı olması gerektiğinin belirtilmesi, maddenin anlaşılmasını ve uygulanmasını kolaylaştırmak amacı taşımaktadır. Madde metninde, önceki cümlede de vurgulandığı üzere, somut olgular her olayda aranacaktır. Ayrıca, maddenin bütünü açısından düşünüldüğünde, suçlamaların ve olumsuz değerlendirmelerin somut olgulara dayanmasının yanı sıra, bunların uyuşmazlıkla bağlantılı olması da gerçekleşmelidir. Bunun temelinde, bir yargılamada, kullanılan söz ve ibarelerin o olayın yargılama konusu ile uyuşması mutlaka aranmalıdır. Daha açık bir ifade ile, bir yargılamayı vesile ederek, bir kişinin bir başkasına hakaret etmesi, iddia ve savunma dokunulmazlığının koruyacağı ve cezasızlık sonucu yaratacağı bir husus değildir. Örnek : Bir karşılıksız çekten ötürü ceza mahkemesinde görülen davada, bu davanın müdahili olan çek lehdarının, karşılıksız çeki veren sanığın memurluk görevinden ihraç edilmiş bir kişi olduğunu ve cezalandırıldığını söylemesi, iddia ve savunma dokunulmazlığı içinde mütalaa edilemez. Yargılama konusu uyuşmazlıkla bağlantılı bir konu değildir.

İddia ve savunma dokunulmazlığı kavramı geniş bir kavramdır. Şöyle ki, konusu ne olursa olsun, tüm yargılama hukukları için geçerlidir. Bir hukuk davasında, idari davada, ceza davasında, askeri bir suçun yargılamaında da gündeme gelebilir. Maddede bu konuda bir açıklık olmamasına karşılık, bunun doğru bir sonuç olduğunun göstergesi maddede yer almaktadır. Maddenin baş tarafında, yargı mercileri veya idari makamlar, denilerek, bu konuda bir sınırlandırma yapılmayarak yapılan bir metinde, yukarıdaki sonucun çıkarılması, yorum tekniklerine uygundur.

Önceki TCK'nın 486. maddesinde yer alan, "(...) ilgili olduğu takdirde dahi iddia ve müdafaa hududunu aşan hakareti mutazammın(doğuran) yazı ve sözler yukarki fıkra hükmünden hariştir." biçimindeki değerlendirme ve sonucun yen TCK'da yer almaması bir eksikliktir. İddia ve savunma dokunulmazlığı, bir cezasızlık nedeni olarak, bu kavramın amacına uygun biçimde ve ölçü içinde kullanılması gereken iddia ve

savunma hakkının bir sonucudur. Bu nedenle hakkın sınırlarının aşıldığı bir durumda, bu dokunulmazlığın ve cezasızlık halinin uygulanmaması gerekir. Yasa koyucunun bu yeni formülü, uygulamada tereddüt yaratacaktır. Doğru olan, içtihat yoluyla, önceki uygulamayı sürdürmektir.

Belirtmem gerekir ki, AB'ye giriş sürecinde yasalar yeniden yapılırken düşülen temel bir hata, önceki TCK döneminde uygulanmış, hiçbir sorun oluşturmayan, içtihatla da kökleşmiş konularda, yasada değişiklik yapmaktır. İnceleme konusu da bu yaklaşıma bir örnektir. Yeni metinde, sınırın aşılması halinde, dokunulmazlıktan yararlanmanın mümkün olmadığı, biçimindeki düzenlemenin metinden çıkarılması, sistemi bozan bir düzenlemedir. Madde gerekçesinin son bölümünde, yaptığım açıklamalarla tutarlı bir düşünceye yer verilmiştir. Fakat yasama tekniği yönünden, bu hususun, önceki TCK'da olduğu gibi, yeni TCK'nın da yasa metninde yer alması uygun olurdu.

Yargıtay Uygulaması:

Daire:4 Tarih:2014 Esas No:2013/37914 Karar No:2014/34907

Yerel Mahkemece verilen hüküm temyiz edilmekle, başvurunun süresi ve kararın niteliği ile suç tarihine göre dosya görüşüldü:

Temyiz isteğinin reddi nedenleri bulunmadığından işin esasına geçildi.

Vicdani kanının olduğu duruşma sürecini yansıtan tutanaklar belgeler ve gerekçe içeriğine göre yapılan incelemede başkaca nedenler yerinde görülmemiştir.

Ancak;

Sanığın, kardeşi olan katılan aleyhine, kendisi yurtdışında iken miras kalan arazileri kadastro memurlarını yanıltarak kendi üzerine aldığı iddiasıyla Şarkikaraağaç Asliye Hukuk Mahkemesinde açtığı davanın duruşmasında söylediği "sah-

tekarlık yapıyor, devleti dolandırıyor, işi gücü yalan dolan” şeklindeki uyuşmazlıkla bağlantılı olarak sarfedilen sözlerin TCK’nın 128. maddesinde düzenlenen iddia ve savunma dokunulmazlığı kapsamında kaldığı, gözetilmeden, kanuni olmayan ve yerinde görülmeeyen gerekçeyle ceza verilmesi,

Kanuna aykırı ve sanık Asım Bayram’ın temyiz nedenleri yerinde görüldüğünden tebliğnamedeki onama düşüncesinin reddiyle HÜKMÜN BOZULMASINA, yargılamanın bozma öncesi aşamadan başlayarak sürdürülüp sonuçlandırılmak üzere dosyanın esas/hüküm mahkemesine gönderilmesine, 03/12/2014 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Önceki TCK’daki madde :

Madde 486 – Tarafların veya vekil, müdafî, müşavir yahut kanuni mü-messillerinin bir dâva hakkında kaza mercilerine verdikleri dilekçe, lâyiha veya sair evrakın yahut yaptıkları iddia ve müdafaa-ların ihtiva ettiği hakareti mutazammın yazı ve sözlerinden dolayı takibat yapılmaz.

Dâva ile ilgili olmayan ve ilgili olduğu takdirde dahi iddia ve müdafaa hu-dudunu aşan hakareti mutazammın yazı ve sözler yukarki fıkra hükmünden hariçtir.

Birinci fıkrada yazılı hallerde salâhiyetli kaza mercilerince kanunen muayyen olan inzıbatî tedbirlerden maada tecavüze uğrayanın talebi üzerine tazminata hükmedilebileceği gibi hakareti mutazammın yazı ve sözlerin evrak ve zabıtlardan kısmen veya tamamen kaldırılmasına da karar verilebilir.

GEREKÇE:

Madde metninde, bir hukuka uygunluk nedeni olan ve Anayasamızda da güvence altına alınan (m. 36) iddia ve savunma dokunulmazlığı düzenlenmiştir. Bir talebin resmi bir makama iletilmesi, dilekçe hakkının kullanılması bağlamında hukuka uygun bir davranıştır. Ancak, dilekçe hakkı, dilekçenin içeriğindeki ifadeler açısından başlı başına bir hukuka uygunluk sebebi olarak mütalâa edilemez.

Hukuk Toplumunda yaşama hakkına sahip olan herkes, toplum barışını bozucu nitelik taşıması dolayısıyla devletten suç işlenmesinin önlenmesini ve suçluların cezalandırılmasını talep hakkına sahiptir. Bir suçun işlendiğini öğrenen bireyin, bununla ilgili olarak yetkili makamlar nezdinde ihbar veya şikâyetle bulunma hakkı vardır.

Gerçekleşmiş bir olayla ilgili olarak bu olayın oluşumuna neden olan kişiler de gösterilmek suretiyle ihbar veya şikâyetle bulunulması durumunda, hakaret veya iftira suçunun oluştuğundan söz edilemez. Çünkü, burada gerçekleşmiş somut olayla ilgili olarak ihbar veya şikâyetle bulunmak şeklinde bir hakkın kullanılması söz konusudur.

İddia ve savunma hakkının, yargı mercileri veya idarî makamlar nezdinde kullanılması mümkündür.

İddia ve savunma hakkının kullanılması bağlamında, kişiler açısından somut isnat ifade eder nitelikte maddî vakıaların ortaya konulması ya da kişilerle ilgili olumsuz değerlendirmelerde bulunulması mümkündür. Bu somut isnatlar veya olumsuz değerlendirmeler, iddia ve savunma hakkının kullanılmasıyla ilişkilendirilememesi durumunda, hakaret ve hatta iftira suçu oluşturur.

İddia ve savunma kapsamında, kişilerle ilgili olarak bulunan somut isnatların gerçek olması ve yapılan olumsuz değerlendirmelerin somut vakıalara dayanması gerekir. Keza, bulunan somut isnatların veya yapılan olumsuz değerlendirmelerin uyumsuzlukla ilişkili olması gerekir; ancak, uyumsuzluğun çözümü açısından faydalı olması aranmamalıdır.

Somut uyumsuzlukla bağlantılı olmayan isnatlar gerçek olsa bile iddia ve savunma dokunulmazlığının varlığından bahsedilemez. Keza, somut vakıalara dayansa bile, uyumsuzlukla alakası olmayan olumsuz değerlendirmeler açısından iddia ve savunma hakkının kullanılması söz konusu değildir.

Somut uyumsuzlukla ilgili olmakla birlikte iddia ve savunma sınırını aşan hakareti mutazammın yazı ve sözlerin iddia

ve savunma hakkı kapsamında mütalaa edilmesi mümkün değildir. Ancak, bu ifadelerin kullanılmasına mûsamaha ile bakılabilir. Çünkü, bu gibi durumlarda iddia ve savunmanın sınırı genellikle öfke ve gazabın etkisiyle aşılmaktadır. Aslında öfke ve gazap hâli, kusurluluğun bir unsuru olan irade yeteneğini etkileyen bir faktördür ve bu durum, kişinin işlediği hakaret suçu dolayısıyla kusurunun tespiti bağlamında değerlendirilmelidir.

Haksız fiil nedeniyle veya karşılıklı hakaret

MADDE 129- (1) Hakaret suçunun haksız bir fiile tepki olarak işlenmesi hâlinde, verilecek ceza üçte birine kadar indirilebileceği gibi, ceza vermekten de vazgeçilebilir.

(2) Bu suçun, kasten yaralama suçuna tepki olarak işlenmesi hâlinde, kişiye ceza verilmez.

(3) Hakaret suçunun karşılıklı olarak işlenmesi hâlinde, olayın mahiyetine göre, taraflardan her ikisi veya biri hakkında verilecek ceza üçte birine kadar indirilebileceği gibi, ceza vermekten de vazgeçilebilir.

MADDENİN YORUMU :

Madde başlığında ve birinci fıkrada, “haksız fiil” teriminin kullanılması doğru değildir. Haksız fiil terimi, terminolojide, borçlar hukukunun temel kavramlarından biridir ve bir haksız fiilin oluşması, belirli unsurların gerçekleşmesine bağlıdır.

Maddede belirtmek istenen, bu anlamdaki haksız fiil değildir. Yasa koyucunun amacı, failden kaynaklanan bir haksız hareketi ve bunun sonuçlarını belirtmektir. Madde metninde düşülen hata, maddenin gerekçesinde düzeltilmiştir.

Birinci fıkrada, haksız bir harekete karşı tepki olarak işlenen hakaret suçu ve sonuçları düzenlenmiştir. Bu konuda yasa koyucu ikili bir tercihe yer vermiştir. İlkin, bu varsayımda failin cezasında indirim yapılabilir ya da faile ceza verilmez. Bu değerlendirmeyi hakaret suçunun yargılamasını yapan yargıç yapar. Yargıç, olayın özelliklerini dikkate alarak, yukarıdaki iki tercihten birini seçebilir. Bu konuda yargıcın tercihini iki husus etkileyebilir. Birincisi, olaydaki haksız hareketin ağırlığı, ikincisi ise, bu haksız harekete karşı işlenen hakaret suçunun ağırlığı.

İkinci fıkrada yer alan cezasızlık halinin yalnızca yaralama suçuna bağlanması bir eksikliklidir. Bunun, kişiye yönelik başka suçlara tepki olarak işlenmesinde de geçerli olması mümkün

olmalıydı. Sözgelimi, kişinin tehdit ya da şantaj tepki olarak bu suçun failine hakaret etmesi halleri, cezasızlık nedeni sayılabilirdi.

Önceki TCK'nın 485/3. maddesinde yer alan, "Şahsı hakkında şiddet kullanılmasından dolayı hakaret eden kimsenin harekâtı cezayı müstelzim değildir. "hükmü de amaca tam uygun değildi. Kişiyeye şiddet kullanmaksızın işlenen bazı suçlara tepki olarak mağdurun hakaret suçunu işlemesinin bir cezasızlık nedeni sayılması, uygun bir çözümdür. Ancak yeni TCK'nın bu hali yalnızca yaralama suçuna karşılık olarak öngörmesi bir eksikliklerdir.

Üçüncü fıkrada, karşılıklı hakaret halinin çözümü yer almaktadır. Yasa koyucu bu halde de, birinci fıkradaki çözümü öngörmektedir.

YARGITAY UYGULAMASI :

Daire:4 **Tarih:**2014 **Esas No:**2013/3942 **Karar No:**2014/7531

4. Ceza Dairesi Esas No: 2013/3942 Karar No: 2014/7531

Olay günü sanığın, oğlunun borcundan dolayı evine hacze gelen müşteki avukat Sena Gülnihal Son'a söylediği kabul edilen "sen aile terbiyesi almadın mı, annen ve babanla da böyle mi konuşuyorsun" şeklinde ve kaba hitap tarzı niteliğindeki sözlerin, müştekinin onur, şeref ve saygınlığını rencide edici boyutta olmaması nedeniyle hakaret suçunun unsurlarının oluşmadığı gözetilmeden, mahkumiyet kararı verilmesi, hükmün bozulmasına, 06/03/2014 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

2. Ceza Dairesi Esas No: 2011/16904 Karar No: 2012/47662

Sanığın, katılanın duyabileceği şekilde onun kızı hakkında oğluna hitaben söylediği "anne terbiyesi yok ki" şeklindeki sözlerinin hakaret suçunu oluşturduğu gözetilmeden ve katılanın buna karşılık söylediği "Madem sen çok terbiyeli yetiştirdin oğlunu da niye bizim kapımızı kırıp köpeğimizi çaldı"

YARGITAY KARARLARI IŞIĞINDA
HAKARET SUÇLARI

şeklindeki sözlerinin ise 5237 sayılı TCK.nun 129/3 maddesinin uygulanmasını gerektirip gerektirmediği tartışılmadan yasal ve yeterli olmayan gerekçeyle sanık hakkında atılı hakaret suçundan verilen beraat kararının bozulmasına, 05/12/2012 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Daire:4 Tarih:2014 Esas No:2014/39434 Karar No:2014/36777

Yerel Mahkemece verilen hüküm temyiz edilmekle, başvurunun süresi ve kararın niteliği ile

suç tarihine göre dosya görüldü:

Temyiz isteginin reddi nedenleri bulunmadığından isin esasına geçildi.

Vicdani kanının olustugu durusma sürecini yansıtan tutanaklar belgeler ve gerekçe içerigine göre yapılan incelemede baskaca nedenler yerinde görülmemistir.

Ancak;

1-Sanıgın esi olan tanık Tülin'in "...esimin kimseye bir hakareti olmadı..."sekindeki beyanının, sanıgın savunmasını dogrudladıgı gözetilmeden, suçun sübutuna dayanak gösterilmesi,

2-Tarafların tanıklarının, sadece eslerinin olması, sanıgın esinin sanıgın savunmasını , katılanın esinin de katılanın iddiasını dogrulaması karsısında; hüküm kurulurken hangi beyanın ne sebeple üstün tutuldugunun somut gerekçelerle açıklanarak sanıgın hukuki durumunun tespiti yerine "...katılanın basit sekilde ikaz edilmesi sonucu aracını ileride durdurarak tekrar sanıgın yanına gelip onunla tartısmasının dogal olmadığı görülmüs..." sekindeki yetersiz gerekçeyle, sanıgın katılana hakaret ettiginin kabulü suretiyle hüküm kurulması,

3-Kabule göre de;

Haksız fiile tepki olarak islendigi kabul edilen hakaret eylemi nedeniyle TCK'nun 129/1. ve

CMK'nın 223/4-c maddeleri gereğince "ceza verilmesine yer olmadığı" biçiminde hüküm kurulması

gerektiginin gözetilmemesi,

Yasaya aykırı, sanık Gürsel Kenar müdafininin temyiz nedenleri yerinde görüldüğünden

teblignameye aykırı olarak hükmün bozulmasına, yargılamanın bozma öncesi asamadan

baslayarak sürdürülüp sonuçlandırılmak üzere dosyanın esas/hüküm mahkemesine

gönderilmesine,22.12.2014 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Daire: 3 Tarih:2013 Esas No: 2013/1372 Karar No: 2013/1372

5237 sayılı TCK'nin 129/3. maddesindeki düzenlemenin "ceza vermektan vazgeçilebileceği" şeklinde olduğu gözetilmeden, "ceza verilmesine yer olmadığına" şeklinde yasal olmayan ifade kullanılarak hüküm kurulması,

Bozmayı gerektirmiş, katılan sanık müdafilerininin temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülmüş olduğundan hükmün bu sebepten 5320 sayılı Yasanın 8/1. maddesi ile yürürlükte bulunan 1412 sayılı CMUKun 321. maddesi gereğince BOZULMASINA, ancak bu husus yeniden yargılamayı gerektirmediğinden Sanık hakkında 5237 sayılı TCK'nin 129/3. maddesi uyarınca ceza vermektan vazgeçilmesine karar verilmesi suretiyle hükmün DÜZELTİLEREK ONANMASINA, 27/02/2013 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Daire: 4 Tarih:2013 Esas No: 2012/20332 Karar No: 2013/32566

1-Sanığın aşamalarda savunmasında, şikayetçi polis memurlarının kendisine "Ramazan ayında içki içilir mi" şeklinde sözler söyledikten sonra hakaretlerde bulduklarını belirtmesi ve tanık Serdar Girginin de sanık savunmasını doğrulaması

karşısında, hakaret eyleminin karşılıklı olup olmadığı değerlendirilmeden, eksik araştırma ile hüküm kurulması,

bozmayı gerektirmiştir.

“**Kabul** edilip edilmemesi mahkemenin takdirine bağlı istek ve durumlar hakkında verilen kararlar kanun yararına bozma(yazılı emir) konusu olamazlar. Bu ilke karşılıklı hakaret halinde de uygulanır.” (Yar. 2CD, 05.05.2008, E.2008/2760, K.2008/8061)(YKD, 7/2008)

“**TCK'nın** 129/1-3 maddesi uyarınca sanığa ceza verilmekten vazgeçilmesi halinde, mahkumiyet hükmü kurulmadan doğrudan CMK m 223/4 uyarınca ceza verilmesine yer olmadığına karar verilmesi gerekirken, sanık hakkında adli parası tayin edildikten sonra ceza verilmesine yer olmadığına karar verilmesipara cezası kısmının hükümden çıkartılması-düzelterek onanmıştır.”(Yar.2CD, 2007,E.2007/16817,K.2008/1557) (www.adalet.org)

“**Yerinde** görülmeyen sair temyiz itirazlarının reddine, ancak;

5237 sayılı TCK'nın 129/3 maddesinde “hakaret suçunun karşılıklı olarak işlenmesi halinde olayın mahiyetine göre taraflardan biri veya her iki taraf hakkında verilecek cezadan indirim yapılabileceği gibi “ceza verilmesinden de vazgeçilebileceği” düzenlemesi karşısında hükmün sonuçları itibariyle 5237 sayılı TCK'nın 129/3 maddesinin 765 sayılı TCK'nın 485/2 maddesinden daha lehe bir düzenleme olduğu gözetilmeden sanık hakkında sövme suçundan tayin olunan cezanın 765 sayılı TCK'nın 485/2 maddesi gereğince ıskatına karar verilmesi”

Bozmayı gerektirmiş katılanlar vekillerinin temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülmüş olduğundan hükmün bu sebeplerden dolayı bozulmasına 14.06.2007 tarihinde oybirliği ile karar verildi.” (Yar.2CD,2007,E.2007/2674,K.2007/8821) (www.adalet.org)

“5237 sayılı TCK.nun 129/3 maddesinde “hakaret suçunun karşılıklı olarak işlenmesi halinde olayın mahiyetine göre taraflardan biri veya her iki taraf hakkında verilecek cezadan indirim yapılabileceği gibi “ceza verilmesinden de vazgeçilebileceği” düzenlemesi karşısında hükmün sonuçları itibariyle 5237 sayılı TCK.nun 129/3 maddesinin 765 sayılı TCK.nun 485/2 maddesinden daha lehe bir düzenleme olduğu gözetilmeden sanık hakkında sövme suçundan tayin olunan cezanın 765 sayılı TCK.nun 485/2 maddesi gereğince ıskatına karar verilmesi,

Bozmayı gerektirmiş katılanlar vekillerinin temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülümüş olduğundan hükmün bu sebeplerden dolayı BOZULMASINA 14.06.2007 tarihinde oybirliği ile karar verildi. “(Yar. 2CD, 14.06.2007) (www.adalet.org)

“TCK m 129/1-3 uyarınca sanığa ceza verilmekten vazgeçilmesi halinde, mahkumiyet hükmü kurulmadan doğrudan CMK m 223/4 uyarınca ceza verilmesine yer olmadığına karar verilmesi gerekirken, sanık hakkında adli para cezası tayin edildikten sonra ceza verilmesine yer olmadığına karar verilmesi --para cezası kısmının hükümden çıkartılması--düzelterek onanmasına karar verildi.” (Yar. 2CD, 2007, 16817/1557) (www.adalet.org)

Önceki TCK'daki madde :

Madde 485 – Kendisine tecavüz olunan şahıs 480 ve 482 nci maddelerde yazılı cürümlere kendi haksız hareketiyle sebebiyet vermiş ise failin cezası üçte birden üçte ikiye kadar azaltılır.

Eğer iki taraf karşılıklı olarak birbirini tahkir etmiş bulunursa mahkeme icabına göre iki taraf veya hangi tarafın sebebiyet verdiği nazara alarak yalnız biri hakkında cezayı ıskat edebilir.

*Şahıs hakkında şiddet kullanılmasından dolayı hakaret eden kimse-
nin harekâtı cezayı müstelzim değildir.*

GEREKÇE:

Madde metninde, hakaret suçundan dolayı cezanın kaldırılması ve azaltılması bakımından üç ayrı duruma ilişkin hüküm bulunmaktadır.

Birinci fıkraya göre, mağdur kendi haksız hareketleriyle hakarete neden olmuş ise, haksız hareketinin ağırlığını göz önüne almak suretiyle hâkim, failin cezasını azaltabileceği gibi gerektiğinde tümüyle kaldırabilecektir.

İkinci fıkraya göre, kişi kendisine karşı işlenen kasten yaralama suçuna tepki olarak işlediği hakaret suçu dolayısıyla cezalandırılmayacaktır.

Üçüncü fıkraya göre, karşılıklı hakaret hâllerinde hâkim, hangisinin neden olduğunu göz önünde bulundurarak taraflardan her ikisi veya birisi hakkında verilecek cezada indirim yapabileceği gibi, ceza vermekten tamamen sarfınazar da edilebilir.

Kişinin hatırasına hakaret

MADDE 130- (1) Bir kimsenin öldükten sonra hatırasına en az üç kişiyle ihtilat ederek hakaret eden kişi, üç aydan iki yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır. Ceza, hakaretin alenen işlenmesi hâlinde, altıda biri oranında artırılır.

(2) Ölenin ceset veya kalıntıları ya da mezarı üzerinde tasarrufta bulunmak suretiyle tahkir edilmesi hâlinde, yukarıdaki fıkraya göre ceza verilir.

MADDENİN YORUMU :

Madde başlığının “ölünün hatırasına hakaret “olarak değiştirilmesi, yasa tasarı halindeyken önerilmiştir(bkz. Toroslu-Ersoy, s.19). Kanımca da uygundur. Zaten metinde ölünün hatırasına hakareten söz edilmektedir. Fakat kabul edilmemiştir.

Maddedeki temel kavram, ölünün hatırasına hakarettir. Bu suçun oluşması, failin kişi öldükten sonra, onun hatırasının aşağılanmasına bağlıdır. Failin fiili ile, kişi öldükten sonra, onunla ilgili toplumda kötü, aşağılayıcı, küçük düşürücü bir durumun yaratılması söz konusu olmalıdır. Bu sonucun yaratılması için, failin ölmüş olan mağdurun hayatındaki durumundan, onun yaşam tarzından, yaşadığı olaylardan, kendisi ile ilgili bilinen hususları araç olarak kullanmak suretiyle, ölmüş kişiye hakaret etmesi gereklidir.

Maddenin birinci fıkrasında iki hal söz konusudur. Birincisi, hakaretin ihtilatla gerçekleştirilmesidir. Bunun için failin en az üç kişiyle ihtilat etmesi aranır. İhtilat, failin hakaret fiilini muhatabı olan üç kişiyle paylaşmasıdır. İhtilatta, fail ölmüş kişiye hakaret edendir. En az üç kişi olmaları aranacak olan ihtilatı oluşturanlar ise, failin hakaretini kendisinden öğrenenlerdir. Bu öğrenme, okuma, dinleme, görme ile gerçekleşebilir. İhtilat konusunda 125. Maddede yaptığım açıklamalar bu madde için de geçerlidir.

Maddenin birinci fıkrasındaki ikinci hal, ölünün hatırasına hakaret suçunun aleni olarak işlenmesidir. Aleniyet ve aleni-

yetle hakaret konusunda da 125. Maddedeki yorum ve açıklamalarımdan faydalanmak mümkündür. Aleniyet, bir ağırlatıcı neden olarak öngörülmüştür.

TCK Tasarısında ikinci fıkrada, suçun basın ve yayın yoluyla işlenmesi, bir ağırlatıcı neden olarak öngörülmüşken, TBMM Genel Kurulunda yapılan değişiklikle metinden çıkarılmıştır. Değişikliğin gerekçesi, “basın özgürlüğünün genişletilmesi amaçlanmıştır. “biçiminde açıklanmıştır.

Maddenin ikinci fıkrasında, ölenin ceset veya kalıntıları ya da mezarı üzerinde tasarrufta bulunmak suretiyle tahkir edilmesi hâli, ölünün hatırasına hakaret olarak nitelenmiştir. Yasa koyucu bu hükümde failin fiilinin tahkir edici olmasını aramaktadır. Madde metninde tahkir sözcüğü, hakaret, aşağılama, küçük düşürme anlamında kullanılmıştır. Gerek 125. Madde gerek bu madde anlamında, aynı anlamı doğurur. Bir başka ifadeyle, bu fıkrada yer alan tahkir terimi, hakaretin daha ağır bir biçimi olarak algılanamaz; tahkir her hakaret suçunun temelini oluşturur.

Önceki TCK'daki madde :

Madde 178 — *Bir kimse, bir ölünün naaş ve kemikleri hakkında hakaret yapar veya tahkir masadıyla veya meşru olmayan diğer bir maksatla birinin naaşını yahut kemiklerini alırsa, üç aydan bir yıla kadar hapis ve beşbin liradan yirmibeşbin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır.*

Bunların dışında, her kim bir ölünün naaşını tamamen veya kısmen alır veya ruhsat almaksızın bir naaşı mezardan çıkarır yahut kemiklerini alırsa, iki aydan altı aya kadar hapis ve beşbin liradan yirmibeşbin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır.

Eğer bu cürüm kabristanda veya ölü gömülmeye veya muhafazasına mahsus diğer yerlerde görevli olan yahut kendilerine naaş ve kemikler tevdi olunan kimseler tarafından işlenirse, yukarıda yazılı cezalar bir misli artırılarak hükmolunur.

GEREKÇE:

Madde metninde, bir bağımsız suç olarak ölünün hatırasına hakaret suçu düzenlenmiştir. Genel olarak hakaret suçu ancak hayatta bulunan kişilere karşı işlenebilir. Çünkü, onur ve şeref, ancak yaşayan kişiler açısından söz konusudur. Ölen bir kişinin ancak hatırasına hakarettten, saygısızlıktan söz edilebilir.

Ölen kimsenin hatırasına hakaretin cezalandırılabilmesi için bunun en azından üç kişiyle ihtilat ederek işlenmesi gerekir. Bu suçun alenen veya basın ve yayın yoluyla işlenmesi, daha ağır cezayı gerektiren nitelikli unsurlar olarak belirlenmiştir.

Maddenin ikinci fıkrasında, bir ölünün kısmen veya tamamen ceset veya kemiklerini alan veya ceset veya kemikler hakkında tahkir edici fiillerde bulunan kişinin cezalandırılması öngörülmüştür.

TBMM'deki değişikliğin gerekçesi :

Bu değişiklikle basın özgürlüğünün genişletilmesi amaçlanmıştır.

Soruşturma ve kovuşturma koşulu

MADDE 131- (1) Kamu görevlisine karşı görevinden dolayı işlenen hariç; hakaret suçunun soruşturulması ve kovuşturulması, mağdurun şikâyetine bağlıdır.

(2) Mağdur, şikâyet etmeden önce ölürse, veya suç ölmüş olan kişinin hatırasına karşı işlenmiş ise; ölenin ikinci dereceye kadar üstsoy ve altsoyu, eş veya kardeşleri tarafından şikâyette bulunulabilir.

MADDENİN YORUMU :

Maddenin yorumunda şu noktalar öne çıkar :

Hakaret suçu şikayete bağlı bir suçtur.

Bunun istisnası maddede öngörülmüştür. Kamu görevlisine karşı görevinden ötürü hakaret suçunun işlenmesi halinde, suç şikayete tabi değildir.

Kamu görevlisine karşı görevinden ötürü hakaret konusunda 125. maddede yorum ve değerlendirmeler yapmıştım. Bunlardan yararlanmak mümkündür.

Şikayet hakkı mağdur tarafından kullanılır. Mağdur şikayet etmeden önce ölürse, şikayet hakkı, ölenin ikinci dereceye kadar üstsoy ve altsoyu, eş veya kardeşleri tarafından kullanılır. Bu konuda Türk Medeni Kanununun hükümlerine göre işlem yapılmak gerekir.

Şikayet hakkı, TCK'nın 73. maddesinde düzenlenmiştir. Hakkın kullanılması konusunda bu maddedeki ilkeler geçerlidir(bkz. **Yurtcan**, Yeni TCK ve Yorumu, 2. Bası, 2006). Bu konuda bir nokta öne çıkar : Hakaret suçunun mağduru şikayet süresini geçirmiş ise, bu hak düşürücü bir süredir; onun ölümünden sonra onun yukarıda sayılan yakınları tarafından bu hakkın kullanılması söz konusu olmaz.

İkinci fıkrada, hakaret suçunun ölenin hatırasına karşı işlenmesi halinde, şikayet hakkının kullanılması düzenlenmiştir.

Bu hak, ölenin yakınları olarak, ikinci dereceye kadar üstsoy ve altsoyu, eş veya kardeşleri tarafından kullanılabilir.

YARGITAY UYGULAMASI :

Daire: 1 -Tarih:2010 -Esas No: 2009/4320 -Karar No: 2010/6623

Sanık Oğuz'un maktul Ahmet'e karşı hakaret suçu yönünden, TCK.nun 131/2. maddesinin, "mağdur, şikayet etmeden önce ölürse, veya suç ölmüş olan kişinin hatırasına karşı işlenmiş ise; ölenin ikinci dereceye kadar üstsoy ve altsoyu, eş veya kardeşleri tarafından şikayette bulunulabilir" hükmü uyarınca, müdahiller Mustafa Demir ve Emine Demir'in sanıktan şikayetçi oldukları da dikkate alınarak, şikayet bakımından soruşturma ve kovuşturma koşulunun bulunduğu kabul edilmiş, tebliğnamenin, maktulün şikayetçi olmadan ölmesi, şikayet hakkının şahsa sıkı sıkıya bağlı haklardan olup bu hakkın başkaları tarafından kullanılmasının mümkün olmaması gerekçesiyle TCK.nun 73. maddesine göre kamu davasının düşürülmesine karar verilmesi gerektiğine ilişkin bozma öneren düşüncesine iştirak edilmemiştir.

"**Sanık** hakkında sövme suçundan açılan kamu davasının yapılan yargılaması sonunda, eylemin 765 sayılı TCK nun 482/3 maddesine uygun gerçekleştiğinin kabulü ile kurulan hükmün sanık ve o yer C.Savcıları tarafından temyizi üzerine yapılan incelemesinde;

5237 sayılı kanunun 125.maddesinde düzenlenen ve sanığın eylemine uyan hakaret suçunun aynı kanunun 131/1 maddesi gereğince kamu görevlisine karşı görevinden dolayı işlenmesi hali hariç olmak üzere soruşturulması ve kovuşturulmasının şikayete bağlı olması karşısında aynı kanunun 73.maddesiyle 5271 sayılı CMK nun 253 ve 254.maddeleri gereğince uzlaştırma işlemi yapıp sonucuna göre karar verilmesi gerekir." (Yar .2CD,2005,E.2003/22626,K.2005/14079)(www.adalet.org)

“Özet :

5237 sayılı TCK'nun 125.maddesinde düzenlenen ve sanığın eylemine uyan hakaret suçunun aynı kanunun 131/1. maddesi gereğince kamu görevlisine karşı görevinden dolayı işlenmesi hali hariç olmak üzere soruşturulması ve kavuşturulmasının şikayete bağlı olması ve mağdurun şikayetçi olması karşısında aynı kanunun 73.maddesiyle 5271 sayılı ceza muhakemesi kanununun 253 ve 254. maddeleri gereğince uzlaştırma işlemi yapılıp sonucuna göre karar verilmesi gerekir

13.3.2002 tarihli hükmün Yargıtay'ca incelenmesi sanık tarafından istenmekle ve dosya C. Başsavcılığı'nın 16.10.2002 tarihli tebliğnamesiyle dairemize gelmekle yapılan inceleme sonunda gereği düşünüldü.

Sanık hakkında sövme suçundan açılan kamu davasının yapılan yargılaması sonucunda, eylemin 765 Sayılı TCK.nun 482/3. maddesine uygun gerçekleştiğinin kabulü ile kurulan hükmün sanık tarafından temyizi üzerine yapılan inceleme-sinde:

12.10.2004 gün ve 25611 sayılı Resmi Gazete ile yayımlanarak 1.6.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununun 7. maddesinin 2. fıkrasında “suçun işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanun ile sonradan yürürlüğe giren kanunların hükümleri farklı ise, failin lehine olan kanun uygulanır ve infaz olunur” şeklinde düzenleme yapılmış, 5252 Sayılı Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 9. maddesinde ise, lehe olan hükümlerin uygulanması usulleri belirlenmiş, bu kanunun 12. maddesi ile de 765 Sayılı Türk Ceza Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır. Ayrıca 1.6.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ile yargılamanın nasıl yapılacağına ilişkin kurallar yeniden düzenlenmiş, 5320 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 18.maddesi ile de, 1412 Sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır.

5237 Sayılı TCK.nun 125.maddesinde düzenlenen ve sanığın eylemine uyan hakaret suçunun aynı kanununun 131/1. maddesi gereğince kamu görevlisine karşı görevinden dolayı işlenmesi hali hariç olmak üzere soruşturulması ve kovuşturulmasının şikayete bağlı olması ve mağdurun şikayetçi olması karşısında aynı kanununun 73.maddesiyle 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 253 ve 254. maddeleri gereğince uzlaştırma işlemi yapıp sonucuna göre karar verilmesi gerekir.

Açıklanan tüm bu düzenlemelerin hüküm tarihinden sonra yürürlüğe girmiş olması karşısında 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununun 7. maddesi ile 5252 Sayılı Kanunun 9. maddesi uyarınca sanığın hukuki durumunun yeniden değerlendirilmesinde zorunluluk bulunması,

Bozmayı gerektirmiş, sanığın temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülmemiş olduğundan, sair yönleri incelenmeyen hükmün bu sebepten dolayı BOZULMASINA, 24.10.2005 tarihinde oybirliğiyle karar verildi. “(Yar. 2CD, 24.10.2005, 15580/23164) (www.adalet.org)

Önceki TCK'daki madde :

Madde 488 — *Bu fasılda beyan olunan cürümlerden dolayı takibat icrası kendisine tecavüz olunan şahıs tarafından şikâyetname verilmesine bağlıdır.*

Eğer kendisine tecavüz olunan kimse şikâyetname vermezden evvel vefat eder veya bu cürümler ölmüş bir adamın hatırasına karşı irtikâb olunursa bundan dolayı müteveffanın karısı ve usul ve furuu veya kardeş ve kız kardeşleri ve usul ve furuu derecesinde sıhrî akrabası ve doğrudan doğruya vereseşi bulunan kimseler tarafından şikâyetname verilebilir.

Adlî veya siyasî veya mülkî veya askerî bir heyet veya siyasî bir parti, yahut amme menfaatine hâdim bir cemiyet veya müessese aleyhinde vuku bulan tecavüz ve hakaret fiillerinden dolayı takibat yapılması heyet reislerinin veya parti veya cemi-yet mümessillerinin taleplerine bağlıdır.

GEREKÇE:

Madde ile hakaret suçlarında kovuŖturmanın, mağdurun Ŗikâyetine bağlı olduğu hükmü getirilmektedir. Ancak, kamu görevlisine karŖı görevinden dolayı iŖlenen hakaret suçunun soruŖturması ve kovuŖturması Ŗikâyete tabi kılınmamıŖtır.

Maddenin ikinci fıkrasına göre, mağdur Ŗikâyetten önce vefat ederse, ölenin ikinci dereceye kadar üstsoy ve altsoyunun, eŖ ve kardeŖlerinin Ŗikâyette bulunabilecekleri açıklanmıŖ, bunlar dıŖındakilere Ŗikâyet hakkı tanınmamıŖtır. ÖlmüŖ olan kiŖinin hatırasına hakaret edilmesi hâlinde de, ölenin ikinci dereceye kadar üstsoy ve altsoyu, eŖ veya kardeŖleri tarafından Ŗikâyette bulunulabilir.